NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 20 גראשען

[ק]יינדער 14 זייטען

[ל]ייפּציגער פאָלקסבלאַט

№ 50 | Łódź, Niedziele, 28 lutego 1937 | אדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאָדז, זונטאָג פ' ויק"פ י"ז אדר תרצ"ז

[דע]רמאָרדעט א יוד. דאָקטאָר אין בית-שאן

איינציגער יוד אין דער אראבישער שטאט, וואס האט געטראגען הילף די אראבער, אומגעקומען פון א באהעלטעניש-קויל

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראַפיש) דער אראבישער טעראָר אין א"י האָט היינטיגע[ן] ... יודישער אָוועקגעריסען אַ יודיש לעבען. דער פרישער קרבן פון אַראַבישען טעראָר דער אַרצט ד"ר יוסף לעהר, אַ דייטשער יוד, יאָהר אַלט.

2 אַ זייגער אין דער נאַכט פון דאָנערשטאָג אויף פרייטאָג האָבען אראבער אריינגעשאָסען אין הויז פון ד"ר לעהר אין דער אראב'שער שטאָט בית-שאָן. געטראָפען דורך די קוילען, איז ד"ר לעהר געפאַלען טויט אויפ'ן אָרט.

ד"ר יוסף לעהר איז געווען דער איינציגער יודישער איינוואוינער אין דער שטאָט בית-שאן. — ער האָט געטראָגען מעדיצינישע הילף אויסשליסליך ... אַראַבער.

די פרוי פון ד"ר יוסף לעהר וואוינט אין חיפה.

דער גרויזאַמער הינטערן-פלויט־מאָרד — אויס געפיהרט אויף אַ מאַן, וואָס האָט געטראָגען הילף ק[ר]אַנקע מענשען אין דער ריין־אַראַבישער שטאָט, — האָט אַרויסגערופען אויפרעגונג און צאָרן אין ... יודישען ישוב.

אלס רעפּרעסיע צוליב דער ערמאָרדונג פון ד"ר לעהר

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראַפיש) אלס אַ רעפּרעסיע צוליב דער ערמאָרדונג פון ד"ר לעהר, זענען אין בית-שאן אַרעסטירט געוואָרן אייניגע אראבישע נאָטאַבלי און אן אָנפיהרער פון אַ שבט.

איז וועלכע בעדינגונגען איז ד"ר יוסף לעהר ערמאָרדעט געוואָרען?

פאָליציי-קאָמוניקאט וועגען בעסטיאַלישען מאָרד אין בית-שאן

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראַפיש) די פאָליציי - קאָמאַנדע האָט היינט אַרויסגע[געבען] ... פאָלגענדען קאָמוניקאַט וועגען בעסטיאַלישען ... יואָס אראבער האָבען היינטיגע נאַכט אויס... [געמ]אָרדעט אין בית-שאן איבערן יודישען אַרצט [ד"ר] יוסף לעהר. 2 אַ זייגער אין דער נאַכט פון דאָנערשטאָג אויף פרייטאָג האָבען דריי אראבער אין בית-שאן אָנגעקלאַפּט אין דער וואוינונג פון יודישען אַרצט ד"ר יוסף לעהר. ווען ד"ר לעהר האָט געעפענט די טיר, האָבען די אראבער אין איהם אויסגעשאָסען און איהם געלייגט טויט אויפ'ן אָרט. אַ פאָליציי-פּאַטרול איז בית־שאן האָט שפּעטער געזעהען אַנטלויפענדיג דריי אראבער. די אַרא[ב]ער האָבען געשאָסען צו דער פאָליציי, קיינער ... איז אָבער נישט געטראָפען געוואָרען.

עס ווערט אויסגעדריקט די השערה, אַז די דריי מערדער האָבען אָנגעקלאַפּט צום ד"ר לעהר מיט'ן אויסרייד, אַז מען רופט איהם צו אַ קראַנקען.

בלוטיגע אונרוהען אין סיריען

3 פערזאָן דערהרג'עט און אייניגע שווער פערוואונדעט

פאַריז 27 (ספ. טעל.)

פון ביירוט מעלדעט מען, אַז נעבן לאַ-טאַקיע איז געקומען צו אַ צוזאַמענשטויס צווישען סירישע נאַציאָנאַליסטען און פראַנצויזישע פאָליציי. דאָס מיליטער איז געווען געצוואונגען צו אינטער-ווענירען. 3 פערזאָן זענען דערהרגעט געוואָרען און אייניגע זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען.

אויף דער זיצונג פון דער בודזשעט-קאָמיסיע ביים סענאט איז אויסגעבראָכען

א שאַרפער אינצידענט

צווישען געוו. פּרעמיער סען. קאָזלאָווסקי און רעגירונגס-פאָרשטעהער

וואַרשא, 27 (טעלעפאָניש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בו[דזשע]ט-קאָמיסיע פון סענאט איז באַטראַכט געוואָרן ... פינאַנץ-געזעץ. גאַנץ אונערוואַרטעט איז געקומען צו אַ שאַרפען אינצידענט צווישען דעם ... פּרעמיער סענאַטאָר קאָזלאָווסקי און די [רע]גירונגס-פאָרשטעהער.

באַלד אין אָנהויב פון דער זיצונג האָט סענאַטאָר קאָזלאָווסקי גענומען אַ וואָרט און ערקלערט פאָלגענדעס:

אויף דער פריטאָגדיגער זיצונג פון דער [בודזש]עט-קאָמיסיע האָט דער וויצע-פּרעמיער [קוו]יאַטקאָווסקי אין זיין רעדע, וואָס ער האָט געהאַלטען צווישען אַנדערען געזאָגט:

„איך קריטיקיר באמת נאָר איין פעריאָד אין ... פון די לעצטע 5 יאָהר. אַ פעריאָד וואָס איז געווען באַזונדערס אומגינסטיג פאַר פּוילען. דאָס ... דער פעריאָד פון פּראָפעסאָר קאָזלאָווסקיס [רע]גירונג. סיי אויפ'ן געביט פון בודזשעט, ווי ... אויפ'ן געלד-מאַרק, ווי אין דער פּלאַנלאָזיקייט [פו]ן פינאַנץ-אומזאַץ.

איך שטעל פעסט — ערקלערט ווייטער [סע]נאַטאָר קאָזלאָווסקי,—אַז אין די יאָהרען 1934 [און] 193[5] זענען פאַראַן בעריכטען, רעכנונגען, עס [זע]נען אויך פאַראַן באַריכטען פון דער העכסטער [קא]נטראָל-קאַמער, ווי אויך זענען באַקאַנט אַלע ... פון די פינאַנץ-אָפּעראַציעס און אויפ'ן סמך [פו]ן די אַלע דאָקומענטען מוז איך ערקלערען, אַז ... פעסטשטעלונג פון מיניסטער קוויאַטקאָווסקי ... [א]נטהאַלטען נישט קיין וואָרט אמת.

דער פאָרזיצער פון דער קאָמיסיע סענאַטאָר [ר]אַסטוואָראָווסקי רייסט איבער דעם סענאַטאָר קאָז[ל]אָווסקי און פאָדערט איהם אויף צו בענוצען אַנ[ד]ערע פאָרמען פון דיסקוסיע.

סענאַטאָר קאָזלאָווסקי רעדט ווייטער און [ז]אָגט צוו. אַנדערער, אַז מיניסטער קוויאַטקאָווסקי [ע]הרט אַריין אין פּאַרלאַמענטאַרישען לעבען אַ ... נייעם טאָן דערמיט, וואָס ער קרי-

טיקירט געוועזענע מיניסטאָרען.

עס דערהערט זיך אַ צווישענרוף, אַז מיג. קוויאַטקאָווסקי געפינט זיך נישט אויף דער זיצונג. ... רערויף ענטפערט סען. קאָזלאָווסקי אַז אויך ער איז נאָכמען נישט געווען אויף דער זיצונג.

ווען אַ נאָכפאָלגער פון קוויאַטקאָווסקי'ס רע-גירונג — זאָגט ווייטער סענאַטאָר קאָזלאָווסקי — וואָלט קריטי[ק]ירט דעם מיניסטער קוויאַטקאָווסקי פאַר זיינע האַנדלונגען, וואָלט די דאָזיגע האַנד-לונג באַטראַכט געוואָרען אַלס ערשיינונג, וואָס פיהרט אַריין שלעכטע מנהגים.

ביי די דאָזיגע ווערטער האָבען פאָרשטייער פון רעגירונג וועלכע האָבען זיך באַטייליגט אין דער זיצונג פון דער קאָמיסיע, פערלאָזט דעם זיצונגס-זאַל.

פאָרזיצענדער סענאַטאָר ראַסטוואָראָווסקי רופט דעם סענאַטאָר קאָזלאָווסקי צו אָרדנונג און רייסט איבער די זיצונג. ווען די זיצונג ווערט ווי-דער באַנייט, קומען די רעגירונגס-פאָרשטייער צו-ריק אַריין אין זאַל.

סענאַטאָר עיווערט רעפערירט דאַן דאָס פי-נאַנץ-געזעץ און נאָך אַ קורצער דיסקוסיע ווערט דאָס אין דער אָפּשטימונג אָנגענומען.

נאָך דער פּויזע האָט אויך גענומען אַ וואָרט דער וויצע פינאַנץ-מיניסטער גראַבינסקי, וועלכער געענטפערט דעם סענאַטאָר קאָזלאָווסקי און ערקלערט, אַז דער מיניסטער קוויאַטקאָווסקי וועט דעם סען. קאָזלאָווסקי ענטפערן אויפ'ן פּלענום פון סענאַט אָדער ביי אַן אַנדערער געלעגענהייט.

דראַרכ[פ]כג!

ס'האָבען זיך בעוויזען פערשידענע קונסט־ווייכען מיט דער אויפשריפט „כרמל", אלא „כרמל" א.א.וו.

מיר וואָרענען אונזערע קאָנסומענטען זיך נישט לאָזען אָבנאַרען און פערלאַנגען אומעטום

נאָר מיט דער שוץ-מאַרקע

צוויי מענשען טראָגען ברויבען אויף אַ שטעקען

„כרמל" פון באַראָן ראָטשילדס וויין-קעלערען

וואַרש. ראַבינאַט בעשליסט צו טרייבערן!

25 פּראָצ. פלייש פון דער יוד. שחיטה

וואַרשא, 27 (טעלעפאָניש)

עס איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון פאָר-שטעהער פון ראַבינאַט מיט'ן לייטער פון דער אָרגאַניזאַציע-אָפּטיילונג ביים רעגירונגס-קאָמיסאַר-יאַט. עס איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז דערווייל וועט געטרייבערט ווערען 25 פּראָצ. פלייש פון דער יודישער שחיטה. עס זאָל אויך געשאַפען ווע-רען אַ סעמינאַר, וואו מען וועט לערנען טרייבערען.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער און אונפערגעסליכער פאָטער, שוויגערפאָטער, גרויספאָטער און פעטער

נ"ע מרדכי מנחם (הנקרא מענדעל) ב"ר אליעזר ז"ל

בלומשטיין

אין עלטער פון 68 יאָהר.

די לויה קומט פאָר היינט, זונטאַג, דעם 28-טען פעברואַר 1937, 1 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער-הויז, פּיעטריקאָווער 27, וועגען וואָס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאַמיליע.

נאָך א גרינדליכען רעמאנט
הײַנט ערעפנונג פון דער טערקישער קאַוויאַרני
אויף פּיעטריקאָווער 12 (רוג פּאָלודניאָווא) טעל. 184=34
אונטער א נייער פערוואלטונג פון
Halil Hamdi Colak i I. Zelmanowicz
עמפפעהלט: ערשטקלאסיגע צוקערווארעז־אויסארבייטונגען אויף טערקישע ספעציאַליטעטען, די בעסטע קוואליטעטען געבעקס. די בעקערײַ איז אײַנגעאָרדענט לויט די היגיענישע פאָדערונגען. אויסגעצייכענטע קאווע און טעע. ספּעציאַליטעט טערקישע קאווע. בעטערקונג: פריהשטיקען און ווינער אוונדברויטען יאָרסקע מיטאגען. — טעגליך קאָנצערט אונטער דער דירעקציע פון בעקאנטען מוזיקער ה׳ טויבע. — אינלענדישע און אויסלענדישע צייטונגען

צו דער ערעפנונג פון רעסטאָראַן „קראַקאָווסקי“ פּיעטריקאָווער 294 גראַטולירען הערצליך און ווינשען ערפאָלג. ברודער מ. קאַטעק און ...

ענטשולדיגונג
ביים ה׳ קאָהען בעט איך שולדיגונג פאַר מיין אונטאַקטיש... לונג, און פאַרזיכער, דאָס אַזעלכע מעהר נישט פאָרקומען. נתן ה...

Dr. med.
HIRSZFINKIEL
ספעצ. פאַר קינדער־קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגן
אויף שרודמיעסקאַ
פּראַנט, I שט. טעל. ...87

Dr. med.
JAKOBSON
choroby chirurgiczne
(spec. chirurgia kostna)
Dr. Sterlinga 22
telefon 174=42

Dr. med. I. SER
choroby wewnętrzne
האָט זיך איבערגעצויגן
1-go Maja 3, tel. 174-41.
נעהמט אָן פון 4–6 נאָכמ.

אויערען, נאָז און האַלז און לונגען־קליניק
מיט בעטען פון Dr.
RAKOWSKI
פּיעטריקאָווער 67. טעל. ...
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע
אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אמ...
ווישעס פון 9–2 און פון 4–9
ביי דער קליניק איז ...
א רענטגען־גאַבינעט
פאַר דורכלייַכטונגען און אַלערליי ...

Dr. med.
.BETTE
ספּעצ. פאַר אינערליכע און ... קראַנקהייטען
נעמט ווידער אן
Piotrkowska 6, tel. 144-95.
נעמט אָן פון 9–11 און פון 4–6

צאָהן־אַרצט סטאָמאַטאָלאָג
Józef Rick
צאָהן־ און מונד־קראַנקהייטען
פּאָלודניאָווא 9.
נעמט אָן פון 9–1 און פון 3–7

Dr. med.
Markowiczowa
choroby skórne i weneryczne
MONIUSZKI 2, tel. 166-65.
Godz. przyjęć 8–1, 3–7 po poł.

Dr. med.
DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אורינ...
WSCHODNIA 59a, tel. 148-95

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
שערפּיעז 37 בענעדיקטא 6.
נעהמט אָן פון 5–7 נאָכמ.

אונזער חשוב׳ן שעף
ה׳ מרדכי שייבע
צו דער בר־מצוה־פייערונג
פון זיין ליבען זוהן
לייבל
ווינשען מיר איהם ער זאָל זוכה זיין
צו האָבען פון איהם פיל נחת.
דאָס פּערסאָנאַל
פון דער פירמע שייבע
דרעוונאָווסקאַ 5

א הערצליכען מזל־טוב ווינשען מיר אונזער ליבע שוועסטער און שוואָגער ה׳
מאַנעלע שלאָמאָוויטש און פרוי
צו דער פאַרלאָבונג פון זייער ליבע טאָכטער
פרל. מרים שלאָמאָוויטש
מיט ה׳ אהרן רייזבוים
און דעם יונגען פּאָר א גליקליכע צוקונפט.
יחיאל באַרובקאַ און פרוי.

Dr. med.
J. WAJNSZTOK
POWRÓCIŁ.
30 Cegielniana 30
tel. 102-02.

Dr. med.
P. Braun
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפילים און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 100-57
נעמט אָן פון 8–2 מיטאָג און פון 4–9 אָוו.
ספּעציעלער ווארטע־זאַל פאַר פרויען.
פאַר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע־פּרייזען

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אקושעריע און פרויען קראַנקהייטען
סטערילונג נעגען שוואַנגערשאַפט
ל. נ. שער 11, טעלעפאָן 246-08.
נעמט אָן פון 8–9 פריה און פון 4–8 אָוו

Dr. Różaner
ווענערישע און געשלעכטס־קראַנקהייטען
9 נאַרוטאָוויטשאַ 9
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג
און פון 5 ביז 8 אָוונד.

אנשטאָט בלומען – צו דער
פייערונג פון 60־טען געבורטס־טאָג
פון פערדינסטפולען כלל־טוער און הארציגען פריינד
מרדכי חיים
רומקאָווסקי
זענען מנדב פאַר „העלענובעק“
ש. לעווי 10 זל.
ג. גלאַטער 10 זל.
צ. גיטלין 5 זל.

א הערצליכען מזל־טוב ווינשען מיר אונזער חשובן מיטגליד
ה׳ יוסף גראָסבערג און פרוי
צו דער התונה פון זייער ליבע טאָכטער
פרל. שפרינצע מיט ה׳ אהרן גאָזשרזשיק
און דעם יונגען פאָר א גליקליך צוזאַמענלעבען. גלייכ־צייטיג ווינשען מיר ה׳ יוסף גראָסבערג א רפואה שלמה.
די פערוואלטונג
פון בעקער־צעך אין לאָדז.

געדענקט, ביי
שטשעשליווי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע ביליגער און טאַמאַשאָווער סחורות
אויף אנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען
אויף פערשידענע רעשטען
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פּראַנט II שטאָק.

ווײַכטיג נייעס
פאַר לאַנג־געקליידעטע בעפעלקערונג!
איהר דאַרפט שוין נישט טראָגען קיין טענדייט־מלבושים דען איך דער נעוועזענער געשעפטס־אָנפיהרער פון דער בעוואוסטער פירמע ח. מענדראָווסקי האָב צוליב זיין אַפּרייזע נאָך ארץ־ישראל עראָפענט א געשעפט פון
יודישע לאַנגע מלבושים
מיט גוטע בעשטעלטע אַרבייט און גאַראַנטירטע צופרי־דענהייט אויף פאַר נישט טייערע פרייזען ווי טענדייטער איך בעזיץ שטענדיג אויף לאַגער אַלערליי יודישע מלבושים אויך גאַנצע אויסשטייער פאַר חתנים. — אויף פערלאַנג וועלען אויסגעפערטיגט און פערליוקט אין 24 שעה. געדענקט דין אדרעס
א. וואַרטסקי און ז. זיסהאַרץ
פּולנאַצנאַ 5 אין הויף. סאָלידע בעדינונג
מילטוג פאַר עלעגאַנט געקליידעטע! און מיין געשעפט וועט אויסגעפערטיגט מלבושים לויט די נייעסטע פאַסאָנען.

קמח של פסח
תחת השגחת הראבינאט דפה לודז.
בעקאנטמאכונג פאר לאָדז און פּראָווינץ!
די איינציגע מיהל
„עלעקטראָמלין“
איז געכשרט אונטער דער השגחה פון היגען ראבינאַט, ס׳איז איבריג צופיל צו רעקלאַמירען, בעווייל אין דעם זענען אונזערע ג׳ קונדען איבערצייגט, אז דאָס בעסטע און שענסטע זעמעל מעהל אויף מצות בעקומט מען נאָר ביי אונזער פירמע „עלעקטראָמלין“ לאָדז, זאַקאָנטנאַ 47, טעל. 147-40. וועלכע איז פאַראַנטוואָרטליך פאַר די רעיעלע און פינקטליכע ליפערונג לויט יעדענס פערלאַנג. בעשטעלונגען ווערען שוין אָנגענומען פערזענליך אָדער דורך טעל. 147-40.
מיט אַכטונג
Firma „Elektromłyn“ Łódź
Zakątna 47, tel. 147-40.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אונזער ג. פערוואַלטונגס־מיטגליד און קאַסירער אין עלטער פון 75 יאָהר
נ״ע הערצקע מענדיל גריללע
בעקער־מייסטער אין לאָדז
אין פערשטאָרבענעם פערלירן מיר א געטרייען חבר.
די לויה קומט פאָר הײַנט, זונטאָג, דעם 28־טען לוטי, 12 א זייגער פאַרמ. פון טרויער־הויז מלינאַרסקאַ 2. אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען צו קומען אָפּגעבען דעם לעצטען כבוד.
די פערוואלטונג פון יודישען בעקער־צעך אין לאָדז.

הזכרה.
הײַנט, זונטאַג, פּינקטליך 12 א זייגער בייטאַג צו דער 2־טער שמערצליכער יאָהרצייט פון אונזער אונפערגעסליכען מאַן, פאָטער און שוויגערפאָטער
נ״ע שמואל דוד פרײמאַן
קומט פאָר אויפ׳ן בית החיים א הזכרה, צו וועלכע אַלע קרובים, פריינד און בעקאַנטע ווערען געבעטען פּינקטליך צו קומען. די פאַמיליע

אברהם בלומשטייז און פרוי
צום טויט פון זייער
פאָטער
אונזער טיפסטען מיטגעפיהל
Robotnicy i Personel Wytw. Czekolady „ORION“ Łódź, 11 Listopada 29.

OKULARY
BINOKLE
LORGNON
istn. od r. 1894 MĄGAZYN OPTYCZNY
SZYMON URBACH
Sp. z o. o.
Łódź, Piotrkowska 33. Tel. 222-23.
אָפּטיק אורבאַך, פּיעטריקאָווער 33

דער שווערגעטראָפענער
פאַמיליע גרינשפּאַן
צוליב׳ן פריהצייטיגען טויט פון זייער אונפערגעסליכען מאַן און פאָטער
נ״ע הערש יוסף גרינשפּאַן
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.
די פערוואַלטונג פון זדונסקאַ־וואָלער פעראיין אין לאָדז.

דער שווערגעטראָפענער
פאַמיליע בענעדיקט
צוליב׳ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען פאָטער
נ״ע ישראל שמאי
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען בײַלייד.
די פערוואַלטונג פון זדונסקאַ־וואָלער פעראיין אין לאָדז.

Doktór
C. J. Prawda
אינערליכע קראַנקהייטען
זגיערסקאַ 20 טעל. 133-26
נעמט אָן פון 5–7 אָוונד.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02
נעמט אָן פון 9–10 צווי 3–5 8–9 אָוו.

ענגלאַנד וואַרט נאָך אויף אַ ענטפֿער
אויף איהר נאָטע צו דײַטשלאַנד
געשפּרעך צווישען ריבענטראָפּ'ן און אידען'ען

לאָנדאָן, 27 (ספּ. טעל.)

דער אַמבאַסאַדאָר פֿון ריבענטראָפּ, וועלכער [...] היינט אָפּגעפֿלויגען מיט אַעראָפּלאַן קיין לייפּ[ציג], וואו ער וועט אין שייכות מיט דער רעדעפּ[...] פֿון די ירידים האַלטען „ רעדע וועגען דער [אינטע]רנאַציאָנאַלער לאַגע — האָט אָפּגעהאַלטען אַ [לא]נגערען געשפּרעך מיט מיניסטער אידען.

צווישען די פֿאַרשידענע טעמעס, וואָס זענען [באַרי]רט געוואָרען, איז אויך באַרירט געוואָרען די דײַטשע קאָלאָניאַלע פֿאָדערונג. אין די קומענדיגע לאָקאַרנאָ אונטערהאַנדלונגען. מיניסטער אידען האָט געהאַט די געלעגענהייט אונטערצושטרייכען, אַז די ענגלישע רעגירונג וואַרט אַלץ נאָך אויף דעם דײַטשען ענטפֿער אויף דער לעצטער ענגלישער נאָטע פֿון 18 נאָוועמבער וועגען דער לאָקאַרנאָ פֿראַגע. ביי דער געלעגענהייט זאָל מיניסטער אידען האָבען אויך אינפֿאָרמירט ריבענטראָפּען וועגען די געשפּרעכען, וואָס זענען אָנגעהויבען געוואָרען מיט בעלגיען אויף דער טעמע וועגען גאַראַנטירען די אונבאַרירליכקייט פֿון די בעלגישע גרעניצען.

ריבענטראָפּ וועט אין בערלין אָפּגעבען אַ באַריכט וועגען זיין געשפּרעך מיט אירענען היט־לערען, און ווען ער וועט צוריק קומען קיין לאָנדאָן וועלען פֿאָרטגעזעצט ווערען די געשפּרעכען מיט מיניסטער אידען.

דער „קליין־טעראָר“ אין א"י
דראָהונגס־בריף צו יודישע סוחרים. — אויסגיכטערונג צווישען די אַראַבער. — אַלאַרם־צושטאַנד פֿון פּאָליציי אין שומרון. — א פּאָליציאַנט דערהרג'עט און צוויי פֿאַרוואונדעט. — יודיש קינד עפּ"י נס ניצול געוואָרען פֿון א זיכערען טויט

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראַפֿיש)

[...]עטליכע רייכע ספֿרדישע יודען אין חיפֿה האָ[בען] באַקומען אַראַביש־געשריבענע דראָהונגס־בריף [...]טערגעשריבען דורך אַ „פֿאַראיין הייליגע קאַמ[...]ר, אַז זיי זאָלען זיך באַשטייערן לטובת די [טע]ראָריסטען.

„הבוקר“ מעלדעט וועגען קלאַנגען, אַז א באַנ[דע] פֿון 70 טעראָריסטען, וועלכע האָט ביז־איצט [...]אַסירט אין צפֿון האָט בדעה זיך אריינצורייסן אין [יוד]ישען ישוב פֿון שומרון, מחמת זייער לאַגע [אין] צפֿון איז איצט געוואָרען זעהר געפֿעהרליך צו[ליב] די שטרענגע מיטלען, וועלכע די פּאָליציי [האָט] גענומען זיי אַנגעכ'מען. אין צוזאַמענהאַנג מיט [די] קלאַנגען, האָבען אַלע פּאָליציי־אַמטען פֿון שומ[רון] באַקומען אַ באַפֿעהל צו שטיין אין אַלאַרם־[צוש]טאַנד.

אַראַבישע צייטונגען מעלדעט, אַז סירישע טע[ראָ]ריסטען האָבען געשאָסען אויף דער פּאָליציי־[באַ]גלייטונג פֿון אַן אַראַבישען לאַסט־אויטאָ בישט יזייט פֿון דער בריק בנות־יעקב, האָבען פֿאַרבאַריקאַדירט דעם וועג מיט שטיינער און דערהרג'עט איין פּאָליציאַנט און צוויי פּאָליציאַנטען פֿאַרוואונדעט.

אינדערפֿריה האָבען אַראַבישע טעראָריסטען דריי מאָל אריינגעשאָסען אין באַראַק פֿון אַ יודישען אַרבייטער אין נס־ציונה. די קוילען האָבען געטראָפֿען אין אַ בעט, וואו עס איז געשלאָפֿען דעם אַרבייטער'ס קליין קינד. צום גליק האָבען די קוילען זיך פֿאַרהאַלטען אין דער קאָלדרע.

די אַראַבישע באַטאַבלען אין חיפֿה האָבען אָפּגעהאַלטען א פֿאַרזאַמלונג אויף וועלכער עס איז באַטראַכט געוואָרען די שטאַרק צוטרייסעלטע לאַגע פֿון אַראַבישען האַנדעל ביים איצטיגען מאָמענט. אַזוי ווי דער טעראָר שטעלט אין קאַן דאָס לעבען און סיי דעם אַראַבישען מסחר, איז באַשלאָסען געוואָרען אויפֿצונעמען אין די מעטשעטען אַ פּראָפּאַגאַנדע־אַקציע געגען טעראָר ווי אויך פֿאַרעפֿענט־ליכען אַן אויפֿרוף געגען די טעראָריסטישע אַקציעס.

בעת אַ הויז־זוכונג ביי א קאָלאָניסט אין כפֿר־סבא האָט די פּאָליציי געפֿונען אין הויף אַ דײַטשע ביקס מיט עטליכע שעכטליכע קוילען. דער [...] פֿון קאָלאָניסט איז אַרעסטירט געוואָרען.

אַן אַראַבער איז אַריין אין ירושלים אין הויז פֿון דער מוטער פֿון ירושלים'ער העברעען פּאָליציי־אָפֿיציר סעלים — עפֿענדי האַננא און געבעטען אַ ביסעל וואַסער. ווען די פֿרוי האָט עס איהם געגעבען, האָט ער זי געשטאָכען מיט אַ מעסער און שווער פֿאַרוואונדעט. ער האָט אויך פֿאַרוואונדעט איהרע אַ יונגע קרובה, וועלכע איז איהר צוגעלאָפֿען צו הילף. דער אַראַבער איז אַנטלאָפֿען, איבער־לאָזענדיג אויפֿ'ן אָרט דאָס פֿאַרבלוטיגטע מעסער. אין אַ שווערען צושטאַנד זענען ביידע פֿרויען אריבערגעפֿיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראַפֿיש)

אַראַבישע טעראָריסטען האָבען היינט אין חיפֿה געוואָרפֿען אַ באָמבע אויף אַן אַראַביש הויז, וואָס איז פֿאַרנומען דורך אַ יודישען לאָקאַטאָר. קיין קרבנות זענען נישט געווען.

אין סיריען און עבר־הירדן
ווערען אָרגאַניזירט טעראָריסטישע באַנדעס פֿאַר א"י

קאַירא, 27 (ספּ. טעל.)

[...]די מען מעלדעט פֿון דמשק, איז דאָרט אָנ[גע]קומען דער שייך אַבדוּלאַ אַבו יאַנים, איינער [פֿו]ן די הויפּט־אָנפֿיהרער פֿון די אַראַבישע טעראָ[רי]סטען אין ארץ־ישראל. דער דאָזיגער שייך פֿירט [לע]צטענס אַ לעבהאַפֿטע פּראָפּאַגאַנדע מיט'ן ציל [צו] אָרגאַניזירען אויפֿ'ן סירישען טעריטאָריום אַ גרע[סע]רע אָפּטיילונג טעראָריסטען, בכדי צו באַנייען די [טע]ראָריסטיע־אָנפֿאַלען אין א"י.

פֿון דער אַנדערער זייט מעלדעט מען פֿון עבר־הירדן, אַז עס ווערען לעצטענס פֿאַרשפּריט פֿלוג־בלעטער, וואָס פֿאָדערן אויף די באַפֿעלקערונג צו באַטייליגען זיך אין די נייע אונרוהען אין א"י, און צו מאַכען זאַפּאַסען לעבענס־מיטעל אויף א לענגערער צייט, ווייל די אונרוהען קענען זיך אויך איבערטראָגן קיין עבר־הירדן.

די צייטונגען מעלדען, אַז ביי א געוויסען אראַבער אין בית־לחם האָט מען געפֿינען 46 ביקסען.

נישט קיין עמפּפֿעהלונגען פֿון דער מאַנדאַט־קאָמיסיע נאָר באַשלוסען
ווי אַזוי וועט פֿאָרמולירען איהר שטעלונג די ענגלישע רעגירונג נאָך דעם באַריכט פֿון דער קעניגליכער קאָמיסיע.

לאָנדאָן, (יט"א טעלעגראַפֿיש)

די שטעלונג פֿון דער בריטישער רעגירונג נאָך דעם באַריכט פֿון דער קעניגליכער קאָמיסיע וועט פֿאָרמולירט ווערען אין דער פֿאָרם פֿון באַשלוסען און נישט עמפּפֿעהלונגען פֿאַר דער מאַנדאַט־קאָמיסיע — שרייבט אין אַ לייט־אַרטיקעל „גרייט־בריטיין ענד דהי איסט“.

דאָס וויכטיגסטע איז — שרייבט ווייטער די צייטונג — אַז די דאָזיגע באַשלוסען וועלען באַשטימען די פּאָליטיק, וואָס וועט פֿאַרווירקליכט ווערען מיט דער גאַנצער ענטשלאָסענהייט. די א"י־אַדמיניסטראַציע וועט אין דער 2־טער העלפֿט פֿון 1936 זיין אין דער ביז־איצט נישט־פּראַקטיצירטער גליקליכער לאַגע, וואָס די רעגירונג וועט אונבאַוזאַם דורכפֿיהרען איהר דורכגעטראַכטע פּאָליטיק.

„הסתדרות“ לייקענט רכילות־דיגע בעהויפּטונג

ירושלים (יט"א טעלעגראַפֿיש)

די „הכתדרות העובדים“ האָט קאַטעגאָריש [אָפּ]געלייקענט די באַהויפּטונג פֿון אַ תל־אביבער [הו]יז־אייגענטימער, אַז ער איז באַפֿאַלען געוואָרן [דו]רך אַן אַרבעטער, וואָס איז כלומרשט אונטערגע[שי]קט געוואָרען דורך דער „הסתדרות“.

דער הויז־אייגענטימער האָט באַהויפּטעט, [אַז] דער אָנפֿאַל אויף איהם שטעהט כלומרשט [אי]ן צוזאַמענהאַנג מיט דעם קאָנפֿליקט צווישען [ר]עוויזיאָניסטישע און „הסתדרות“־אַרבייטער, אין [וו]עלכען ער האָט זיך געשטעלט אויף דער זייט פֿון [די] רעוויזיאָניסטען.

[...]אַשאָסען יודישע שפּאַצירענדע נעבען כפֿר־חסידים
איין יוד פֿאַרוואונדעט

ירושלים, 27 (יט"א טעל.)

7 יודען, וועלכע האָבען היינט שבת שפּאַ[צי]רט אויפֿ'ן וועג פֿון דער באַהן־סטאַציע אין דער [ריי]כטונג פֿון כפֿר־חסידים, זענען באַשאָסען געוואָ[רע]ן דורך אַראַבישע טעראָריסטען. צווישען די 7 [יו]דישע יונגעלייט זענען געווען 3 יודישע הילפֿס־[פּ]אָליציאַנטען.

איין יודישער יונגערמאַן איז פֿון די שאָסען [לי]כט פֿאַרוואונדעט געוואָרען. די איבריגע זענען [...]וים אונבעשעדיגט.

גלייך איז אַלאַרמירט געוואָרען פּאָליציי, [וו]עלכע פֿיהרט אַן אויספֿאָרשונג.

רעפֿאָרם פֿון העכסטען געריכטס טריבונאַל אין די פֿאַראייניגטע שטאַטען

וואַשינגטאָן, 27 (ספּ. טעל).

דער סענאַט האָט מיט 76 שטימען געגען 4 אָנגע־נומען דעם געזעץ־פּראָיעקט, וואָס פּאָפּולערטיגט די ריכטער פֿון העכסטען געריכט איבערצוגעהן אין רוהעשטאַנד מיט אויפֿהאַלטען די גאַנצע פּענסיע. דער פּראָיעקט וועט פֿאָרגעלעגט ווערען דעם פּרעזידענט אַז אונטערשרייבען.

מאַרצעלי האַנדעלסמאַן —
מיטגליד פֿון פֿראַנצויזישער אַקאַדעמיע פֿון מאָראַלישע און פּאָליטישע וויסענשאַפֿטען

פּאַריז, 27 (ספּ. טעל.)

די אַקאַדעמיע פֿון מאָראַלישע און פּאָליטישע וויסענשאַפֿטען, האָט אויף איהר היינטיגער זיצונג אויסגעוועהלט אַלס אַקטיווען אויסלענדישען מיט־גליד, אויפֿן אָרט פֿון פֿאַרשטאָרבענעם בעריהמטען ענגלישען שרייבער רעדיאַרד קיפּלינג — דעם פּראָפֿעסאָר פֿון דער וואַרשאַווער אוניווערזיטעט מאַר־צעלי האַנדעלסמאַן.

מיטעלאַלטערליכע פֿעראָרדנונג

רוים, 27 (ספּ. טעל.)

פֿון אַדיס אַבעבאַ מעלדעט מען, אַז דער וויצע קעניג גראַציאַני האָט פֿעראָרדנט צו ברענגען קיין אַדיס אַבעבאַ דעם טויטען קערפּער פֿון דערשאָסענעם איידעם פֿון נעגוס ראַס דעסטאַ און אַרויסשטעלען איהם עפֿענטליך אויפֿ'ן מאַרק פֿון דער שטאָט. דער ציל פֿון דער פֿעראָרדנונג איז איבערצוצייגען די אָרטיגע באַפֿעלקערונג, אַז ראַס דעסטאַ לעבט ווירקליך שוין נישט. דעסטאַ איז געווען דער פֿיהרער פֿון די אַביסינישע פּאַרטי־זאַנער און איינער פֿון די פֿאַרביסענסטע געגנער פֿון דער איטאַליענישער הערשאַפֿט.

ד"ר חיים ווייצמאַן אין זשענעווע

זשענעווע (יט"א) אויפֿן וועג קיין ציריך האָט דר. חיים ווייצמאַן עטליכע שעה געווײַלט אין זשענעווע, וואו ער האָט זיך געטראָפֿען מיט'ן פֿאָרשטעהער פֿון דער יודישער אַגענץ ביים פֿעל־קערבונד דר. נחום גאָלדמאַן.

דר. ווייצמאַן איז אָפּגעפֿאָהרען קיין ציריך אין פּערזענליכע אַנגעלעגענהייטען.

געקינדיגט אַלע בעאַמטע
פֿון דער וואַרשאַווער קהלה

וואַרשאַ, 27 (טעלעפֿאָניש)

פֿרייטאָג זענען אַלע בעאַמטע פֿון דער קהלה, דערונטער 8 רבנים, איבערגעגעבען געוואָרען קינדיגונגס־בריף.

פּורים ביי די יודישע זעלנער פֿון וואַרשאַווער גאַרניזאָן

וואַרשאַ (יט"א לויט דער איניציאַטיוו פֿון מיליטער־ראַבינער פֿון וואַרשאַווער גאַרניזאָן ראַב. גאָלדשטיין, איז דעם 24־טען ד.ח. אין אָוענט אין נאָזשיקס שוהל פֿאָרגעקומען אַ פֿייערליכע פּורים תפֿילה פֿאַר די יודישע זעלנער פֿון אַלע פֿאָרמאַציעס פֿון וואַרשאַווער גאַרניזאָן. נאָכ'ן לייענען די מגילה האָט די פֿאַרוואַלטונג פֿון קאָמבאַטאַנטען־פֿאַראיין געטיילט צווישען די זעלנער שלח־מנות אין דער פֿאָרם פֿון בייטלעך מיט פּאָמעראַנצען, קיכלעך און זיס־וואַרג.

אַלע אָרט
פֿערזיכערונגען
פֿון פֿייער און גנבה פֿון הייזליכען אייגענטום לאַגערן
פֿאַבריקען זאָווי לעבענס־פֿערזיכערונגען
פֿאַר די אַנגעזעהענסטע אינלענדישע און אויסלענדישע קאָנצעסיאָנירטע געזעלשאַפֿטען, ערלעדיגט שנעל און סאָליד אויף בעקוועמע בעדינגונגען
מרדכי חיים רומקאָווסקי
לאָדז, קיליגסקיעגאַ 105, טעל. 112־50.

על קאוקאדזשי איז צוריקגעקומען קיין ארץ־ישראל

לאָנדאָן, 27 (ספּ. טעל.)

„מאָרנינג פּאָסט“ מעלדעט, אַז דער באַקאַנטער פֿיהרער פֿון די אַראַבישע נאַציאָנאַליסטען פֿאַוזי בעי, וועלכער איז בשעתו אַנטלאָפֿען קיין איראַק, איז צוריקגעקומען קיין פּאַלעסטינא. פֿאַוזי בעי אַנטוויקעלט א לעבהאַפֿטע טעטיגקייט מיט'ן ציל צו אָרגאַניזירען אַן אַנטי־יודישע אַקציע.

„קיין שום קאמפראמיס מיט די אויפשטענדיש"

אויפרוף פון פרעמיער לארגא קאבאלערא

וואַלענסיא, 27 (ספּ. טעל.)

די אַגענטור פון דער שפּאַנישער רעגירונג איז וואַלענסיא מעלדעט, אַז דער פרעמיער לאַרגאַ קאבאַלערא האָט פאַרעפענטליכט אַן אויפרוף, וואָס פאָדערט אויף די באַפעלקערונג צו געהאָרכזאַמקייט און דיסציפּלין.

אַ חוץ דעם זאָגט זיך דער פרעמיער אַרויס נעגען דער אינטערנאַציאָנאַלער אקציע, וואָס האָט דעם ציל צו דערפירען אָפּצושטעלן די קריגס־טעטיגקייט אין שפּאַניען, ערקלערענדיג, אַז די מלחמה מוז פאַרענדיגט ווערען נאָר דורך אַ נצחון פון דער רעגירונג איי וואַלענסיא. לאַרגאַ קאבאַלערא וואַרפט קאַטעגאָריש אָפּ יעדען געדאַנק פון אַן עווענטועלען קאַמפּראָמיס מיט די אויפשטענדיגע.

אויפ'ן מאדרידער פראנט

גרייטעט זיך נייע קאמפען

מאַדריד, 27 (ספּ. טעל.)

האַוואַס מעלדעט: די רעגירונגס־אָפּטיילונגען האָבען היינט פאַרנומען דריי הייזער אויף דעם אָפּשניט קאַראַבאַנשעל. די דאָזיגע הייזער דאָמינירען איבער דער ערשטער ליניע אַקאַפּעס פון די אויפשטענדיגע.

אַרום דריי אַ זייגער זענען פּליצע קוילען פון דער שווערער אַרטילעריע אריינגעפאַלען אין צענטער פון מאַדריד. אַ סך בנינים זענען ערנסט באַשעדיגט געוואָרען.

* * *

מאַדריד, 27 (ספּ. טעל.)

האַוואַס מעלדעט: די פערהעלטנישמעסיגע רוה, וואָס הערשט היינט אויף אַלע פראָנט־אָפּשניטען, איז נישט קיין באַווייז, אַז די אָנגעהויבענע אָפּעראַציעס זענען אָפּגעשטעלט. די רעגירונגס־באַטעריעס האָבען אין משך פון 4 שעה באַשאָסען דעם אָפּשניט לאַ מאַנזאַנאַסאַ און דעם איואַנגאַרד פון די אויפשטענדיגע. סיי די אויפשטענדיגע ווי אויך דאָס רעגירונגס־מיליטער אָבסערווירען זיך געגענזייטיג, גרייט יעדען מאָמענט צו פּאַראַליזירען יועלכע עס איז אַקציע פון געגנער. אַלץ שיינט צו באַווייזען, אַז די נייע אַטאַקעס יועלען פאַרקומען אויף אַנדערע אָפּשניטען פון פראָנט און נישט אויף די ביז איצטיגע.

פלאָט פון ראַטען־פערבאַנד

וועט זיך נישט באַטייליגען אין קאָנטראָל פון די שפּאַנישע ברעגעס

רוים, 27 (ספּ. טעל.)

די גאַנצע פּרעסע באַגריסט מיט ... היינט די ידיעה, אַז ראַטען־פערבאַנד האָט ... רעקגעצויגען פון אַנטייל פון סאָוויעטישען ... אין דעם ים־קאָנטראָל, וואָס וועט ... ווערען לאַנג אויס די שפּאַנישע ברעגעס.

„טריבונאַ" שרייבט: די סאָוויעטישע ... שפען וועגען מיטעללענדישען ים זענען ... און דער קאָנטאַקט צווישען קאַטאַלאָניען ... וויעט־רוסלאַנד יועט זיין נאָר אַ ספּעציעלע ... אויף שפּאַנישע ברעגעס וועלן וואַכן ... איטאַליענישע קרייצער־שיפען, ווי אויך ... אַנדערע מלוכות, וואָס האָבען דערצו אַ ...

דאָס שחיטה־געזעץ אין אין שלעזישען סיים

קאַטאָוויץ, 27 (יט"א טעלעגר.)

אויף זיין היינטיגער זיצונג האָט דער ... זישער סיים באַהאַנדעלט די פראַגע וועגען ... רען אויפ'ן געביט פון אויבער־שלעזיען ... געזעץ, וואָס פאַרפליכטעט נישט דער וויי... בערשלעזיען צוליב דער זשענעווער קאָנווענ... באַקאַנט, האָט דער שלעזישער וואָיעוו... ראַט באַשלאָסען איינפירען דאָס שחיטה... אויפ'ן געביט פון אויבערשלעזיען. אויף דער ... טיגער זיצונג האָט דער סיים איבערגעגעבען ... פאַרשלאַג פון וואָיעוואָדישען ראַט אין דער ... פאַרוואַלטונגס קאָמיסיע. ווי מען רעכענט ... וועט דאָס שחיטה־געזעץ איינגעפירט ווערען ... אויבערשלעזיען נישט פריהער ווי עס וועט ... הערען די גילטיגקייט פון דער זשענעווער ... ווענך וועגען אויבערשלעזיען, ד. ה. דעם ... יולי 1937.

צוטרוי־וואָטום פאַר בלומס רעגירונג

פּאַריז, 27 (ספּ. טעל.)

די גרויסע דעבאַטע איבער דער ווירטשאַפטליכער פּאָליטיק אין פּאַרלאַמענט האָט זיך געענדיגט אַרום צוויי אַ זייגער ביינאַכט. דער פאָרשלאַג פון צוטרוי פאַר דער רעגירונג איז צוויי מאָל אָפּגעשטימט געוואָרען און אָנגענומען געוואָרען מיט אַ מעהרהייט שטימען פון פאָלקס־פראָנט. צום ערשטען מאָל איז דער פאָרשלאַג פון דער אָפּאָזיציע וועגען אומצוטרוי פאַרן קאַבינעט איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען מיט 361 שטימען 211. דאַן האָט דער פּאַרלאַמענט מיט די 361 שטימען קעגען 209 אָנגענומען דעם פאָרשלאַג איבערצוגיין צו דער טאָג־אָרדנונג, אַפּראָבירענדיג די שטעלונג פון בלומ'ס קאַבינעט און אויסדריקענדיג די האָפנונג, אַז די רעגירונג וועט דערפיהרען צו אַ אוינסטיטען סוף דאָס פּראָגראַם פון ווירטשאַפטליכע און געזעלשאַפטליכע רעפאָרמען.

פּאַריז, 27 (ספּ. טעל.)

צום סוף פון דער טעכטיגער זיצונג פון פּאַרלאַמענט זענען אַריינגעטראָגען געוואָרען צוויי פאָרשלאָגען. דורך דעפּ. באַרעטי — וועגען איבערגיין צו דער טאָג־אָרדנונג, ווי אויך אַ פאָרשלאַג פון דער מעהרהייט פון די דעפּוטאַטען קאַמפּיין, פּערוויער, דיקלאָס און לאַרע וועגען צוטרוי פאַר דער רעגירונג.

פרעמיער בלום האָט ערקלערט, אַז די רעגירונג וואַרפט אָפּ דעם פאָרשלאַג פון דעפּ. באַרעטי, פאָדערנדיג, אַז עס זאָל אָנגענומען ווערען דער פאָרשלאַג, וואָס דריקט אויס צוטרוי דער רעגירונג.

אין דער אָפּשטימונג איז דער ערשטער פאָרשלאַג אָפּגעוואָרפען געוואָרען, און דער צווייטער וועגען צוטרוי איז אָנגענומען געוואָרען מיט אַ מעהרהייט פון 361 שטימען געגען 209.

גערפאַטשט דעם רעדאַקטאָר פון דער „א.ב.צ."

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש)

נעכטען אין אָוועגד איז אין „קאַפע־קלוב" ... דער נירוועלט פאַרגעקומען פאָלגענדער ... צו דעם טישעל, ביי וועלכען עס איז געזעסען ... שעף־רעדאַקטאָר פון די „א.ב.צ.", וואַווזשינ... לעסקי — איז צוגעגאַנגען דער טעוו. ... פון לעגיאָן מלאַדיך" לעאָן סטאַכורסקי און ... איהם דריי מאָל געפּאַטשט אין פּנים, דער ... ער אַוועקגעלאָפען אויפ'ן טיש זיין וויזיט... האָט פאַרלאָזט דאָס לאָקאַל.

דער אינצידענט האָט אַ שייכות מיט ... וואָס איז פאַרעפענטליכט געוואָרען אין דער „... וועגען סטאַכורסקי'ן, וועלכען די קעלנער ... בען אַרויסגעוואָרפען פון אַ געוויסען לאָקאַל.

מיעדזינסקי קינדיגט אָן קאָמענטאַרען צו דער דעקלאַראַציע פון פּאָלקאָווניק קאָץ

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש)

אין דער נעכטיגער „גאַז. פּאָלסקאַ" פאַרעפענטליכט דער וויצע־מאַרשאַלעק באָגוסלאַוו מיעדזינסקי אַ קורצען אַרטיקעל וועגען דער דעקלאַראַציע פון פּאָלקאָווניק קאָץ, וועלכען ער פאַרענדיגט אויף פאָלגענדען אופן:

„זעהענדיג אין דער ביז־איצטיגער עפענטליכער דיסקוסיע איבער דער דעקלאַראַציע פון פּאָלקאָווניק אַדאַם קאָץ אַ גאַנצע ריי פּאָזיטיווע רעזולטאַטען — זעהען מיר אָבער גלייכצייטיג, אַלס שלעכטע זייט, אַ טענדענץ אויסצומיידען. אַ דעבאַטע איבער איהר נאָטור פאָרמולירטען אינהאַלט; אַ טענדענץ, וואָס איז אַזוי אייגענטימליך, אַזוי כאַראַקטעריסטיש פאַר דער מענטאַליטעט פון אויסדריקען: „איהר זאָגט וואָס אַן אמת זאַכען, וואָס זעהען אונז צו זיין טערעכט און ריכטיג, אָבער זיכער טראַכט איהר וועגען גאָר עפּעס אַנדערש — זאָלען מיר אליין זיין פאַרזיכטיג און לאָ־" כוזר נישט דערלאָזען, „צום וואָרט דעם געזונדען פאַר־שטאַנד, לאָמיר זיין כיטרע"...

זאָל זיך קיינער אויף אונז נישט פייזערן, ווייל מיר האָבען פאַקטיש קיינע ספּעציעל אין זין; אָבער אַ חכם האָט געזאָגט: „ביטערקייט איז די חכמה פון טאַראָנים".

מיר פון אונזער זייט וועלען זיך באַמיהען שטודירען די דיסקוסיע אויף אַ וועג, פון וועלכען — מיר האָבען אויפריכטיג דערפאַר מורא — זי נייט אַוועק; אויפן וועג פון איהר ווירקליכען אינהאַלט. מיר טרעטען אַליין צו אין איינע אַרטיקלען אַרומצורעדען די באַזונדערע טעזען פון דער דעקלאַראַציע פון פּאָלקאָווניק קאָץ".

1. אָרגאַניזאַציאָנעלער צוזאַמענפאָהר פון פּאָלקאָווניק קאָצ'ס דעקלאַראַציע

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש)

דער סעקרעטאַריאַט פון פּאָלקאָווניק אַדאַם קאָץ מעלדעט: אין שייכות מיט דער אידעאישער דעקלאַראַציע פון פּאָלקאָווניק אַדאַם קאָץ, וועט דעם 1־טען מערץ פאַרקומען אין זאַל פון שטאָטראַט, לויט חשר איינלאַדונג פון וויצע־שטאָט־פּרעזידענט סטראַזשינסקי, דער ערשטער אָרגאַניזאַציאָנעלער צוזאַמענפאָהר פון די געזעלשאַפטליכע טוער פון די פּוילישע שטעט.

אויפן צוזאַמענפאָהר וועט האַלטען אַ רעדע פּאָלקאָווניק אַדאַם קאָץ. די רעדע וועט 5 מיט 40 טראַנסמיטירט ווערען דורכ'ן ראַדיאָ.

בודזינסקי פאַר'ן מאַרשאַלעק־געריכט

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש)

אין די פּאַרלאַמענטאַרישע קרייזען האָט זיך פרייטאָג צושפּרייט אַ אויסערגעוועהנליך סענסאַציאָנעלע ידיעה, אַז דעפּוטאַט בודזינסקי איז צוגעצויגען געוואָרען צום מאַרשאַלעק־געריכט.

עס האַנדעלט זיך וועגען אַ געוויסען אומשטאַנד אין שייכות מיט דער אַמאָליגער טעטיקייט פון בודזינסקי צווישען דער פּוילישער עמיגראַציע אין פראַנקרייך.

דער פּסק־דין פון מאַרשאַלעק־געריכט זאָל שוין זיין אַרויסגעגעבען געוואָרען און זאָל שוין אין איינעגע טעג אַרום פאַרעפענטליכט ווערען.

אַוואַנטורעס אויף אַ פערזאַמלונג פון דער סטראָניצטווא דעמאָקראַטיטשנע
איין שווער פערוואונדעטען אָפּגעפיהרט איז שפּיטאַל

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש)

היינט אין אָוועגד איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון דער סטראָניצטוואָ דעמאָקראַטיטשנע אין קאַמינסקיס טעאַטער אויף דער אַבאָזשנע גאַס.

פּלוצלינג האָבען זיך אַריינגעריסען אַ גרופּע אָנעגראַוועצעס. עס איז ענטשטאַנען אַ געשלעג בעת וועלכען אַ געוויסער טשעסלאַוו זאַוואַדזקי האָט באַקומען אַ רעוואָלווער־קויל אין האַרץ. אין אַ גאָסדיגען צושטאַנד האָט מען איהם איבער־געפיהרט אין שפּיטאָל. 2 אַנדערע פערזאָן זענען לייכט פערוואונדעט געוואָרען. די אָנגעקומענע פּאָליציי האָט געמאַכט אַרעסטען. גלייכצייטיג האָט אַ גרופּע אָנעגראַוועצעס אויף דער גאַס אויסגע־האַקט די שויפענסטער ביי די ברידער הירשפעלד אויף נייע וועלט 27, אין רעסטאָראַן „קוויק" אויף מאַרשאַלקאָווסקאַ 116 און אין רעסטאָראַן „אַלאַ פּורשעט", מאַרשאַלקאָווסקאַ 117.

ס'וועט געזוכט אַ דרוק־מאַשין

אַ צילינדער, אַ האַלבער בויגען 95 x 63 (לילי־פּוטקאַ). — אָפּערטען אונטער "W." אין אַדמיניסטר. פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

אויטאָבוס־קאַטאַסטראָפע הינטער וואַרשאַ
איין פּאַסאַזשיר דערהרגעט, 5 פערוואונדעט

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש)

הינטער בראָוואַרין איז פאַרגעקומען ... טאָבוס קאַטאַסטראָפע.

דער אויטאָבוס, וואָס געהערט צו דער „לובעלסקאַ" און איז געפיהרט געוואָרען ... שאָפער יאַן קושמיערטשיק איז אַרויף אויף ... די פּאַסאַזשירען האָבען זיך געראַטעוועט ... שפּרינגענדיג דורך די פענסטער. פון אויטאָ... פּאַסאַזשיר פון אַן ערך 40 יאָהר, וואָס איז ... סען נעבען שאָפער איז געהרגעט געוואָר... חוץ דעם זענען נאָך פערוואונדעט געוואָר... פּאַסאַזשירען.

לויט ווי עס דערצעהלען עדות־ראיה ... דער שאָפער געוואָלט אויסמיידען אַ וואָגן ... כער איז אין לעצטען מאָמענט פאַרפאָהרען ... אויטאָבוס דעם וועג. דער אויטאָבוס האָט ... ליב די בלאָטעס אַ גליטש געטון און אַרויף ... בוים.

אויספלוג קיין וויען
אויף די ווינטער ידידים

פון 7־טען ביז'ן 14־טען מערץ 135 זל.

די צאָהל פּלעצער איז בעגרעניצט. איינשרייבונגען און אינפאָרמאַציעס:

Wagons Lits Cook

PIOTRKOWSKA 68, tel. 170-70.

דער געמיינזאמער מארש

די רעדאַקציעס פון די יודישע צייטונגען רע־
ופן צו די מיטאַרבייטער אַרויסצוואַרפן איין טעמע,
די באַציהונג צו קאָצ'ס דעקלאַראַציע. פיל מיט
שטאַרק קוקט אויפ'ן זשורנאַליסט דער לייטער פון
דער דרוקעריי, וועלכער איז פאַר אַלעם פאַראַנט־
וואָרטליך, אפילו פאַר די נישט־ווילענדיגע פעלערן,
וואָס קענען זיך אַריינגנב'ענען אין טעקסט און
קענען זיין א פאַרקרימונג, וואָס פאַרדרייט דעם
אינהאַלט פון אַרטיקעל.

עס ווערען אַלזאָ אונטערגערוקט אַנדערע טע
מעס. דער רעזיגנירטער שעף־רעדאַקטאָר איז גרייט
מסכים צו זיין, אַז עס זאָלען באַריהרט ווערען די
פויליש־דייטשע באַציהונגען. אין אַ געדריקטער שטי־
מונג וועט דער לייטער פון דער צייטונג מסכים
זיין דאָס ס'זאָל אַרומגערעדט ווער; געריגנס וויזים
אין דער אָפּקלאַנג אין דער אויסלענדישער פרעסע
ס'זאָלען אַרומגערעדט ווערען די יסודות פון
יעדער יאַגד, זיך צו פאַרנעהמען מיט דער דאַנציגער
פראַגע. און דער אַקציע פון משוגענער דרייסטקייט
וועט די רעדאַקציע ערלויבען אפילו צו קריטיקי־
רען די אונבאַריהרסטע אינסטיטוציע אין דער וועלט
— די יודישע גמינע אין וואַרשאַ. זי וויל אָבער
אַז דער אַקט פון זונטאָג זאָל נישט זיין קיין ענין
פאַר אַן אַנאַליז.

מען טאָר נישט שרייבען ערנסט, נישט פורים־
דיג פרעהליך, ווייל עס עקזיסטירט אַ לאַגער, וואו
מען דאַרף נישט אָנמעלדען קיין צוטריט, וואו
ייִדען ווערען לעצטענס אויך גערן געזעהען. מען
טאָר נישט שרייבען פרעהליך, ווייל עס קען זיך זעהר
ערנסט ענדיגען.

מען קען אויך אַזוי, נאָכמעהר צוליב דעם,
וואָס די יודישע דעפּוטאַטען האָבען געהאַלטען פאַר
נייטיג צו פאַרנעהמען זיך מיט דעם דאָזיגען ענין
גאָר אונדירעקט, אַז איינער פון די יודישע דעפּו־
טאַטען האָט ביים אַרומרעדען דעם בודזשעט פון
אינערלעך-מיניסטעריום, אַלזאָ אַ פּראָבלעם, וואָס
באַריהרט אַן דאָס קליינבירגערטום, באַציאָנאַליזירען
דעם האַנדעל, אויסנוצען דעם איבער־וואוקס פון
דער באַפעלקערונג פון דאָרף, בכדי צו יעגע'ן די
ייִדען אין די שטעט, נישט געקענט, צוליב טעכ־
נישע סיבות זיך פאַרנעהמען מיט קאָצ'ס דעקלאַ־
ראַציע. עס וועט בלייבען דער סוד פון דעם דע־
פוטאַט, פאַרוואָס ער האָט זיך מיט דעם פּראָבלעם
נישט פאַרנומען.

דייטליכער האָט געקלינגען די רעדע פון דעפּ.
זינצבערג און די געשיכטע פון זיין נשמה וואַ־
נדערונג. ער האָט שוין אַ וואָרף געטון אַ בליק
אויף לינקס, רעדענדיג וועגען די פאָרשטייער פון
פאָלק. מען דאַרף איהם, באַטירליך, נישט פאַרגלייכען
מיט'ן רב מייזעלס, וועלכער האָט זיך אין עסט־
רייכישן פאַרלאַמענט אַוועקגעזעצט אויף לינקס,
ערקלערענדיג אויף די טענות פון די קאָנסערוואַטיוון:
„יודען האָבען קיינע רעכטע!"

מען וועט דעריבער זיך דאַרפען פאַרנעהמען
מיט די עקצעסען פון די באַזונדערע אָרגאַניזאַציעס
אָבער נישט אַזוי ווי דאָס האָט געטון די „איסקראַ"
אין משך פון די ערשטע טעג. מען האָט גענומען
צוזאַמען מענשען און אינסטיטוציעס, מען האָט
אויסגעמישט קליינע אָרגאַניזאַציעס מיט מעכטיגע
גרופּירונגען. די ערשטע האָבען זיך געמעלדעט דער
לעגיאָן מלאָדיך, עס איז אויך נישט קיין וואונדער,
דאָס זענען די געזעצן פון דער יוגענד, אַז זיי
מעלדען זיך שנעל. זיי זען דאָס אָפּט מאַרשירנדיג פון
די אויאַזדאָוער אַלעען אויף וואַרעצקאַ גאַס און
פון מאַרשאַל פּילסודסקי פּלאַץ אויף דער מאַטעיסאַ
איבריגענס האָבען זיי דערצו געהאַט געריכטע
סיבות. אַזוי אַרום האָבען זיי זיך נוקם געווען
אין די בעלי־עוולות. פאַרשאָלטען פון די פּרעמיערען
יענדזשעיעוויטש שאָן סלאַוועק, איבערגעלאָזט אויפ'ן
חסד פון די פּ.פּ.ס., קומען זיי איצט צוריק.

אומגליטיג איז געבראַכט געוואָרען די באַטין
וועגען צוטריט פון פייערלעשער. שנעליגקייט גע־
הערט צו די פונקציעס פון די דאָזיגע אָרגאַני־
זאַציעס. מיט דער געהעריגער שנעליגקייט האָבען
זיך געמעלדעט די קאָמבאַטאַנטען־אָרגאַניזאַציעס,
שנעליגקייט נעמליך שפּילט אַ גרויסע ראָל אין מי־
ליטערישען לעבען.

די עלטערע הערען באַטראַכטען זיך. נאָך, זיי
קענען נישט מעלדען קיין צוטריט אַ שעה נאָך
דער רעדע. „סלאָוואָ ווילענסקיע" האָט זיך מיט
מידע הענט איינגעשריבען, אָבער פאַר'ן פּריין
פון 3—4 מיניסטאָרען. דער „טשאַס" האָט ווי־
ניגער פאָדערונגען, ער וויל בעסער קאָצ'ס דעק־
לאַראַציע, איידער מיעדזינסקי'ס קאָמענטאַרען, און
איז ענטציקט.

וויפיל פּרעטענסיעס, באַוואָרענישן איז דאָס
געווען איז די קולוואַרען פון לאַגער פון די באַפּראַ־
וויאַטשעס, וואָס פאַר א ברוגז, וויפיל טרויעריגער
געווייין, אוז געענדיגט האָט עס זיך מיט זינגען:
„אויפ'ן שייטער־הויפען האָבען מיר געוואָרפען דעם
גודל פון די אנשואַנגען". עס טרעפען זיך אַלזאָ
צוזאַמען ראַדיקאַלען מיט קאָנסערוואַטיוון.

און דאָך קענען די שפּיץ פון דער נייער
אָרגאַניזאַציע פּעסטשטעלען מיט סאַטיספאַקציע, אַז
דער ערפאָלג פון דער אַקציע איז א שטאַרקערער
ווי בעת דער אַנטשטייאונג פון דער ב. ב. וו. ר.פּ.
די ערקלערונג פון דער קאַטוילישער גייסטליכקייט
איז נישט קיין קליינער טריומף. דער קאָמוניקאַט,
וואָס האָט זיך באַוויזען אין „קאַפּ" איז אַן ענטפער
אויף דעם אָפּזאַג, וואָס איז נוגע דער קאַטוילי־
שער רעליגיע אין דער דעקלאַראַציע פון פּול־
קאָווניק קאָץ.

עס קומען אַלזאָ צו נייע מענטשן, עס מעלדען
זיך די ברידער גראַבסקי מיט די זיהן, עס וואַקלען
זיך נאָך אַנדערע פון אַמאָליגע זנאַראַדאָוועץ לאַ־
גער, עס דערהערט זיך דעריבער דער רוף פון
וויצע־מאַרשאַלעק מיעדזשינסקי, „מען דאַרף א קלאַפּ
טון אין שטאָהל פון מעשים". עס יאַקלען זיך נאָך
די אָנהייבער פון אָנמעלדען עקסצעסען צו ייִדען, —
די אָענעראָציעס. אפשר וועט זיי אַריינפיהרען פּיעס־
טרזשינסקי פון „ק'ר'ע' פּאַ'אַב י" צוזאַמען מיט סקי־
יוסקי'ן אונטער די קלאַנגען פון ליד: „ווען די שווע־
רע זאָרגען פון לעבען וועלען אַרומנעהמען דיין
געמיט". עס פאַרגרעסערן זיך אַלזאָ די רייהען
און ווען עס וועט קומען צו פאַהרען דער פיהרער
פון קליינבירגערטום, וועט אפשר קומען צו פייער־
ליכע אַרויסטרעטונגען פון קאָמיטעט צו פייערן
ער וועט אָרגאַניזירען עפנטליכע מאַניפעסטאַציעס,
ערב דער פרייוויליגער וויעדבירונג, ווי דאָס איז
געווען מיט איניגע יאָהר צוריק מיט אָנטייל
פון פּרעזידענט סטאַרזשינסקי

זיי מאַרשירען אַלזאָ לעבעדיג. עס מעלדען
דעם צוטריט די באַזונדערע רעגיאָנאַלע גרופּען
אין סיים, נאָכמעהר, וואָס דער וועג פון דער וויעס־
קאַ גאַס אויף דער מאַטעיקאַ איז אַ קורצער. אין
אַ פּאָר טאָג אַרום וועט קומען צו אַ נייער ערקלע־
רונג, און אויב עס האָט עמיצער עפּעס ספקות,
וועט זיי אויפקלערען וויצע־מאַרשאַלעק מיעדזינסקי,
וועלכער האָט פייערליך געעפענט די צייט פון פאַר־
עפענטליכען די דעקלאַראַציע און דאַרף שליסען
מיט אַ קאָמענטאַר געוויסע אונקלאָרקייטען, וואָס
פּליסען איבריגענס אַרויס פון כאַראַקטער פון
פּראָגראַם.

מען דאַרף דעריבער נישט נעהמען קיין וואָרט,
קריטיקירען, וויצלען זיך, אַריינלאָזען זיך אין א
גענויערען אַנאַליז — אַלץ וועט אויפקלערען וויצע־
מאַרשאַלעק מיעדזינסקי און דער אייגענער אַטאַק
אויף די קאָנסערוואַטיוון און די מילדע ווערטער
פון הויפּט־קאָמענדאַנט וועגען דער פּריוואַטער איני־
ציאַטיוו, און די אייגענע ראַדיקאַל־באַציאָנאַליס־
טישע באַלייכטונג, ווי אויך דער געדעמפּטער טאָן
פון דער דעקלאַראַציע. מען דאַרף געדולדיג וואַרטען
אין דעם מאָמענט קומט, נעמליך, פאַר דער מאַרש,
די קאָנצענטראַציע פון די כּחות, דאָס אויסקלויבען
אַ נאָמען, דאָס פאָרשטעלן זיך די העכסטע פאַקטאָרן.

„נ. פּ."

אַגענטען

פון ד"ר פּ. ראַטענשטרייך

יעדער רעזשים, וועלכער רעאַליזירט זיין אידעאָ־
לאָגיע מיט געריכטן און טויט־אורטיילען, האָט זיין
אינטערנאַציאָנאַל, וועלכער דיספּאָנירט מיט גרויסע
פאָנדען, כדי צו פאַרשפּרייטען זיין אידעאָלאָגיע מחוץ
די גרעניצען פון דער מלוכה. דער פאַשיסטישער
רעזשים, וואָס איז געווען פאַראינטערעסירט אין בע־
אונרוהיגען ענגלאַנד, האָט געהאַט זיינע אַגענטען אין
ארץ־ישראל און אויך צווישען די אַראַבער מחוץ ארץ־
ישראל. דער דריטער „אידעאָלאָגישער" רעזשים, וועל־
כער וויל אויך אויסלייזען די וועלט, האָט רעוואָלוצירט
מיט יעטגרעזשימס אין העצען, פאַרשפּרייטען שנאה,
אָרגאַניזירען אָנפאַלען. אויב מען קען טראַכטן דער פאָ־
ליטיק פון נישט מישען זיך אין די אינערליכע שפּאַ־
נישע ענינים אַרומשיקען הילף און מענשען און פאַר־
וואָפענונג, פאַרוואָס האָט מען דאָס נישט געקענט טון
אין ארץ־ישראל וואו מען האָט נישט אונטערגעשרי־
בען קיין נישט־אינטערווענץ פּאַקט. איבעריגענס וואָס
זענען היינט ווערט פּאַקטען אין אינטערנאַציאָנאַלע
אָפּמאַכען, ווען עס האַנדעלט זיך וועגען „אַזעלכע
גרויסע זאַכען ווי רעאַליזירען אידעאָלאָגיעס און
„וועלטראַטשוואַיוונגען". אויב מען קען אין נאָמען פון
דער וועלטראַנשויאונג, וועלכע מען אָנערקענט, מרעד
טען די קולטור פון אייגענעם פאָלק, פערפּרענען און
זעצען און תפיסה, פאַרוואָס זאָל מען דאָס נישט קע־
נען טון ביי פרעמדע לענדער.

דעריבער ווימעלט טאַקע פון די אַגענטען פון די
נייע אידעאָלאָגיעס אין פאַרשידענע לענדער. זיי קו־
מען צו פאָהרען אונטער פאַרשידענע תירוצים. זיי טר
צען אויס די רעליגיע. וואָס ביי זיך ווערט זי פאַר־
פאָלגט. די פיהרער פון קאַטוליציזם אין דייטשלאַנד
האָפען זיך ערשט מיט א קורצע צייט צוריק באַקלאָגט
פאַרן פּויפּסט, אויף די פאַרפאָלגונגען פון קאַטוילי־
ציזם דורך דעם נאַציאָנאַליסטישן רעזשים, דעם פּראָ־
טעסטאַנטיזם געהט אויך לעצטענס נישט גוט אין
היטלער־לאַנד. די היטלעריסטישע פיהרער טרעטען אַר
רויס פון דער פּראָטעסטאַנטישער קירכע, ווייל זיי
ווילען נישט האָבען קיין שום מגע ומשא מיטן קרי־
סטענטום. ריבענטראָפּ, דער בילדונגס - מיניסטער
רוסט, דער שעף פון דער „געסטאַפּאָ", הימלער און
א סך אַנדערע איינפלוסרייכע פּערזאָנען אין דייטש־
לאַנד זענען אַרויסגעטרעטען פון דער פּראָטעסטאַנ־
טישער קירכע.

טראָץ דעם מיספּהריכט דער היטלעריסטישער דער
זשים די קירכע און זיינע רעליגיעזע אנשטאַלטען אין
ארץ־ישראל, בפרט אר ירושלים: זיינע מענשען וועל־
כע אגיטירען צווישען אַראַבער און העצען זיי אויף
געגען די יודען.

מיר ווילען גלויבען אַז די מאַנדאַטאָר מאַכט
ווייסט וואָס עס קומט פאָר אין לאַנד און ווער עס
קומט צו פאָהרען און מיט וואָס פאַר א ציל עס דרייען
זיך דייטשען אין דער כביבה פון בית־לחם, צי זיי
פיהרען באמת איבער די אַראַבער צום קריסטענטום
אָדער אויף דעם היטלעריסטישן גלויבען, וועלכעם
ליקווידירט ביי זיך דאָס קריסטענטום. מיר גלויבען,
אַז די ענגלישע פּאָליציי איז פונקט אַזוי גוט אינפאָר
מירט ווי מיר, אַז דער נאַציאָנאַל סאָציאַליזם איז א
שונא פון קריסטיאַנטום, אַז די האַלב-אָפיציעלע דייט־
שע צייטונג, „שוואַרצע קאָרפּס" טרעט אַרויס געגען
אַלעם וואָס איז קריסטליך, אַלזאָ, דרייען זיך נישט
די מענשען וואָס ווערען דורך דעם רעזשים געשיקט
קיין ארץ־ישראל צווישען די אַראַבער, בכדי זיי אַרי־
בער צו פיהרען צום קריסטענטום.

די מערב - לענדער, און קודם כל ענגלאַנד און
פראַנקרייך האָפען אין דער לעצטער צייט זיך געקענט
איבערצייגען, צו וואָס עס ווערען באַנוצט אין צפון
אפריקע די האַנדעלס - אַגענטען, זייט א געוויסער
צייט ווימעלט עס פון דייטשע אַגענטען אין מאַראָקאָ.
עס איז כאַראַקטעריסטיש אַז די דאָזיגע אַגענטען,
וועלכע קומען הויפּטזעכלין פון דייטשלאַנד, רעדען
גרויסאַרטיג אויף די שפּראַכען פון די איינגעבוירע־
נע. ביז מיט א קורצער צייט צוריק איז געקומען צו
פאָהרען אַזאַ אַגענט און האָט געקענט רעדען נאָר
דייטש, פראַנצויזיש און ענגליש. איצט געהען די אַר
גענטען וואָס קומען פון דייטשלאַנד, אדורך א ספּע־
ציעלע שולונג. זיי רעדען פּרעכטיג אַראַביש, נאָך
מעהר זיי באַנוצען זיך מיט אַראַבישע דיאַלעקטען.
זיי ווייסען וואָס פאַר א דיאַלעקט עס ווערט גענוצ־
וועהנט אין לאַנד איז וועלכען זיי קומען, אָדער וואָס
פאַר א דיאַלעקט עס ווערט באַנוצט אין יעדער פּראָ־
ווינץ פון געגעבענעם לאַנד.

ווען דער, וואָס אָריענטירט זיך אין דער לאַגע —
קוקט זיך צו צו אַזאַ אַגענט, וואַרפט זיך איהם באַלד
אין די אויגען אַז אַזאַ אַגענט אָריענטירט זיך מעהר
אין פּאָליטיק ווי אין סחורות, אַז ווען ער פערקויפט
ביכער, איז דאָס וויכטיגסטע בוך, וואָס ער וויל פאַר־
קויפען היטלער'ס „מיין קאַמפף", וואָס איז איבער־
זעצט אויף דער שפּראַך מיט וועלכער די באַפעלקע־
רונג באַנוצט זיך. און נאָך איין זאַך ווערט אויפ־
פאַלענד, אַז די געזעלשאַפט צו פאַרשפּרייטען די בר־
בעל, וועלכע האָט צו דיספּאָזיציע, ווי באַוואוסט סאַך
לאָמאַליע פאָנדען, קען נישט אַזוי ביליג פאַרקויפען
די ביבעל ווי די דייטשע אַגענטען פאַרקויפען היט־
לער'ס „מיין קאַמפף".

די דאָזיגע אַגענטען באַגרעניצען זיך נישט נאָר
מיט דעם פאַרקויף פון דער היטלעריסטישער ביבעל
נאָר זיי באַמיהען זיך אויך צו קומען אין א קאָנ־
טאַקט מיט דער באַפעלקערונג.

מיט וויטאָג שטעלען מיר פעסט, אַז די פאַראַנט־
וואָרטליכע הערירונגס פּאַקטאָרען. וואָס לידען צוליב
דער איינוואַזיע פון די דאָזיגע מאָדערנע אַגענטען,
באַציהען זיך צו מאַלעראַנט לגבי די עמיסאַרען פון
דער נייער אידעאָלאָגיע, וועלכע האַנדלען אַנשטאָט
מיט סחורות מיט מענשליכע לעבענס.

ארץ ישראל איז נישט דאָס איינציגע לאַנד, וואָס
לייַדט צוליב דער איינוואַזיע פון די דאָזיגע מאָדערנע
אַגענטען. די פראַנצויזישע קאָלאָניעס אין צפון אַפ־
ריקע ווערען אויך נישט געשוינט. איראַק און סיריען
זענען אויך קליענטען פון די דאָזיגע אַגענטען.

עס איז די העכסטע צייט, אַז די רעגירונגען פון
די דאָזיגע לענדער זאָלען פאַרטראַכטען א געמיינזאַמע
אַקציע געגען דעם דאָזיגען פּראָפּאַגאַנדיסטישען הער־
שעריק. מען קען נעמיינזאַם בעקעמפען אַנשטעקענ־
דע קראַנקהייטען, דעם האַנדעל מיט אָפּיום קען מען
אויך געמיינזאַם באַקעמפען. די דאָזיגע אַנשטעקענדע
קראַנקהייט, וואָס פאַרשפּרייט זיך אין דער לעצטער
צייט מיט דער הילף פון פאַרשידענע מינים אַגענטען
פון די טאָטאַלע רעזשימען.

שווייצאַריע רעכנט זיך מיט דער מעגליכקייט
פון א פלוצלונגען איבערפאַל מצד דייטשלאַנד

דער פאַרטיידיגונגס - סיסטעם פון דער שווייץ
געפינט זיך איצט אין פּעריאָד פון פולער רעאָרגאַ־
ניזאַציע און ווי עס איז באַוואוסט, זענען אויף די
דאָזיגע קריגס - רעפאָרמען אַסיגנירט געוואָרען 235
מיליאָן שווייצאַרישע פראַנק. ד.ה. איבער א מיליאַרד
פראַנצויזישע פראַנק. די וויכטיגסטע פון די דאָזיגע
רעפאָרמען זענען פאָלגענדע: פאַרלענגערען דעם מי
ליטער־דינסט פאַר די יונגע רעקרוטען, אויסבויען באַ־
פעסטיגונגען און איינאָרדנען סיגנאַליזירע שטערונגען
אויף אַלע גרעניצען. אָרגאַניזירען די פאַרטיידיגונג
געגען לופט-אַנגריף אויף דער שווייצאַרישער טערי־
טאָריע. בעניצען די מיליטערישע זאַפּאַסען, וואָס ווער־
רען געהאַלטען אין לאַגערן אויפן פאַל פון א
מלחמה.

בעת דער גרויסער וועלט-מלחמה האָט די שווייר
צאַרישע מיליציע אַרמעע געהאַט די אויפגאַבע צו שי־
צען די נייטראַליטעט און דער שווייצאַרישער גענער
ראַל-שטאַב איז אין זיינע פאַרטיידיגונגס מיטלען
אויסגעגאַנגען פון שטאַנדפּונקט, אַז די נייטראַליטעט
קען פאַרלעצט ווערען דורך ביידע קריג פיהרענדע
צדדים. דעריבער זענען די הויפּט־כּחות פון דער
שווייצאַרישער אַרמעע קאָנצענטרירט געווען און צענ־
טער אין דעם קאַנטאָן אַאַרגאַו, און לענג אויס די גרע
ניצען זענען אויסגעשטעלט געוואָרען וואַך־פּאָסטענס.

אין שווייץ זענען פאַראַן 3 קאַטעגאָריעס
מיליטער: מיליטער פון דער פראָנט-ליניע, צו וועל־
כען עס געהערען יונגע מענשען. אין עלטער פון 20
ביז 32 יאָהר, לאַנדוועהר אין וועלכען עס זענען די
בירגער אין עלטער פון 33 ביז 40 יאָהר און לאַנד־
שטורם, אין וועלכען עס ווערען פאָרגעבענט די מילי־
טער פליכטיגע אין עלטער פון 41 ביז 48 יאָהר.

דער שווייצאַרישער קריגס־סיסטעם צייכענט זיך
אויס דערמיט, אַז פריהער פון אַלע ווערען גריט
בעת א מאָביליזאַציע נישט דאָס מיליטער פון די
פראָנט־ליניעס, טאָר להיפּוך, — דאָס מיליטער פון
דער דריטער ליניע, דער לאַנד־שטורם פון דער אַר־
מיטער באַפעלקערונג. דעריבער האָט דער לאַנדשטורם
די אויפגאַבע צו פאַרזיכערן די מאָביליזאַציע, שיצען
די וועגען און דאָס פאַרקעהרס וועזען.

שווייצאַריען האָט ביי א באַפעלקערונג פון 4 מי־
ליאָן איינוואוינער, א יעהרליך קאָנטינגענט רעקרו־
טען אין דער הויך פון 25.00 מאַן, אָפּהענגיג פון די
מינים געוועהר, געדויערט דער דינסט פון 60 טעג
(אין פיעכאָטע) ביז 120 (אין אַרטילעריע). איצט זע
נען די דאָזיגע טערמינען פאַרלענגערט געוואָרען נאָך
אויף 21 טעג און די דאָזיגע רעקרוטען וועלען, לויט
די נייע געזעצען, נאָך מוזען אדורכגיין א צוגריטונגס
קורס אין משך פון 3—4 חדשים.

אין קריגס־צייט שטעלט שווייצאַריען אַרויס 3
אַרמעע קאָרפּוסען. 6 פיעכאָטע דיוויזיעס און דריי
קאַוואַלעריע בריגאַדעס. א דיוויזיע האָט 64 האַרמאַ־
טען און יעדער פּולק אַן ערך 1000 מאַשינען געוועה־
רען. די דאָזיגע אַלע נאָרמען פון קריגס פאַרזאָרגונג
וועלען איצט באַדייטענד פאַרשטאַרקט ווערען און א
חוץ דעם וועט דעם מיליטער צוגעגעבען ווערען טאַנ
קען און גענען־טאַנק האַרמאַטען. צוויי עקזיסטירענ־
דע פעסטונגען אין סאַן מאָריס און סאַן גאָטאַרד ווער־
לען האָבען גאַרניזאָנען אין צוזאַמענשטעל פון איין
ביז צוויי פיעכאָטע פּולקען מיט אַרטילעריע,
איינזשעניער אָפּטיילונגען און לופט-כּחות.

די גרופּירונג פון שווייצאַרישען מיליטער ווערט
איצט אויך געענדערט צוליב דעם וואָס אין איצטיגען
מאָמענט רעכנט זיך שווייצאַריען שוין נישט נאָר
מיט דער מעגליכקייט פון ברעכען די נייטראַליטעט
„דורך ביידע צדדים" נאָר מיט אַריינרייסען זיך „אָהן
קריגס ערקלערונג". [illegible]
מצד דייטשלאַנד. [illegible]

[illegible]

(עו).

אינטערפּעלאַציע אין רומענישען פּאַרלאַמענט
וועגען זשאַבאָטינסקיס 10-יעהריגען עמיגראַציע-פּלאַן

וואַרשאַ (יט"א) די נ.צ.אָ. טיילט מיט
דער יט"א, אַז אין רומענישען פּאַרלאַמענט האָט
דעפּ. נ. טיקאָ אינטערפּעלירט די רומענישע רעגי־
רונג וועגען דעם 10-יעהריגען עמיגראַציע-פּלאַן
קיין א"י פון דער נ.צ.אָ., וואָס זעהט, ווי בעקאַנט
צוו. אַנד. פאַר אויך אַן עמיגראַציע פון 300,000
יודען פון רומעניען אין משך פון 10 יאָהר.

דער אינטערפּעלאַנט האָט געפרעגט דעם
רומענישען אויסערן-מיניסטער, צי האָט ער אונטער־
געהאַלטען דעם קאָנטאַקט מיט דעם פאָרשטעהער
פון דער נ.צ.אָ. אין ווין ד"ר וואָלפגאַנג פאָן
ווייזל, וועלכער איז אין דעצעמבער 1936 אויפ־
גענומען געוואָרען דורך דעם אויסערן-מיניסטער.

דעפּ. טיקאָ באַטאָנט די וויכטיגקייט פון דעם
ענין, וועלכן ער רעזערווירט זיך דאָס רעכט נאָך
צו באַריהרען, און שטרייכט אונטער, אַז דער באַ־
ריכטס-אָפּגעבער פון דער פּערמאַנענטער מאַנדאַט־
קאָמיטעט ביים פעלקער-בונד, האָט פעסטגעשטעלט,
אַז רומעניען איז א לאַנד, וואָס איז דירעקט פאַר־
אינטערעסירט אין דער עמיגראַציע פון זיינע יודי־
שע בירגער קיין א"י און האָט אינטערוועניירט
דערפאַר, אַז די מאַנדאַט-קאָמיסיע. וועמענס באַ־
ריכטס-אָפּגעבער עס איז געווען דער רומענישער
אויסערן-מיניסטער, זאָל פאַרווירקליכען די עמי־
גראַציע פון דער גרויסע יודען, וואָס איז פאָרגע־
זעהן אין זשאַבאָטינסקיס פּלאַן.

א קבוצה / פון לעבען אין ארץ-ישראל אין שפיגעל פון דארטיגען לעבען / פון נ. י. גאטלי[ב]

אביגדור המאירי — איינער פון די טאלאנטפולסטע פאעטען און פראזאאיקער אין ארץ ישראל — האט זיך קונה שם געווען מיט זיינע בארימטע ווערק „השגעון הגדול" און „בשם רבי ישו מנצרת". צוויי ביכער, אין וועלכע עס ווערען טיף-קינסטלעריש אויפגעוויקעלט געשעהענישען, סצענעס, בילדער פון דער „לעצטער" וועלט מלחמה, אין וועלכער דער מחבר גופא האט אנטייל גענומען. דא נישט לאנג צוריק האט אביגדור המאירי ארויסגעגעבען א דריט ווערק אין פראזע — א גרויסע, צוויי בענדערדיגען ראמאן אונטער'ן נאמען „תנובה". דאס איז א ראמאן וועגען א קבוצה אינ'ם איצטיגען ארץ ישראל, א ראמאן, וועלכער קען אהן שום ספק פאררעכענט ווערען פאר איינעם פון די בעסטע ראמאנען אין דער מאדערנער העבראאישער ליטעראטור.

דער ראמאן „תנובה" הויבט זיך אן מיט'ן פריהלינג פעריאד פונ'ם נייעם ארץ ישראל — מיט די צייטען פון באלפור דעקלאראציע, פון אלע וועלט עקען גייען אפ באהנען, שווימען אפ שיפען, וועלכע פיהרען איי זייערע אינגעוויידן טויזענטער, צענדליגער טויזענטער עולים. איבערהויפט — חלוצים. אט די דאזיגע יודישע יוגענט, די שפאגעל נייע, די היינטצייטיגע, וועלכע האט זיך אוועקגעלאזען הפקר דיג פריי בארוועס, נאקעט, הונגעריג: וועלכע איז אנטלאפען פון דער קאליקער אנטיסעמיטישער שנאה; פון דער אנטיסעמיטישער פאראכטונג — צו בייע ברעגען, צו א ניי לעבען.

— — — שווימען שיפען קיין ארץ ישראל און פיהרען מיט זיך צוויי סארטען פונ'ם מין מענש: „אויבערשטע" און „אונטערשטע";; אריסטאקראטישע טוריסטען, רייכע קאפיטאליסטען, וועלכע פאהרען קיין ארץ ישראל אדער לשם טוריסטען הנאה, אדער לשם קאפיטאליסטישען פראפיט; און ארימע, הונגעריגע חלוצים פון פוילען, רומעניע, ליטע, דייטשלאנד רוסלאנד, וועלכע פארמאגען „הערצע" — פיל מיט חלוציאנישער באגייסטערונג. פיס — אויסצוטאנצען פלאמיגע „הורא'ס" און מיילער — אויס צו זינגען כלערליי לוסטיגע חלוצים לידער...

שווימט איינע אזא שיף צו די ארץ ישראל ברעגעס און פיהרט מיט זיך: אויבען אריסטאקראטישע פאסאזשירען, צווישען וועלכע עס געפינען זיך דער יונגער אינזשיניער יהודה פוריאן און זיין כלה בעלא: אונטען — א כאפטע לוסטיגע חלוצים, צווישען וועלכע ס'געפינט זיך די זעכצעהן אַ האלב יאהריגע ליזל — א יודישע טאכטער פון דייטשלאנד, וועלכע איז אנטלאפען פון איהר היימלאנד צוליב'ן אנטיסעמיטיזם און שווימט צו א נייעם היימלאנד — צו ארץ ישראל...

די חלוצים מאכען זיך לוסטיג, טאנצען הוראס און זינגען לידער:

בין איך מיר א חלוצ'ל,
א חלוצ'ל פון פוילען,
גיי איך מיר אין שיכעלעך,
שיכעלעך אהן זוילען...

די אריסטאקראטישע פאסאזשירען פראטעסטירען געגען די טומלדיגע חלוצים, וועלכע צעשטערן די ארדנונג אויפ'ן שיף... אבער די חלוצים לאכען זיך פון דעם אויס... אז מען פאהרט קיין ארץ ישראל דארף מען לוסטיג זיין!...

און אט באווייזען זיך די ארץ ישראל ברעגעס: אדמה, אדמה — ערד, ערד!.. און דער ערשטער ברוך הבא אויף דער נייער ערד איז נישט גאר קיין פרייליכער, ליזל, די יונגעטשקע דייטש יודישע חלוצה, שפאנט מיט איהרע חברים איבער די גאסען פון תל אביב, איבער די גאסען פון דער „בת זקונים", פון דער „עיר השמש", פון דער „עיר חול הזהב". פון דער „עיר הוילות", פון דער „עיר חול גלות, געסא... און א ניי שטיק קאפיטאליזם... רייכע און ארימע: ווייסע מאדאמען—הארנטעס און קליינע, שווארצע דינסטען — תמיכ'ערקעס... ליזלען, דער פלאם פייערדיגער חלוצה, געפעלט נישט תל אביב און זי אנטלויפט באלד — מיט איהרע חברים — קיין ירושלים...

אבער אויך אין ירושלים זעהען זיי נאך שטיקער פונ'ם אלטען, אזוי באקאנטען גלות. אפילו — דווקא — ביים כותל המערבי, וועגען וועלכען זיי האבען אזוי פיל געחלומ'ט... אויך דא דערפיהלט זיך ליזעל שלעכט, אנטויש... עס קומט אבער באלד די ישועה. די חברה חלוצים פאהרט אוועק אין א קבוצה — אין עמק, אויף ערד פון איינעם א חבר מוציק, דער דאזיגער מוציק האט געקראגען א היבשע נחלה פון זיינע ארץ ישראל'דיגע עלטערן. האט ער די קליינע ליזלען, אין וועמען ער האט זיך איינגעליבט, אוועקגעפיהרט — מיט אלע איהרע איבעריגע חברים — אויף זיין ערד און אפגעגעבען צוויי דריטעל פון זיין נחלה פאר דער נייער קבוצה...

דער נאמען פון דער א קבוצה איז „תנובה", מיט'ן זעלבען נאמען רופט מען שוין אצינד אויך ליזלען — „תנובה"... די קבוצה רופט זיך אויף איהר נאמען... אזוי וויל מוציק, וועלכער ליבט זי און וויל מיט איהר חתונה האבען... זי אבער, תנובה, קלערט נאך דערווייל נישט וועגען פערבינדען זיך מיט־עמיצען, מיט מוציקן — אווראי נישט... זי אכט מוציק'ן אלס חבר, אבער פארבינדען זיך מיט איהם — דאס נישט!.. מוציק לידט צוליב דעם. לסוף צעקריגט ער זיך מיט תנובה'ן, געהט אוועק פון דער קבוצה און פאדערט ביי תנובה'ן דעם „קושאן" — די פארקויף-פאפירען — פון די צוויי דריטעל ערד, וואס ער האט די חלוצים איבערגעגעבען... תנובה גיט נישט דעם „קושאן" צוריק. איהר איז טייער די קבוצה, איהר זענען טייער די חברים, איהר איז טייער די גארע נייע ארבייט... געהט מוציק אוועק א שטארק ברוגז'ער און זאגט אן פאר'ן אוועקגיין: כולכם תזכרוני!..

אין קבוצה געהט דער-ווייל אן דאס געוועהנליכע (זאג טעגליכע לעבען, וואס איז גארנישט אזוי געוועהנליך... ווארום אלץ איז דא ניי. אלץ שמעקט דא מיט מעשה בראשית, מיט יצירה, מיט איבערבוי און איבערשאף... אט זענען די חברים: ליזל תנובה, מאיר'קע, בתיה, מזל, יוסף, דן, אורי, טובה. יאהזק'ל דער האלענדער — א פראטעסטאנט, וואס איז געווארען א פרומער חלוץ... מען ארבייט, מען ליידט, מען פארבירגערט זיך אויף דער ערד דורך קדחת... און אלץ — סיי פרייד, סיי, חס יחלילה, א צרה, אז אומגליק — אלץ ווערט „פארטאנצט" מיט א הורא. מוציק איז אוועק אין אגע'אנט, מען זאל נישט אר ביישטע אויף זיין חלק ערד — אויפ'ן דריטען ערד-טייל פון זיין נחלה — איז געגאנגען א הורא און — באסטא!... האט מען געבראכט צופיהרען א טראקטאר אין קבוצה — א הורא... האט מען באמערקט דעם ערשטען שפראץ אין גארטען פון דער קבוצה — א הורא!... איז געבארען געווארען דאס ערשטע קינד אין קבוצה — א הורא!.. האט געטראפען אן אומגליק — געפאלען א חבר פון באנדיטישע הענט: א קרבן געפאלען — — — איז פארגיסען די ציין און—א הורא!... א ווייטאגדיגע פיינליכע הורא!!!

* * *

דער קבוצה „תנובה" שטעהט אבער פאר א גרויסער געראנגעל פאר איהר קיום, א געראנגעל מצד ארץ ישראל גופא, די סיבה איז אזא: דער יונגער אינזשיניער יהודה פוריאן, וועלכער איז געקומען קיין ארץ ישראל אויף דער זעלבער שיף, וואס די דייטש יודישע חלוצה ליזל, וועלכע רופט „המועד"... איי זעהט פאר זיך עפעס א ניי שטיק זיך אצינד „תנובה". — דער יונגער פלעזיר-פולער אינזשיניער פוריון טראגט זיך שוין לאנג ארום מיט א גראנדיעזען פלאן, ווי אזוי צו אינדוסטריאליזירען דאס לאנד. ער וויל ארץ ישראל אמעריקאניזירען. ער גרייט צו אן אונטערנעהמונג, ביי וועלכער ס'וועלען זיין באשעפטיגט 30 טויזענט ארבייטער — חברים פון דער הסתדרות. צוליב דעם דאזיגען צוועק איז איהם נויטיג אפצוקויפען די שטיק ערד, אויף וועלכער ס'געפינט זיך די קבוצה „תנובה" ער דארף דורך דעם דאזיגען ערד חלק דורכפיהרען געוויסע בוי-ארבייטען, אנדערש ווערט זיין פלאן צונישט, ווענדעט זיך דער אינזשיניער פוריון מיט א פארשלאג צו דער קבוצה, זי זאל איהם פארקויפען איהר ערד. די קבוצה געהט אבער אויף דעם נישט איין, די קבוצה „תנובה" האט זיך איהר אידעאל, לעבט זי אין איהר וועלט.

די חברים פון „תנובה" ווילען פון קיין קאפיטאליסטישער ארץ ישראל נישט וויסען און קיינער קען צו זיי גארנישט האבען... קיינער קען די פון זייער ערד נישט אראפנעמען, אפילו נישט די הסתדרות... און ווען ס'שטעהט אין קאן דער אידעאל פונ'ם גאנצן חלוציזם, ווען די קבוצה „תנובה" פארזעהן אפילו אזא אויסערגעוועהנליכע געלעגענהייט: 30 טויזענד הסתדרות מיטגלידער, וועלכע קאנען קריגען ארבייט ביי דעם אינזשיניער פוריון'ס אונטערנעהמונג... און ס'הויבט זיך אן דער געראנגעל צווישען דער הארטנעקיגער קבוצה „תנובה" און צווישען דעם קאפיטאליסטישען אינזשיניער פוריון.

פוריון פאהרט אליין אין „תנובה" איבערעדען מיט די „מאדנע" חלוצים, זיי זאלען סוף כל סוף מסכים זיין צו פארקויפען זייער ערד, וועלכע איז אזוי נויטיג פאר א גרויסען אויפטו:... פוריונ'ס כלה, בעלא — אן אמעריקאנער מיידעל, „פליט" קיין „תנובה" מיט איהר אייגענעם עראפלאן... זי האט געהערט די געשיכטע וועגען דער דאזיגער קבוצה: זי האט געהערט, אז די עקשנות פון די „תנובה"-חברים — נישט צו פארקויפען זייער ערד — שטאמט הויפטזעכליך פון דער קבוצה אנפיהרערין תנובה, — און זי איז עפעס אייפערזיכטיג אויף איהר חתן, אויפ'ן אינזשיניער, וועלכער פאהרט קיין „תנובה" איבעררעדען מיט די חברים און, מן הסתם, אויך מיט זייער אנפיהרערין, מיט תנובה'ן..

און אזוי איז טאקע געווען. דער אינזשיניער יחסדה פוריאן איז געקומען קיין „תנובה" מכח מסחר און — זיך פארליבט אין דער חלוצה תנובה...

... זיך פארליבט אין עפעס א חלוצה, אין דער צייט, ווען ער, דער בארימטער, שטיין רייכער אינזשענער יהודה פוריאן, האט שוין לאנג א כלה — ווי מעג מען עס? וואס וועט פון דעם ארויסקומען? און וואס וועט צוליב דעם ווערען פון זיין גארן פלאן? — — — אט אזעלכע מיני מחשבות האבען גענומען באאומרואיגען דעם אינזשענער פוריון. ער האט זיך גענומען ארויסבראכטען אין זיין גארער לאגע, וועמען דינט ער מיט זיין א בוסטריע פלאן? ער פיהרט דא דורך די ארבייט בשותפות מיט זיין שווער, דעם יודיש אמעריקאנישען מיליאנער מארק. זיין שווער איז א פארביסענער קאפיטאליסט. א חוץ פראפיטען זעהט ער גארנישט, קיין זאך נישט. און אויך קיין ארץ ישראל איז מארדן געפאהרען נאר צוליב פראפיט. אט מיט דער דאזיגער קאפיטאליסטישער פ... כאלאגיע זענען אנגעשטעקט אלע מענשען, וועלכע רינגלען איהם, דעם אינזשענער פוריונען, ארום... און זיין כלה אליין, בעלא, — ער האט זי, אין אמת'ן גישט ליב... זי איז, אין אמת'ן, נישט זיין אידעאל זיין אידעאל איז אין אמת'ן אט יענע קליינע חלוצה, תנובה, מיט וועמען ער האט זיך, פאהרענדיג קיין ארץ ישראל, געטראפען אויפ'ן שיף און אצינד איז זי איינע פון די אקטיווסטע חבר'טעס אין דער קבוצה „תנובה"... די קבוצה „תנובה"... א קבוצה... א קבוצה לעבען... ער האט אין „תנובה" צום ערשטען מאל אין זיין לעבען דערזעהן אן אמת'ן אידעאל, פאר וועלכען עס לוינט כדאי צו קעמפען, זיך מקריב זיין... און אויב שוין יא אין א". איז נאר א חלוץ זיין, לעבען א קבוצה לעבען, אינאיינעם מיט אט יענער מיידעל מיט תנובה'ן... און דער אינזשענער פוריון באשליסט אויפגעבען זיין גארן - פלאן, דעם גארן חלום פון זיינע לעצטע יאהרען... ער וועט זיין פלאי' אוועקשענקען דער קבוצה „תנובה" און אליין — ווערען א חלוץ... א חלוץ...

— — — און תנובה — די יונגיטשקע חלוצה, וועלכע האט שוין אפגעענדיגט מיט דער גארער „ציוויליזירטער" וועלט און פיהרט א שפאגעל נייעם לעבען, א לעבען, וואו אלץ — גאט, מענש, מאן, פרוי, געלט, געזעלשאפט, ליבע, לעבען, טויט, אלץ, אלץ איז איבערגעשאצט, אפגעשאצט אין ניי ליכט, — תנובה די חלוצה, — אויך זי פארליבט זיך אינ'ם אינזשיניער יהודה פוריאן... און ווערט „אנגעשטעקט" מיט דער געפעה ליכער קר[אנקהייט] וואס איהר נאמען איז „ליבע"... אויך זי דערהויבט מיטאמאל, דערוואכט פון א לאנגען לאנ'ען ש[לאף] און נעמט פלוצלונג שרייען, וויינען פאר פרייד:

— אני אוהבת!...

א פריהער, איידער זי האט דעם אינזשיניער פוריון געקענט פנים צו פנים, האט זי זיך איהם געשטעלט גאר גאר אנדערש — אט ווי איינעם יענער ווייט ווייטער, פרעמדער פרעמדער, קאפיטאליסטישער וועלט... אצינד פנים צו פנים, האט זי א[יהם] דערזעהען אין א גאר נייעם ליכט און — זי [האט] זיך אין איהם פארליבט, פארליבט ביז משוגעת. אבער — צי מעג זי עס? צי טאר זי זיך פארליבען אין אזא, ווי אינזשענער פוריון — א מענש, וועלכער איז ווייט פון איהרע קבוצה-אידעאלען, א מענש אן אנדער וועלט?.. זי וועט דאך דורך דעם פאר[ראטען] אי זי, אי איהרע תנובה חברים... זי ווערט דאך ארום א „בוגדת" — א פאררעטערין!.. און [זי] נעמט זיך פייניגען, געפינט זיך קיין ארט נישט. דערציילט לסוף איהר סוד אורי'ן, אט דעם דאזיגען מערק'ווירדיגען חבר א הרן אין קבוצה, וועלכער דער סימבאל פון דער העכסטער מענשען-ריינקייט. קבוצה זענען נישטא קיין שום סודות, ב[רי]ף, ווי [עס] באקומען זיך אין קבוצה, ווערען פון אלעמען געלייענט... טאמער טראגט זיך עמיצער ארום עפעס א סוד, פארטרויט ער עס תיכף דעם גארען [קאל]לעקטיוו... איין קעשענע און איין נשמה... אבער — זי, תנובה, האט א שטיק צייט איהר מורא[דיגען] סוד קיינעם, א חוץ מזל'ען, איהר נאהענטע חבר[טע] נישט פארטרויט... זי תנובה, איז א „בוגדת" אט מיט אזעלכע ווערטער קומט זי צו אורי'ן או[ן צו] דעם „תנובה" חבר, וועלכער ליגט אפט... — אורי האלט פאר תנובה'ן א לעקציע וועגען שענס הבער נאך ברויט און נאך ליבע... און ליבע — די צוויי מעכטיגסטע פאקטארען לעבען, וועלכע געוועלטיגען איבער אונז אלע מיט א מורא'דיגער קראפט... ברויט און ליבע... אויב זי, תנובה האט זיך פארליבט, — איז פו[נ]... לען... זאל זי נישט געהן געגען איהר הארץ, איהר געפיהל, בפרט, ווען ער, דער אינזשיניער פוריון, ווערט גאר אן אנדערער: ער זאגט זיך פון זיין פלאן, ער טר'יסעלט זיך אפ פון זיין פרי[העריגער], קאפיטאליסטישער סביבה און ווערט אליין א חלוץ....

... און דער אינזשענער פוריון קומט דערצו. ער רייסט איין מיט זיין אייגענעם ש[...] וועלכער וויל היגטער זיך פלייצעס אפטון א מ[...] זאך: איינשטעלן א פוס אין דער קבוצה „תנ[ובה]" — מיט דער הילף פון אונזער פריהערדיגען באַ[...]טען, מוציק. וועלכער פארקויפט זיין ערד דריטעל פוריון'ס שווער... פוריון'ס שווער מיינט דורך א קוועטש טון די קבוצה „תנובה". זי זאל מסכים זיין צו פארקויפען איהר ערד.. פוריון אבער דערו[וויסט] זיך פון דעם אין צייט. ער דערוויסט זיך און זיין אייגענע כלה, בעלא, האט צו דעם צוגעהא[לפען]

— — — און ער רייסט זיך איין אויך מיט זיין כלה בעלא, ווען זי זעהט, אז ס'האלט מיט איהר שלעכט — שולדיג אין אלץ איז אט יענע חלוצה, תנובה...

— פליהט זי אין קבוצה „תנובה" איבערצורעדען דער חלוצ'קע, יענע זאל אפלאזען איהר, בעלא'ס, חתן... עס קומט פאר א מין דועל צווישען פוריון, בעלא'ן און תנובה'ן, וועלכע רייסען פאר איין מאן... בעלא געהט ארויס א באזיגטע, זי אנטלויפט קיין חוץ לארץ און איהר חתן, אינזשענער יהודה פוריון, האט חתונה מיט תנובה[']ן...

שיבת ציון ||| קאַפּיטעל פון ראָמאַן פון יודישע אימיגראַנטען אין אַמעריקע „גלות" ||| פון פּרץ הירשביין

(סוף)

— הער אויס, דניאל. איך לעבט זיך דא שוין לו-גוט, רעדט מען אייך אויין פאר עטליכע טויזענט דאלאר, אז איין אייך זיצט פאלקס-ווילען. פאלקס-ווילען רייסט יעדען ארויסצוראטעווען זיך פון רוסלאנד און דא געפינען א שטיקעל היים; גענומט איהר, זאגט ריכטעוואריעגע, און דערקלערט גאר, אז דא איז א מדבר, וואס הערשט ער א מוח, הער חצי רב איירער? כ'ווייס אייך, אז דא איז דערווייל גלות, נאר מיט א פסיכאלאגיע פון אונזערע אלריטעניקעס. און מיט דער הילף פון אייערע מטיפים וועט דא ווערען א מדבר.

דניאל איז געשטאנען א צעטומעלטער, ער האט זיך נישט געריכט דאס צו הערען פון זיין יונגסטען ברודער. ער האט געוואוסט, אז זיין ברודער דער דאקטאר געהערט נישט קיין אנטייל און קיין שום באוועגונג; אבער דאס וואס דר. לוריא האט אוצעט ארויסגעזאגט — האט איהם געטראפען ווי א שטיין אין קאפ.

— ווייסט, זכריה, הערסט דאך שוין באלד בי נתן!

— נישט שטענדיג איז נתן אומגערעכט.

— דו פון דיין זייט, און נתן פון זיין זייט, ניט איהר הער אסימילאציע אנטקעגען.

— הערט אויף, כ'בעט אייך — האט קעראלאין זיי איבערגעשלאגען — מיר ווערט מיין הארץ צער בראכען, און זיי... איהר'ט זיך שוין אויס'טענה'ן. ס'הוכט מיר, זיי סליחפען זיך שוין אוועקגיין. געהט אר ריין, זכריה, אויף א ווייל; דא איז האסטערג פאראן, קוועטשט דאך איהם.

דניאל און קעראלאין זענען ארויסגעגאנגען.

דר. לוריא איז געבליבען זיצען לעבען זיין שטופּ-שוועסטער און געגלעט איהר קאפּ. ער האט ביי איהר מעהר נישט געפרעגט, ער האט אומגערולדיג געווארט די געסט זאלען אוועקגיין, מיט זיין ברודער דניאלן האט ער נישט ליב געהאט זיך אויסצו'טענה'ן. פאר די יאהרען, וואס ער, זכריה, האט געשטודירט, געווארען ראדיקאל — איז דניאל געווארען אלץ רעליגיעזער. ערגליך אויף דעם פארשטארפענעם פאטער זייערען, אויף ישראל לוריא'ן. זיין פרוי, די טר'טע, האט איהם דערצו געשטויסען. די קינדער האט זי געשיקט אין תלמוד-תורה, און געהאט גרויס נחת ווען זיי האבען פארשטאנען צו שרייבען „היברו".

זכריה איז נישט גאר איינגאנצען צופרידען געווען, וואס ער האט דניאלן געטראפען. ער האט געוואלט מען זאל מיט דער קיילעכדיגער יתומה רעדען פארזיכטיג, נישט אנפאלען אויף איהר, ווי דניאל האט עס ליב צו טון.

די געסט זענען אוועקגעגאנגען, און ציממער זענען ארויסגעקומען קעראלאין, לעאנארד און דניאל.

קעראלאין האט אויפגעזעצט רעבעקין און אריינגעקוקט איהר און פנים.

— זעהט, וואס פון איהר איז געווארען, סארא פנים!

— איך האב זכריה'ן אלץ דערציילט — האט הער רעבעקא שטיל געזאגט.

— ניין, רעבעקא, — האט דר. לוריא אויף זייטס באשטאנען — האסט מיר נישט אלץ דערציילט.. דו האסט געבעטען, אז איך זאל דיך אריינגעמען צו זיך דא ווילסט וואוינען ביי מיר: און איך בין דיך חושד, דאס איז נישט אלץ. דו האסט מיר נישט דערציילט אז אויף גאנצע דריי מעת-לעת ביזטו פארפאלען געווארען. מיט אמאל איז דיר פרעמד געווארען די שטוב. ביזט נישט קיין קינד. הער אויף צו וויינען, ביזט צווישען אייגענע געשישען. לעאנארד און דיר אויך אן אייגענער מענש.

און געשטאנען א שטיל'שווייגען, אלעמענס בליקען זענען געפאלען אויף דער צעשויבערטער רעבעקע'ן. איהרע רויטע האר האבען געגליהט, און איהר פנים, וואס איז צוליבען וויינען געווארען געעלטערט — האט זי געמאכט שטארק אויסזעהן ווי איהר פארשטארבענע מוטער. קעראלאין האט וועגען דעם געטראכט און איז פארטראגען געווארען מיטן דמיון צו יענער צייט ווען זי אליין איז געווען אין רעבעקא'ס עלטער.

— וואס קוקסט איהר מיך אן אזוי פארוואונדערט? — האט רעבעקא אויפגעהויבען איהרע אויסגעלאשענע אויגען צו קעראלאין — איך בין דריי געבט געווען ביי איינטע, געשלאפען צווישען איינטענע ביי דער באפען בין איך געווען.

— כ'האב צו דיר גארנישט, וואס דו ווייסט אר הו; מיך ארט נאר ווי די זעהסט אויס — האט קעראלאין פארריכט רעבעקאס האר.

— א מענש ווערט זיך אמאל אליין אן, און פלוצלונג געפינט ער זיך. איך האב זיך אנגעוואוירען אויף גאנצע ניינצען יאהר, אלע יאהרען, פון היינטיגען טאג, בין איך נישט געווען אויף מיין פלאץ.

— ס'הייסט, דא אין שטוב ביזטו אינדערפרעמד!

— האט לעאנארד סטאן זיך געפרעגט — אויב דו ווילסט פונדאנען אוועקגיין, ביי דיר געהונגעהייט. ווילסט זיין מיט א באפען, מיט א זיידען...

— לאו, לעאנארד; כ'וויל, מ'זאל מיר קלאר מא-כען, וואס דא איז געשעהן; און שטוב — האט קעראלאין מיט א צעפלאנטער שטים געערערט — זי איז מיינע א שוועסטער. איך האב זי אויסגעהאדעוועט איך בין צוליב איהר געבליבען זיצען און יענער שטערער דירה אויף לחרלאוו, נישט געגאנגען אר מען: וואס הייסט, ביי מיר אין שטוב איז שלעכט?

— זי וויל לעבען אליין פאר זיך. זי וויל אליין דינען, ווי איהר מאמע אין איהרע יאהרען האט געטאן. געפעלט עס מיר... — האט דניאל זיך אנ[גע]רופען — אויב האס ווילסטו, רעבעקא, געפעלט מיר. טאר וחען וחאלט עם געשיקט זיין, ווען קעראלאין זאל דיר נישט זיין קיין שוועסטער, אט זהסטו ד[...]

זכריה: לאכסט פון מיר, וואס איך שריי, אז יעדע מוזען האבען אן אייגענע לאנד; און אן אייגענע היים וואלט אזא זאך נישטפארלאפען, אט איז זי געבוירען געווארען אין דער טליקליכער אמעריקע, זאג מיר, וואוהין רייסט זי זיך?

— לאז צורוה, דניאל! — האט זכריה איהם פערהעשלאגען — איך פארגין דיר פון נאכצען [...] צען דיין אמת, זי איז דא געוואקסען ווי א נכרי קינד; ווי איך הער, שדכנען זיך צו איהר מאמעס וואהנעלעך; קעראלאין און לעאנארד וועלען געבען א פיינעם טרן... האט זי מיט אמאל געקראגען חשק אוועקצוגיין שלאפען אין קעלער צו איהר פחה. טא לאזט עם דערווייל אפ, אויב א מענש [וויל] שטיין אויף זיינע אייגענע פיס — לאזט איהם.

— וואס רעדסטו, זכריה? — האט קעראלאין פראטעסטירט — ווער וועט זי לאזען מיין איצטער...

(ווייטער זעה 7-טע זייט)

דאס לאדזשער לעבען

זונטאג, 28 פעבּרואר.

י"ח אדר תרצ"ז

זון-אונטערגאנג 5.12
זון-אויפגאנג 6.03

נאך איז פערלויף פון דער היינטיגער וואך

וועט דאס מיניסטעריום אננעהמען א דעציזיע

וועגען דער קאנדידאטור פון נארבערט בארליצקי

דאס פרעזידיום פון דער לעצטער שטאט=ראט=זיצונג די ה"ה וואלטשאק, פאזנאנסקי און גאליסקי האבען שוין אונטערגעשריבען דעם פראטאקאל פון דער זיצונג, וועלכער האט צום צווייטען מאל געוועהלט נארבערט בארליצקי אלס פרעזידענט פון דער שטאט, דער פראטאקאל איז שוין איבערגעשיקט געווארען אין דער וואיעוואדזטווע.

דאס מאל וועט די פראצעדור פון בעשטעטיגען אדער אפווארפען די קאנדידאטור פון נארבערט בארליצקי זיין א קורצערע, ווייל אין אינערן מיניסטעריום געפינען זיך שוין די קוואליפיקאציע-דאקומענטען פון געוועהלטען קאנדידאט, דעריבער וועט שוין מארגען דער וואהל-פראטאקאל מיט דער מיינונג פון וואיעוואדע איבערגעשיקט ווערען צום אינערן-מיניסטער. מ'רעכענט אז אין פערלויף פון א וואך וועט דער מיניסטער אננעהמען זיין ענטגילטיגע דעציזיע, גלייכצייטיג וועט אויך אנגענומען ווערען די דעציזיע וועגען בעשטעטיגען אדער אפווארפען די קאנדידאטור אויף וויצע-פרעזידענטען—שעווטשיק, וואלטשאק און דראבטווא.

אויב דאס מיניסטעריום וועט ווידער אפווארפען די קאנדידאטור פון בארליצקין וועט באשטימט ווערען א צייטווייליגער פרעזידענט פון דער שטאט לאדז. ווי מען שמועסט וועט אין אזא פאל אלס צייטווייליגער פרעזידענט בעשטימט ווערען ה' גאדלעווסקי.

אונאפהענגיג צו דער דערמאהנטער פראגע רוקט זיך ארויס די פראגע פון שטאטישען ביודזשעט, ס'איז שוין דער ערשטער מערץ און דער שטאט-ראט האט נאך נישט אנגעהויבען צו בעטראכטען דעם ביודזשעט, הגם לויט'ן געזעץ האט שוין דער ביודזשעט געדארפט זיין פערטיג, ווי בעקאנט האט די סאציאליסטישע מעהרהייט שוין איינמאל אראפגענומען פון דער שטאט-ראט=טאג-ארדענונג די פראגע וועגען ביודזשעט. בעטאנענדיג אז זיי וועלען געבען א ביודזשעט נאר א געוועהלטען פרעזידיום און נישט א בעשטימטען, איצט אבער וועט דער ביודזשעט ווידער קומען אויף דער טאג-ארדנונג און ווען די שטעלונג פון דער מעהרהייט וועט זיין די זעלבע, דעמאלס וועט דאס מיניסטעריום אויפפאדערען דעם שטאט=ראט צו ערפילען זיינע אויפגאבען, און אויב דאס וועט נישט העלפען וועט דער שטאט-ראט פונאנדערגעלאזען ווערן.

אין דעם פאל וועלען אין א יאהר ארום פארקומען וואהלען פון א נייעם שטאט=ראט.

גרויסע אנטוויקלונגס-מעגליכקייטען

פאר דער טריקאטאזש=אינדוסטריע אין לאדז

(אג) די לאדזשער טריקאטאזש = אינדוסטריע שטעהט איצט פאר גרויסע ענטוויקלונגס-מעגליכקייטען. די אויפלעבונג פון דער קאניונקטור אין די לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע, האט געהאט א השפעה אויף דער פארענדערונג פון די פארהעלט-נישען אין דער טריקאטאזש=אינדוסטריע. שוין איצט קען מען גאטירען בולטע סמנים פון א בעסערונג. צו די דאזיגע סמנים דארפען צוגערעכענט ווערען:

1) מאנגעל פון כחורות-זאפאסען אויפ'ן מארק

2) די באדייטענדע אינוועסטיציע-באוועגונג אין דער דאזיגער אינדוסטריע.

אויב עס האנדעלט זיך וועגען די ערשטע ערשיינונג, דארף אונטערגעשטראכען ווערען, אז דאס איז אן אויסנאהם אויב עס האנדעלט זיך וועגען די לעצטע פאר יאהר. דער טריקאטאזש-מארק איז שטענדיג צום סוף פון סעזאן געשטאנען אונטערן צייכען פון אן איבערפלוס פון סחורות, וועלכע די פראדוצענטען האבען נישט געקענט פטור ווערען, און וואס איז געווען א פאקטאר, וואס דעזארגאניזירט די פארהעלטנישען אויפ'ן מארק און באזונדערס די פרייזען.

איצט איז אבער נישטנאטירט געווארן אפילו דאס קלענסטע איבערשטעל פון טריקאטאזש-סחורות. צום ערשטען מאל זייט א רייה פון יאהרען, איז די גאנצע ווינטער-סחורה פארקויפט געווארען.

אויב עס האנדעלט זיך וועגען די אינוועסטיציע-פראצעסען זענען זיי זעהר קלאהר. אין משך פון די לעצטע חדשים האבען א סך פירמען אין פוילען איינגעקויפט טריקאטאזש-מאשינען פון נייעסטען טיפ אין ענגלאנד. די דאזיגע מאשינען וועלען דערלויבען די פירמען צו פראדוצירען באדייטענד מעהר ווי פריהער.

טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

קונסט=טעאטער מאריס שווארץ=אנסאמבל

היינט, זונטאג, 12 פארמיטאג פרימארנז-פארשטעלונג (פאפולערע פרייזען) און 9 אווענט — 2-טע גרויסע אויפפיהרונג

גאט, מענש און טייוועל

מאדערניזירטע פארשטעלונג לויט יעקב גארדין אין דער אינסצעניזאציע און רעזשי פון מאריס שווארץ. מוזיק — בראדי. מאסקען און קאסטיומען פראיעקטירט שמראסבערג. אייגענע אריגינעלע דעקאראציעס און ליכט עפעקטען.

אנזאמבל:

גאטליב העלענא	ליפמאן נאטאליע	קאן שלמה
גאלדנבערג אסתר	ליפמאן משה	סורץ אברהם
נוטמאן קלמן	ליטאו ענוי	ראזען שמחה
נרודבערג יצחק	מארעווסקי אברהם	שאפירא דניאל
האכבערג יעטע	סאמבורג אייזיק	שטיין אלעקס
וויכער מאקס	פאקיעל דבורה	און אנדערע.

בילעטען צו בעקומען אין פילהארמ.-קאסע

די קינדיגונג פון קאל־עקטיווען אפמאך אין דער טעקסטיל-אינדוסטרי איז אפגעלייגט

די שטעלונג פון די באזונדערע פאראיינען צו דער דאזיגער פראגע

(א) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס עס וואקסען די פרייזען אויף פראדוקטען פון ערשטען געברויך האבען די באזונדערע פראפעסיאנעלע פאראיינען באהאנדעלט די פראגע וועגען קינדיגען דעם קאלעקטיווען אפמאך און אונטערנעמען אן אקציע וועגען רעווידירען די לוין=טאריפען און העכערען זיי אין די גרעניצען פון דעם וואקסענדען יקרות צוליב דעם אבער, וואס קינדיגען דעם אפמאך קען מען נאר פארן 1-טען יעדען חודש, אין בעגענטייל ווערט דער אפמאך אויטאמאטיש פארלענגערט האט מען ערווארט מיט אונגעדולד אויף דער דעציזיע פון די פראפעסיאנעלע פאראיינען צום קומענדיגען 1 מערץ.

אין לאקאל פון די קלאסען=פאראיינען אויף ווידאקא, איז פארגעקומען אונטערן פארזיץ פון דעפוטאט שטשערקאווסקי א זיצונג פון אויספיהר=קאמיטעט. עס איז אלזייטיג באהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען דעם קאלעקטיווען אפמאך אין צוזאמענהאנג מיט'ן וואקסענדען יקרות. מען איז בעקומען צום אויספיהר, אז מען דארף נישט קינדיגען דעם אפמאך אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע ווייל דער ענין וועגען העכערען די לוין-טאריפען דארף ארומנעמען אלע ארבייטער.

צוליב דעם האט דער אויספיהר-קאמיטעט באשלאסען צו ווענדען זיך צום צענטראל-קאמיטעט פון די פראפעסיאנעלע פאראיינען, אז די דאזיגע פראגע זאל באהאנדעלט ווערען אין צענטער און עס זאל ארויסגעגעבען ווערען ענטשפרעכענדע פעראָרדנונגען פאר די באזונדערע ארגאניזאציעס, וועלכע געהען אריין אין דעם קאמיטעט.

דער אויספיהר-קאמיטעט האט אויך באשלאסען אויפצופאדערן אלע פאבריק-דעלעגאטען, זיי זאלען מיטטיילען דעם פראפ. פאראיין אין וועלכע פאבריקען עס האנדירען נישט די בין איצטיגע באדינגונגען פון דעם אפמאך, כדי אונטערצונעמען אן אינטערווענץ.

דער פאראיין „פראצי" האלט, אז מען דארף אנגעמען א הוספה-אקציע, אבער מען דארף די אקציע גוט צוגרייטען, און ווייל עס איז איצט ערב די יום=טובים זאל די אקציע, לויט דער מיינונג פון די דעלעגאטען פון „פראצי" אפגעלעגט ווערען.

לויט דער מיינונג פון ז.ז.ז. איז די הוספה=אקציע בארעכטיגט נישט נאר צוליב דעם וואקסענדען יקרות, נאר אויך צוליב דער געשטאנענער קאניונקטור. די בעסערע קאניונקטור אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע גיט די מעגליכקייט ארויס=צושטעלען דורך די פראפעסיאנעלע פאראיינען פאדערונגען וועגען פארבעסערן די לאגע פון די ארבייטער אין דערזועלבער מאס.

„שפיץ-בערד־עוו" ארעסטירט

ער איז זעהר רייך, אבער עס איז איהם קנאפ

(א) נאך אין יאהר 1931 האט סטאניסלאוו טשיכאצקי מיט'ן צונעמעניש „שפיצברודקא" דער בעקאנטער פיהרער פון קאסע-ברעכער. געלאזט זיך דערקענען אין דער לאדזער געגענד.

בשעתו האט ער ארגאניזירט א „מיסמאטען" אין לאקאל פון דער יודישער גמינע אין פאביאניץ, אבער מ'האט איהם דאן געפאקט און דאס לאדזער קרייז-געריכט האט איהם דאן פארמשפט אויף 3 יאהר טורמע.

דערוועלבער טשיכאצקי האט זיך אגב אויך בארימט געמאכט דורך זיין אונטערגראבונג אונטער דער „באנק פאלסקי", מיט קאסע-איינברוכען אין טשענסטאכאוו און אין אנדערע שטעט.

לעצטענס האט זיך „שפיצברודקא" אויסגערוהט א לענגערע צייט אין ווארשא, וואו ער האט עטליכע הייזער און מאכט גאר א פיין לעבען פון דירה-געלד.

ער האט זיך אבער נישט געקאנט „איינהאלטען" און געכטען ביינאכט האט ער זיך אראפגעכאפט א ביסעל קיין זגערוש, וואו ער איז אנגעקומען אין אן'אויטא מיט נאך 5 פערזאן, בכדי צו „מאכען ארדנונג" אין דער קאאפעראטיווער באנק אין זגערוש (קילינסקיעגא 7).

פאליציי האט זיי געשטערט אין סאמע מיטען, און די מיטארבייטער טשיכאצקיס זענען אנטלאפען. איהם גופא האט מען אבער געפאקט און איינגעזעצט אין ארעסט. די איבריגע זוכט מען ארום.

...ייטער פאלקספלאט

זיצונג פון שול-ראט

אין לאקאל פון דער אפטיילונג פאר קול-... און בילדונג ביי דער לאדזער זעלבסטפאר-...לטונג איז פארגעקומען א זיצונג פון שול-ראט ...וידמעט דעם אנדענק פון פרעזעס פון שולראט ... סטאניסלאוו סקאלסקי.

אויף דער דאזיגער זיצונג איז אויך בא-...אסען געווארען צו ארגאניזירען נייע זאמלונגען ...בת די ארימסטע שול=קינדער.

עס זענען אויך באשטימט געווארען הויפט=...עקונעס פאר די לאדזער פאלקסשולען: סטעפאן ...נסקי, באלעסלאוו מאזדזשיק, מאריא טוסקין, ...טיינשניידער און פרוי בענדעטאוויטש.

פארבאטענע מיטינגען

(א) דער נעכטיגער מיטינג פון „יצף" (יודי-... ארבייטער=פרוי — „בונד") אויף פיראמאווי=... 3 איז, מחמת א פארבאט פון דער מאכט, ... פארגעקומען.

אויף דער געמיינזאמער מיטינג פון פ. פ. ס. ... און דער דייטשער ארבייטס-פארטיי, וואס ... געזאלט היינט פארקומען אין דער „פילהאר-...יע" איז, צוליב זיכערהייטס-טעמים, פארבא-... געווארען.

א שרפה

(א) ביי מאיר אפפאנט אין דער וואיעוואנג ...דושינסקעגא 5) האט זיך פון א צו שטארק ...נעהייצטען אויוען אנגעכאפט א הילצערן ...של. דאס פייער איז באצייטענס איינגעלאשען ...רען.

מעסערשטעכעריי

(א) בעת א געשלעג אויף מעסערס אויף ...ביאלא=גאס, זענען צעשטאכען געווארען ... ני מיקאלייטשיק (שיעראדזקא 1) און יוזעף ...שיק — אהן א בעשטענדיגען וואוין=ארט. ...טאוויע האט זיי ערטיילט ערשטע הילף.

געכאפט ביי דער האנד

(א) אויף דער פאביאניצער גאס האט א גע-...ר ראמאן פלאס. ארונטערגענבעט פון איי-... מיכאל קאכאנאווסקיס (פון זדונסקא וואליע) ...ן א שטיק סחורה. מ'האט איהם געכאפט און ...טירט.

איבערגעפאהרען

(א) אויף ראג שעראקאווסקיעגא און לימא-...סקיעגא איז איבערגעפאהרען געווארען די ...יאהריגע עווא פראנק (פון דארף גרעביעניק, ...ער קרייז) פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ...טע הילף.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: ס. קאן (פלאץ ...טשעלני 8), א. בארעמזא (פאמארסקא 12), וו. ...ער (פעטריקאווער 67), י. זאיאנטשקעוויטש ...(אלעקסאנדראווסקא 37), י. גארטשיצקי (פזשעיאזד ...), מ. עפשטיין (פעטריקאווער 225), ז. שימאנ-... (פזשענדזאלנא 75).

ZACHETA

זגערזשער 26

היינט און פאלג. טעג גרויסער דאפעלטער פראגראם

I

העררליכע דראמע א. נ.

צו דיר געהער איך

אין דער הויפט-ראל

Katarzyna Hepbürn i Charles Boyer

II

פרעכטיגע קאמעדיע א. נ.

„די מלחמה איז וואלק-קעגיגרייך"

...אנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאג—12 בייט.

דאס טוך- און קארט-געשעפט פון
B. I. MAROKO i S-wie
נאוואמיעסקא 8 טעל. 152-77 בעזיצט דעם גרעסט[ן] אויסוואהל פון די פיינ[סטע]
בילליגער שטאפען פאר הערען און דאמ[ען]
רעיעלע בעהאנדלונג! — פאבריקס-פרייזען! — הורט און דעט[ייל]

פיל גראטולאציעס צום נאמענס-טאג פונ'ם וואיעוואדע אלעקסאנדער האוקע-נאוואק

צום נאמענס-טאג פונ'ם לאָדזשער וואיעוואָדע ה. האוקע-נאוואק זענען אָנגעקומען פון פארשידענע ווירטשאַפטליכע, געזעלשאַפטליכע און פראָפעסיאָנעלע אָרגאַניזאַציעס, פון פאָרשטייער פון זעלבסט-פארוואַלטונגען און פריוואַטע פערזאָנען פיל בריק[ן] און דעפעשען מיט גליקוואונטשען.

א חוץ דעם זענען אין דער וואָיעוואָדזטווע געקומען פיל דעלעגאַציעס סיי פון לאָדזש, סיי פון אַנדערע שטעט פון דער וואָיעוואָדשאַפט. די דעלעגאַציעס האָבן אין נאָמען פון די אָרגאַניזאַציעס פון וועלכע זיי זענען געשיקט געוואָרען, צוליב דער אָפוועזענהייט פונ'ם וואָיעוואָדע, זיך איינגעשריבען אין א ספּעציעלען בוך, וואָס איז ארויסגעלעגט געוואָרען אין סעקרעטאַריאַט פון דער וואָיעוואָדזטווע.

830 טויזענט זל. אויף ווינטער-הילף-אקציע אפעל פון קאמיטעט צו דער געזעלשאפט

בעם 22 ד.ח. איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון בירגער-קאָמיטעט צו אָרגאַניזירען די ווינטער־הילף אין לאָדז, אויף וועלכער ס'איז אָפּגעגעבען געוואָרען אַ באריכט פון דער זאַמלונג. ביז'ן 15־טען פעברואר איז איינגעפלאָסען אַ סומע פון 830 טויזענד זל.

דער בירגער־קאָמיטעט ווענדעט זיך מיט אַן אַפּעל צו די איינוואוינער, וואָס האָבען נאָך ביז איצט נישט איינגעצאָלט די באַשטימטע באַשטייערונג, זיי זאָלען וואָס גיכער איינצאָלען דאָס געלד אין פ.ק.אָ. אויף נומער 319 אָדער 22־602. די וואָס זענען נישט צופרידען מיט דער באַשטייערונג, קענען איינגעבען רעקלאַמאַציעס אין די אונטער־סעקציעס.

דעם 24־טען ד.ח. איז אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' וואָשקיעוויטש פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער רעוויזיר־קאָמיסיע פון דער ווינטער־הילף־אַקציע, וועלכע האָט רעווידירט די הכנסות און הוצאות פון קאָמיטעט. ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די הכנסות פון פעברואר זענען באַדייטענד קלע[נ]ער ווי אין דעצעמבער און יאַנואר. די צווייטע זיצונג קומט פאָר דעם 3־טען מערץ ד. י.

די שטרייק-באוועגונג אין לאדז

באזייטיגט די שטרייקענדע פון א אקופירטער פאבריק

(א) אין דער פאַבריק פון יעלענקעוויטש (אַל. קאָשטשושקי 10) דויערט שוין, זייט אַ וואָך אַן אָקופּאַציע-שטרייק, צוליב דעם, וואָס די פירמע האָט באַזייטיגט פון דער אַרבייט דעם דעלעגאַט.

לויט אַ פאַראָרדנונג פון דער מאַכט האָט פּאָליציי באַזייטיגט פון דער פאַבריק די אָקופּירענדע. דער שטרייק דויערט ווייטער.

ליקווידירט דער שטרייק פון די באלופניקעס — וועשנייער

(א) דער שטרייק פון די יועש־בייהער, וועלכער האָט געדויערט אַ פּאָר וואָכען, איז ליקווידירט געוואָרען. עס איז אונטערגעשריבען געוואָרען אַ קאָלעקטיווער אָפּמאַך, לויט וועלכען די לוינען פון די באַלופניקעס וועלען געהעכערט פון 15 ביז 20 פּראָצענט.

די באַלופניקעס זענען צוגעטרעטען צו דער אַרבייט.

אקופאציע-שטרייק אין זגערזש

(א) אין דער פירמע „מייער און שותפים" אין זגערזש, האָט צוליב אַ רעדוקציע פון די אַרבייטער אויסגעבראָכען אַן אָקופּאַציע-שטרייק.

די פאָרשטייער פון פּראָפעסיאָנעלע פאַראיין האָבען אונטערוועגירט ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר וועגען צונויפרופען אַ קאָנפערענץ, כדי צו ליקווידירען דעם ענטשטאַנענעם סכסוך.

סאַניטאַרע באַדינגונגען אין די ביוראָן און קאָנטאָרען, די איבערשעהן־אַרבייטען א.ד.גל. ספּעציעל אונטערגעשטראָכען די באַלופּניקעס — בוכהאַלטערן, וועלכע גייען ארום איבער די ביוראָס און פיהרען די ביכער, שטענדיג די נאָרמאַלע אַרבייטס־בוכהאַלטערן.

דער אַרבייטס־אינספּעקטאָראַט האָט אָנגעזאָגט אַ קאָנטראָל פון די ביוראָס און קאָנטאָרען אין דער אַסיסטענץ פון פאָרשטייער פון די פּראָפעס־יאָנעלע פאַראיינען.

דער שטרייק פון די מייסטער אין ווידזעווער מאנופאקטור-דויערט

(א) דער שטרייק פון די מייסטערס אין ווידזעווער מאַנופאַקטור דויערט, די אָפּטיילונג פון דער וועבעריי אין ווייטער געשלאָסען די אינטערווענץ פון דעם אַרבייטס-אינספּעקטאָראַט אין סטאַראָסטע מאַכט ביי דער פירמע וועגען ליקווידירען דעם שטרייק האָבען קיין רעזולטאַט נישט געגעבען.

אלגעמיינע פארזאמלונג פון פאבריק-מייסטערס

אין לאָקאַל פונם מייסטער-פאַראיין זשעראָמסקעגאָ גאַס 74, זאָל היינט פאָרקומען אַן אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון די פאַבריק-מייסטערס וואו עס זאָלען באַהאַנדעלט ווערען א חוץ די אַלגעמיינע אָרגאַניזאַציעלע פראַגען אויך די פראַגען וועגן קאָלעקטיווען אָפּמאַך. אויך דער סיכסוך פון די מייסטערס אין דער ווידזעווער מאַנופאַקטור און עס זאָל אָנגענומען ווערען אַן ענטשפּרעכענדער באַשלוס.

טעאטער „לא סקאלא" גטוו. פאלקס-טעאטער) זגערזשער 17
גאסטשפילן פון דער ביאליסטאקער טרופע מיטן אנטייל פון די ארטיסטן
רייזא גליקמאן און ז. קאלעשניקאוו מיט זייער אנסאמבל
שטורמישער דערפאלג! אלע זענען ענטציקט!
היינט זונטאג, ד. 28-טען פונקט 4 נאכמיטאג ווערט געשפילט צום 4-טען מאל
„דער איבעריגער מענש" אין 4 אקט. מיט געזאנג
היינט זונטאג, פונקט 9.15 אוונט ווערט געשפילט צום 4-טען מאל
„דאס וואלגא-מיידל" אין 2 גרויסע אקטן 24 נומערן געזאנג און טענץ
פארגרעסערטער ארקעסטער. אייגענע קאסטיומען און דעקאראציעס.
אלע אנגעזאגטע פיעסען ווערט געשפילט אהן א סופלער. ארט. א. לאקס.

דושא. מאיא דושא... ייד נוכם געווען אין איהר קאנקורענטקע

(א) אַ לענגערע צייט האָט די 24-יאָהריגע רעגינאַ סטעפאַניאַק געוואוינט אַלס סובלאָקאַטאָרקע ביי יוזעף גאַנשטלאַק (פאָבישאַניצער 5). האָט גאָזשעלאַקס פרוי, בראָניסלאַווא בעמערקט אַז צווישען איהר מאַן און דער סובלאָקאַטאָרקע איז שוין אַלץ צופיל כשורה...

האָט זי גענומען און זי ארויסגעוואָרפען, די סטעפאַניאַק האָט זיך דאַן אריבערגעצויגען אויף ראַקאָווע 3, און איז מיט גאַשזעלאַקן געבליבען ווייטער „גוט".

די בראָניסלאַווא האָט אָבער איהר מאַן נישט ארונטערגעלאָזט פון אויג און נעכטען האָט זי איהם נאָכשפּיאָנירט און אין טויער אויף דער ראַקאָווע 3 געטראָפען איהם ארויסגיין צוזאַמען מיט זיין „קאַכאַנקע".

די האָט נישט געמאַכט קיין לאַנגע מערכות, און זיך אויף זיי אַ לאָז געטון...

מילא, דער מאַן, דער העלד, האָט גלייך גע-מאַכט פיס, אָבער די סטעפאַניאַק האָט נעבעך גע-כאַפּט אַ מיאוסען פּוף. ווארום די גאָזשעלאַקאָווע איז געקומען באַוואָפענט מיט אַ „דושע" פון אַ פּרעס-אייזען אָנגעבינדען אויף אַ שטריקעל, און איהר גאַנץ ביטער הארץ האָט זי אויסגעלאָזט צו דער „קאַכאַנקעס" קאָפּ און לייב און לעבען...

די סטעפאַניאַק איז שוין אין שפּיטאָל און די גאָזשעלאַק—אין ארעסט.

אין קאמף מיט בעטלעריי

(א) אין אויפטראַג פון דער אַדמיניסטראַטי-ווער מאַכט, האָט פּאָליציי נעכטען גענומען באַזייטיגען און צו אַרעסטירען צודרינגליכע בעטלער, וואָס גראַסירען אין צענטער שטאָט און קודם כל אויף דער פּיעטריקאָווער גאַס.

ווי עס ווייזט זיך ארויס זענען די צודרינג-ליכסטע בעטלער, געוועהנליך, די רייכסטע...

אינטערעסאַנט איז, וואָס פון די נעכטען פאַרהאַלטענע 70 פּערזאָן, זענען 66 פאַרזיכערט אין דער אָפּטיילונג פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ, פון וועלכען זיי באַקומען שטענדיגע געלטער-שטיצע, אָדער זיי באַקומען הילף פון כלערליי אינטער-שטיצונגס-אָרגאַניזאַציעס און אינסטיטוציעס.

עס זענען אויך פאַרהאַלטען געוואָרען איי-בער 10 פּערזאָן, וועלכע זענען באַזיצער פון הייזער און פּלעצער.

ביי אייניגע האָט מען אויך געפונען גאָל-דענע מטבעות און בריליאַנטען...

נעכטען האָט זיי געמשפּט דאָס סטאַראָסטווע געריכט, און זיי האָבען באַקומען אורטיילען פון אַ וואָך ביז אַ חודש.

Dr. med. Trepman
ספּעציאַליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראַנקהייטען,
בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע אויף אלע ארט אנאַליזען.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 12-234
נעמט אן פון 8—11 נאַכמ. און פון 6—9 אָוונד

פארשטייער פון ביורא- און האנדעלס-אנגעשטעלטע ביים ארבייטס-אינספעקטאראט

(א) פאָרשטייער פון פּראָפעסיאָנעלען פאַראיין פון ביוראָ און האַנדעלס־אָנגעשטעלטע אין די געפּערזאָנען פון האַנדעמאַן און מייזלער האָבען נעכטען אינטערווענירט אין אַרבייטס־אינספּעקטאָראַט און אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט'ן קרייז־איבערספּעקטאָר וויטשיקאָווסקי און אינזש. קאָטקאָווסקי.

די דעלעגאַטען האָבען פאָרגעשטעלט די לאַגע פון די אינטעלעקטועלע אָנגעשטעלטע, די אַנטי-

KINO TEATR MIRAŻ PIOTRKOWSKA 16
פון פילם פון דער פוילישער פּראָדוקציע
Trędowata
אין די הויפּט-ראָלען:
M. Cwiklińska, K. Junosza Stępowski, Brodniewicz.
אנהויב 4 נאָכמיטאָג

היינט—אלגעמיינע פארזאמלונג פון לאדזער זשורנאליסטען-סינדיקאט

היינט, זונטאָג, 11 אַ זייגער פאַר[טאָג] קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל, אויף דער ניושקי 5, די יעהרליכע אַלגעמיינע פאַרזאַ[מלונג] פון לאָדזער זשורנאַליסטען-סינדיקאַט.

אַלע מיטגלידער פון דער יודישער ס[עקציע] ווערען אויפגעפאָדערט פּינקטליך צו קומען [צו] דער פאַרזאַמלונג.

דעלעגאציע פון דער פויל[יש]-גריכישער האנדעלס-קאמ[ער] אין לאדז

קיין לאָדז איז געקומען אַ דעלעגאַצי[ע פון] דער פּויליש-גריכישער האַנדעלס-קאַמער אין ...

די דעלעגאַציע געפינט זיך אין לאָדז, קאָ[שטשושקי] 3 (טעל. 156-86), נעמט אויף אינטערע[סענטן] טעגליך פון 11 ביז 1 מיטאָג.

פארלענגערט דעם פאהר[פּלאַן] פון אייניגע צוגען

ווי מ'טיילט מיט, וועט אין צוזאַ[מען] מיט דער פאַראָרדנונג: וועט פאַרלענגערט ווער[ען] טערמין פון די ביז־איצטיגע צוגען נ' 116 6 מערץ ד.י. און נ' 126 ביז'ן 7־טען מער[ץ] דער טערמין פאַרלענגערט צוזאַמען מיט ד[י] נ' 345 און 350 אַ חוץ דעם וועלען דע[ם] מערץ קורסירען די צוגען נ' 333 און 334 (אין צוג).

פון ל. א. פ. פ.

אין יאָהר 1936 זענען צוגעקומען ... נייע מיטגלידער און ס'זענען אָרגאַניזירט ... נייע קרייזען.

* * *

דעם 22-טען ד. ח. איז אין לאָקאַל (... 149) פאָרגעקומען די אַלגעמיינע יעהרליכ[ע] זאַמלונג פון דער לאָדזער ל. א. פ. פ. ... דעם פאָרזיץ האָט געפיהרט אינזש. דוש... פּאָספּעראָן: אינזש. קאַרפּאָוויטש, און ... סעקרעטאַר — אינזש. פּרענצעל. די ... האָט דער פאַרוואַלטונג אויסגעדריקט צוטר[ויען].

* * *

די אַרבייטער פון דער פירמע ק... און דאַווידזאָן (שיענקיעוויטשאַ 37), האָ[בן] דער פאַבריק אָרגאַניזירט אַ קרייז פון ל. [א. פ. פ.]

* * *

די לאָדזער אָפּטיילונג האָט זיך ... צו די מיליטערישע און געזעלשאַפטליכ[ע] ... טוציעס וועגען מעלדען זיך צו די אינסטר[וקטאָר]-קרייזען.

זעלבסטמארד פון אן אנ[געשטעלטן] אין ווידזעוו[ער] מאנופאקטור

אין ווידזעווער מאַנופאַקטור אויף ... נעי 81, האָט געפּרובט באַגיין זעלבסטמ[אָרד] 26-יאָהריגער אָנגעשטעלטער קאַזשימיערז ... (בעדנאַרסקאַ 24). די ארויסגערופענע ... האָט איהם אין אַ שווערען צושטאַנד ... אין שפּיטאָל פון דער אובעזפּיעטשאַלניע.

דער זעלבסטמערדער האָט איבערגע[לאָזט אַ] בריף, אַדרעסירט צו דער ווידזעווער מאַנ[ופאַקטור] צו דער מאַכט און צו די קאָלעגען.

פון די בריף איז צו זעהען, ... זעלבסטמאָרד איז ער באַגאַנגען צוליב א... שטענדיגע; צוליב אַ געוויסען געלד-ע... בען ער איז נישט געווען אומשטאַנד ...

אויספלוג קיין וויע[ן]
פרייז 135 זל.
אויספלוג קיין לאנדאן און פאר[יז]
ערלעדיגט
דאס וועלט-רייזע-ביורא
Union Lloyd
פיעטריקאווער 42
טעל. 107-87.

קברים פון יודישע זעלנער

טאוולען מיט די נעמען פון געפאלענע פאר פוילענס באפרייאונג זענען עדות, אז יודען זענען נישט קיין דעזערטירען

ס'געריכט פארמשפט דעם ענדעק שווידלער פאר באליידיגען אדוו. ווייצמאן

אויף דער זיצונג פון שטאט־ראט דעם 17־טען [ד]עצעמבער האט דער ענדעקישער ראטמאן שווידלער, בעת איינע פון די געוועהנליכע אוואנטורעס אנגערופען דעם אדוו. יוסף ווייצמאן „דעזערטער". אדוו. ווייצמאן האט זיך געפונען באליידיגט און האט אנגעקלאגט שווידלער'ן אין געריכט. אין [ד]עם טערמין איז דער פראצעס אפגעלעגט געווארען, כדי ארויסצורופען עדות.

פריטאג איז דער דאזיגער פראצעס פארגעקומען אין שטאטישען געריכט אונטערן פארזיץ פון [ריכ]טער האטיטסקי.

די באשולדיגונג האבען אונטער[גע]שטיצט אין נאמען פון אדוו. ווייצמאן — [ד]י אדוואקאטען וואכטעל און בירענצווייג. שווידלער'ן האבען פארטיידיגט די אדוואקאטען [ק]וואלסקי און גראבאווסקי.

דער אנגעקלאגטער איז זיך נישט מודה אין דער [שו]לד, ער לייקענט נישט, אז ער האט זיך באנוצט [מי]ט דעם אויסרוף „דעזערטער", אבער ער האט [נישט גע]מיינט דעם ראטמאן אדוו. ווייצמאן, נאר [ד]י יודען בכלל. ווי ער האט ווייטער ערקלערט, איז [ער א]ן רעזערוו־וואכמייסטער, ער האט געדינט אין [מ]יליטער אריום 6 יאָהר און קען די באציהונג פון [י]ודען צו מיליטער. דאס האט איהם בארעכטיגט [צו] האבען א שלעכטע מיינונג וועגען יודען אלס זעל[נע]ר.

ווען אויף דער דערמאנטער זיצונג פון שטאט־ראט [הא]ט דער ענדעקישער אדוואקאט שווידלער פון דער [ש]טאט־ראטס־טריבונע געזאגט, אז אין פוילען וועט [ני]שט דאמאלס גוט זיין ווען מ'וועט פון דאנען [אר]ויסטרייבען די יודען, האט דער אדוו. ווייצמאן [illegible]:

— צי די דייטשען אויך?

דאמאלס, ערקלערט דער באשולדיגטער, האט ער זיך אנגערופען, אז **אלע יודען זענען דעזערטערען.**

פארזיצער: צי זענט איהר גערופען געווארען צו [א]רדנונג דורכ'ן פארזיצער?

אנגעקלאגטער: ניין.

אדוו. קאוואלסקי: ווי האבען זיך פארהאלטען [ד]י יודען אויף דער זיצונג פון שטאט־ראט.

אנגעקלאגטער: פראוואצירענד.... ווען די יודען [ר]עדען אין שטאט־ראט איז שטענדיג א טומעל און [ס]קאנדאל...

דאן ווערען אויסגעהערט די ערקלע[ר]ונגען פון באשולדיגער אדוו. ווייצמאן

ער שטעלט פעסט, אז דאס וואָרט „דעזערטער" [איז] צוערשט געפאלען אויסשליסליך אונטער זיין [אדר]עס און ערשט שפעטער ווען ער האט דערקלערט, [א]ז ער וועט ציהען רעכט קאנסעקווענץ און וועט [דע]ם ענין אפגעבען אין געריכט, האט שווידלער [פאר]ענטפערט זיין אויסרוף און געזאגט: „אלע יו[ד]ען זענען דעזערטערען".

אדוו. קאוואלסקי: פארוואס האט איהר עפעס [ג]עזאגט וועגען די דייטשען.

אדוו. ווייצמאן: ווייל איך ווייס, אז ביי די ענ[דעק]עס זענען פארהאן דייטשען.

אדוו. קאוואלסקי: צי האט איהר געדינט אין מי[לי]טער.

אדוו. ווייצמאן: **יא, איך האב געדינט [אי]ן יאָהר 1920.**

— אדוו. קאוואלסקי: צי זענט איהר א רעליגיעזער יוד?

אדוו. בירענצווייג: איך בעט צו באזייטיגען די דאזיגע פראגע. אדוו. ווייצמאן האט אפגעגעבען א שבועה און דאס דארף זיין גענוג.

דאס געריכט ווארפט אפ די פראגע.

דער ערשטער עדות איז ראטמאן פאטיקאנסקי פון פ. פ. ס. ער גיט איבער דעם פארלויף פון אינצידענט צווישען אדוו. ווייצמאן און שווידלער'ן. ער ערקלערט, אז דאס וואָרט „דעזערטער" האט שווידלער באנוצט 2 מאל, איינמאל דירעקט צו אדוו. ווייצמאן און דאס צווייטע מאל איז עס געווען געווענדעט קעגען אלע יודען.

פארזיצער: צי זענען אפט פארגעקומען אינצידענטען?

עדות: אינצידענטען קומען פאר אפט, ספעציעל בעת יודען רעדען.

פארזיצער: צי איז געקומען צו געשלעגען?

עדות: אויף יענער זיצונג, אויף וויפיל איך דערמאן זיך, נישט. אבער ס'איז דערצו אויך געקומען.

פארזיצער: **צי איז די פראגע פון אדוו. ווייצמאן בנוגע די דייטשען געווען אן אנווייז אויפן אדרעס פון שווידלערן?**

עדות: ס'קען זיין, אז אדוו. ווייצמאן האט געמיינט דעם ראטמ. פליקאר, וועלכער איז א דייטש און געהער צו די ענדעקעס.

אדוו. גראבאווסקי: צי האט איהר געזעהן אויפגעהויבענע בענקלעך?

עדות: ניין, איך האב נישט געזעהן.

אדוו. גראבאווסקי: און ווי פיהרען זיך אויף די יודישע ראטמענער בעת אינצידענטען?

עדות: זיי פארטיידיגען זיך.

דער נעקסטער עדות איז ראטמ. סאדינסקי (פ. פ. ס.). ער האט געהערט אויסגעשריען, אבער ער האט נישט נאכגעפאלגט די גאנצע געשיכטע און ווייס נישט גענוי, צי שווידלער האט געזאגט „דעזערטער" אדער „איהר זענט דעזערטירען".

ראטמ. אדוו. שטרויך גיט גענוי איבער דעם פארלויף פונם אינצידענט: עס איז געווען — זאגט ער — בשעת דער דעבאטע וועגען דער פענסיע פונם שטאט־פרעזידענט און די וויצע־פרעזידענטען. ראטמאן אדוו. שווידלער האט געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט צווישען אנדערען געזאגט: „**אין פוילען וועט זיין גוט, אז עס וועט נישט זיין קיין יודען**". אדוו. ווייצמאן האט צוגעווארפען: „און דייטשען וועלען בלייבען?" עס איז אנטשטאנען א טומעל, וואס איז אינם היגען שטאט־ראט א נארמאלע דערשיינונג.

אדוו. קאוואלסקי רייסט איבער: טאקע, א נארמאלע ערשיינונג?

אדוו. שטרויך: יא, יא, א נארמאלע ערשיינונג. בשעת דעם טומעל האט יאן שווידלער ווענדענדיג זיך צו ווייצמאנ'ען געווארפען דאס ווארט: „דעזערטיר", וואס ער האט שפעטער, ווען מען האט איהם געדראהט מיט געריכט־קאנסעקווענצען פאראלגעמיינערט, ערקלערענדיג, אז אלע יודען זענען דעזערטירען".

ווען אדוואקאט שטרויך פארענדיגט זיינע ערקלערונגען שטעלען איהם נישט די ענדעקישע אדוואקאטען קיין שום פראגע, ערשט ווען ער וויל פארלאזען דעם זאל, בעטען זיי, אז דער עדות זאל נאך בלייבען—קאן זיין מען וועט נאך פאר איהם האבען פראגען...

אדוו. שטרויך גייט צו צום ריכטער־טיש און ערקלערט, אז ער האט א פראצעס אויף א צווייטען זאל, ער וועט נאר אנזאגען, אז ער געפינט זיך דא און וועט גלייך צוריקקומען.

דער ריכטער ערלויבט. אדוו. שטרויך פארלאזט דעם זאל, און א פאר מינוט ארום דערשיינט ער ווידער, אבער די ענדעקישע אדוואקאטען האבען פאר איהם שוין קיין פראגען נישט ביז צום סוף פון די געריכטס־פארהאנדלונגען...

דאן גיט ערקלערונגען ראטמאן ד"ר עלענבערג. אויך ער שילדערט גענוי דעם פארלויף פון דעם אינצידענט און די אויסגעשריען, וועלכע ס'האט געמאכט דער ענדעקישער ראטמאן.

דאן קומען די פארטיידיגונגס־עדות. דער ערשטער איז דער ענדעקישער ראטמאן מילאך. ער ערקלערט, אז ער איז געזעסען הינטער דעם אדוו. ווייצמאן און געהערט „בפירוש", אז שווידלער האט גערעדט וועגען יודען בכלל, ווען אדוו. ווייצמאן האט איבערגעריסען די רעדע פון אדוו. שווידלער, האט דער עדות אויסגערופען: „מישט אייך נישט אריין", באלד דערנאך האט דער אנגעקלאגטער געזאגט: „איהר אלע יודען זענט דעזערטירען".

איך וואלט געוואָלט, האט דער עדות זיך גענומען צו האלטען א רעדע, אנאליזירען די באציהונג פון יודען צו מיליטער, כ'וואלט געוואלט...

— פארזיצער: דא איז נישט דאס ארט ארומצורעדען אזעלכע פראגען.

אדוו. וואכטעל: ווען אדוו. ווייצמאן האט גערעדט צום אנגעקלאגטען, איז ער געשטאנען אדער געזעסען?

עדות: און איהר זענט א יוד אדער א קאטאליק?

פארזיצער: איך מאך אויפמערקזאם דעם עדות, אז פאר שטעלען פראגען, וועלכע האבען נישט קיין שייכות מיט דעם ענין, וועל איך באשטראפען. דער עדות אלס ראטמאן, וואלט געדארפט וויסען, ווי מען דארף זיך פארהאלטען.

דער עדות ראטמ. קאושוכאווסקי (ענדעק) ערקלערט, אז ער האט געהערט, אז דער אויסרוף פון באשולדיגטען איז געווען געווענדעט צו אלע יודען.

די יודען פראוואצירען שטענדיג, ווען אין יאָהר 1920 האט סאסנקאווסקי...

פארזיצער: דאס האט נישט קיין שייכות מיטן פראצעס.

דער עדות בעלקא קלויבט זיך ווייטער צו האלטען א רעדע, אז יודען זיצען אין בעדער, ווייל זיי ווילען נישט דינען אין מיליטער (!)

דער ריכטער רייסט איהם אויך איבער און ערקלערט, אז מ'דארף רעדען וועגען אינצידענט און נישט וועגען יודען.

הערמיט ווערען די געריכטס־פארהאנדלונגען פארענדיגט און דער פארזיצער ערטיילט דאס ווארט די פארטרעטער פון באשולדיגער.

אדוו. וואכטעל האלט א לאנגע שיינע רעדע און באווייזט, אז אדוו. ווייצמאן האט געהאט דאס יורידישע רעכט ארויסצוטרעטען אין געריכט קעגען שווידלער'ן. אלס יוד האט ער געהאט דאס רעכט צו פארלאנגען א סאטיספאקציע אהן אונטערשיד, צי דאס ווארט „דעזערטער" איז געווענדעט צו איהם אדער צו די יודען בכלל. די געריכטס־פארהאנדלונגען האבען פעסטגעשטעלט, אז דער אנגעקלאגטער האט באליידיגט דעם אדוו. ווייצמאן. דאס האבען פעסטגעשטעלט די עדות, וועלכע האבען גענוי פעסטגעשטעלט דעם פארלויף פון אינצידענט. **אנרופען אלע יודען דעזערטירען, זאגט אדוו. וואכטעל, איז אן אבסורד. ס'איז גענוג צו דערמאנען די שחיטה פון פראג, ווען די יודישע רייען האבען זיך נישט איינגעבראכען אונטערן דרוק פון סובאראוו'ס מיליטער. מ'דארף זעהן די הונדערטער קברים פון יודישע זעלנער אויפן שלאכט־פעלד. אין יעדער יודישער שול געפינען זיך טאוולען מיט די אויסגעקריצטע נעמען פון די יודען, וועלכע זענען געפאלען פאר פוילען. די דאזיגע יודען האבען „דעזערטירט" אבער אין די ארימס פון טויט...**

אדוו. וואכטעל בעט שטרענג צו באשטראפען דעם אנגעקלאגטען.

א גלענצענדע רעדע האלט אויך אדוו. בירענצווייג. ער זאגט צוו. אטר. **מ'דארף קעמפען מיט אידעען און נישט מיט קיין מענשען, מ'טאר נישט אפערירען מיט זידלערייען, וועלכע זענען א געוועהר פון פחדנים, מ'דארף האבען ציווילען מוט און זיך מודה זיין דערצו. וואס מ'האט געזאגט, אלס וואכמייסטער האט דער אנגעקלאגטער זיכער געוואוסט, אז יודען האבען נישט קיין פאטענט אויף דעזערציע און האט געוואוסט, אז אין יעדער נאציאנאליטעט זענען פארהאן גוטע זעלנער און שלעכטע זעלנער. פאראלגעמיינערן טאר מען דאס נישט.**

דער אנגעקלאגטער דארף האבען מוט צו איבערחזר'ן אין געריכט דאס וואס ער האט געזאגט אויף אדוו. ווייצמאן אין שטאט־ראט און נישט פרובען צו פארציהען דעם ענין, אדוו. בירענצווייג בעט שטרענג צו באשטראפען דעם אנגעקלאגטען שווידלער.

דאן רעדען די ענדעקישע אדוואקאטען. דער ערשטער רעדט גראבאווסקי. ער פרובט צו דערווייזען, אז אלע יודען זענען דעזערטירען. א סימן דער לאגער אין יאבלאנע אין יאָהר 1920, דאן הויבט ער אן צו ציטירען א בראשור פון גלח טשעטשאס וועגען דעם, „צי יודען זענען דעזערטירען". גראבאווסקי ערקלערט, אז אדוו. ווייצמאן האט נישט געהאט קיין רעכט צו פארקלאגען, ווייל שווידלער האט נישט געמיינט איהם נאר אלע יודען.

אדוו. קאוואלסקי האלט א רעדע, וועלכע האט קיין שום שייכות נישט צום פראצעס. ער זאגט, אז יודען דארף מען נישט גלויבען א סימן איז דאס, אז דער עדות ד"ר עלענבערג, וועלכער איז א יוד, גיט אן, אז זיין נאמען איז זיגמונט....

דאס געריכט האט ארויסגעטראגען אן אורטייל. לויט וועלכען דער אנגעקלאגטער יאן שווידלער איז פארמשפט געווארען אויף 150 זל. שטראף צו פארבייטען מיט 2 וואכען ארעסט און באצאהלען די געריכטס־קאסטען.

אדוו. ווייצמאן האט אפעלירט קעגען אורטייל.

[...]. איזראעל

אויף נאוואמיעסקא

שפאנענדער ראמאן פון לאדזשער לעבען

אינגאנצען א צוטומעלטע, האט זי גענומען [דע]ם בריף. זי האט זיך באמיהט, אז זי זאל זיך בא[ה]ערשען און נישט ארויסווייזען איהר גרויס אויפ[רעג]ונג, ס'האט איהר געשווינדעלט פאר די אויגען, ס'האט געמוזט דויערען עטליכע סעקונדען, ביז זי האט באוויזען איבערצולייענען, וואס קראנץ [הא]ט געשריבען:

„טייערער פאטער, אין דעם דאזיגען בריף [שרי]ב איך דיר בלויז וועגען דעם ענין, וועלכען [דו] האסט מיך באאויפטראגט צו קאנטראלירען. [אי]ך האב וועגען דעם ענין קיין קאנקרעטע ידיעות [ני]ט באקומען, בלויז איינער פון די געפאנגענע, [א] געוויסער יצחק בוים האט מיר ערקלעהרט, אז [ער] האט דעם זעלנער פון 7־טען רוסישען פולק [מאי]ר ראזען אויס לאדז גוט געקענט, וואו ער [געפי]נט זיך איצט און וואס עס איז מיט איהם גע[שעה]ן דאס ווייס ער נישט, דאס איינציגע וואס [ער] האט מיך פערזיכערט, איז, יוי ער האט געזאגט [אז] ער ווייס גאנץ גענוי איז דאס, אז מאיר ראזען [אי]ז נישט געשטארבען און לעבט..."

מעהר האט צילקע נישט געלעזען, זי האט [אנ]געפאנגען ארויסצולאזען די הענד און געבליבען [שט]עהן אזוי ווי אלע איהרע אברים וואלטען פאראַ[ליזי]רט געווארען.

דער געמיטליכער דייטש האט זי אנגעקוקט און האט נישט פארשטאנען וואס ס'איז מיט אמאל געווארען מיט דער פרוי, צילקע איז אבער באלד געקומען צו זיך, געוואלט מאכען דעם אנשטעל, אז זי איז פולשטענדיג רוהיג.

— איהר זענט איבערראשט געווארען פון דער ידיעה, אז אייער מאן לעבט, נישט אמת? האט דער דייטש קראנץ געפרעגט

צילקע האט נישט געוואוסט וואס צו ענטפערען, זי האט זיך געוואלט ארויסבאקומען פון דאנען, כדי זי זאל זיך נישט דארפען געפינען אין דעם דאזיגען מאראלישען גהינם, עפיס האט זי דאך געמוזט ענטפערען דעם באאמטען און דערי בער האט זי געזאגט

— קענט איהר מיר דעם בריף געבען?

— געוויס וועל איך איהם אייך געבען, ער איז באשטימט פאר אייך

אויף דער דירעקטער פראגע פון קראנצען האט זי נישט געענטפערט, האט גענומען דעם בריף און איז ארויס, קראנץ האט איהר נאכגעקוקט שאקלענדיג מיט'ן קאפ יוי ער וואלט געוואלט זאגען

— געמיינט, אז זי האט שוין אן אנדערען מאן אין קעשענע, צום סוף־איז איהר אלץ קאליע געווארען, אבער ס'איז דאך בעסער, אז ס'איז אזוי געשעהן. אזוי ארום איז דאך אויסגעמיטען געווארען א צרה.

צילקע איז ארויס א פולשטענדיג צובראכענע זי האט זיך נאך נישט געקענט אפגעבען קיין גענויען חשבון דערפון אין וואס פאר א לאגע זי איז אריינגעפאלען, איינציגווייז, בלאנדזשענדיג איבער די לאדזשער גאסען, האט איהר די לאגע אנגעהויבען קלאהר צו ווערען

— דאס הייסט, האט זי זיך געטראכט, אז איך בין איצט א פרוי פון צוויי מענער, פון צוויי לעבעדיגע מענער, יוען איך וואלט דאס נאר געווען געוואוסט... איצט בין איך דאך זיגמונטס א פרוי נישט בלויז לויט'ן דין, נאר אויך פאקטיש, פיזיש...

— און אפשר איז דאס נישט אזוי, איז איהר באלד איינגעפאלען א צווייטער געדאנק, ווי אזוי איז מעגליך, אז מאיר זאל לעבען, יוען ער גיט פון זיך נישט קיין שום ידיעה. יוי אזוי איז עס בכלל מעגליך, אז מאיר זאל נישט שרייבען צו איהר, וועלכע ער האט אזוי שטארק געליבט...

און באלד יודער א דריטער געדאנק, אז דאס איז דאך מעגליך, יוייל ס'קען זיין, אז מאיר האט זיך דערוואוסט וועגען דעם שווינדעל וואס זי האט ארויסגעפיהרט מיט דעם קינד און דעריבער האט ער זיך דערביינוערט, שרייבט נישט און גיט נישט צו וויסען וועגען זיך.

— וואס וועט איצט זיין מיט מיר? האט צילקע זיך געטראכט, וואס בלייבט מיר איצט צו טוהן, דערציילען אלץ זורובעלטשיקען — דאס איז דאך איצט נישט מעגליך, ווי אזוי קען איך דאס מאכען? נישט דערציילען און ווייטער בלייבען זיין ווייב, ווייטער ערלויבען, אז ער זאל קריכען צו מיר אין בעט, בעת איך בין נישט זיכער, צי מיין ערשטער מאן לעבט אדער נישט, אין גאס האט זי זיך אנגעכאפט פאר'ן קאפ און זיך צוגעדריקט די שלייפען, יוייל זיי האבען אזוי געקלאפט, אז זי האט געמיינט, אז זיי וועלען פלאצען

— וואס טוט מען, וואס טוט מען? האט צילקע זיך דאן געבראכען די הענט, זי האט נישט געפינען קיין שום עצה מיט יועמען זיך צו בעראטען האט זי אויך נישט געהאט

זיגמונט איז יעדע האלבע שעה ארויסגעלאפען פון געשעפט, כדי ארויפצוכאפען זיך אין שטוב און זעהען צי ס'פעהלט נישט עפיס אויס זיין יונג ווייבעל, ער האט זי אבער נישט געטראפען אין דערהיים.

— וואו איז די מאדאם געגאנגען, האט זורובעלטשיק געפרעגט דאס דינסטמיידעל

— כ'ווייס נישט גענוי, די מאדאם האט מיר נישט געזאגט, זי האט נאר געזאגט, אז זי קומט באלד, דוכט זיך מיר, אז זי האט באקומען עפיס אן איינלאדונג פון פאליציי־פרעזידיום

— פון פאליציי־פרעזידיום? דו מוזט האבען א טעות, וואס האט די מאדאם צו טון אין פאליציי־פרעזידיום?

— דאס ווייס איך נישט. ס'איז מעגליך, אז איך האב א טעות.

הגם זורובעלטשיק האט אזוי געזאגט דעם דינסטמיידעל, האט ער דאך אנגעהויבען חושד צו זיין צילקען, אז זי איז נישט גאנץ אויפריכטיג מיט איהם, אז זי האט איהם נישט אלץ דערציילט וואס זי טוט און וואס פארא געשעפטען זי האט, די געשיכטע איז איהם אויסגעקומען זעהר פערדעכטיג, זי האט קיינמאל אפילו נישט געלאזען פאלען קיין ווארט וועגען דעם, אז זי האט עפיס צו ערלעדיגען אין דער פאליציי.

צילקע איז אנגעקומען א צובראכענע

— וואס איז דיר, האט זיגמונט געפרעגט, דו ביסט דאך אזוי בלאס.

— כ'פיהל זיך עפיס נישט גוט, דער קאפ טוט מיר וועה.

(המשך קומט)

ווענען נײַע אַרבייטס-מעגליכקייטן פאַר יודן

טעטיגקייט פון יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט. — אַרבייט פאַר יודען באַשעפטיגונג פאַר ווייבליכער יוגענד. הילף פאַר יודישע אַרבייטסלאָזע. — אָרגאַניזאַציע פון עקספּאָרט קיין אויסלאַנד

וואַרשאָ (יט"א) אונטער'ן פאָרזיץ פון ריכטער עדיו. קאַברינער איז פאָרגעקומען א פאָרזאַמלונג פון די אָרגאַנען פון יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט, אויף וועלכער דער גענעראַל-סעקרעטער י. וואַלקאָוויטש האָט אָפּגעגעבען אַן אויספיהרליכען באַריכט וועגען דער טעטיגקייט פאַר די לעצטע חדשים. דער באַריכט-אָפּגעבער האָט אַרומגערעדט גענוי די אַקציע אויפ'ן געביט פון שאַפען אַרבייט פאַר יודישע אַרבייטער און אַרבייטענדער אינטעליגענץ, וועלכע פאָדערט פיל מיה און ענערגיע. די אַקציע אַנטוויקעלט זיך נאָרמאַל און שוין איצט קענען פאַרצייכענט ווערען פאָזיטיווע רעזולטאַטען. שוין די ערשטע שריט אויף דעם אָפּשניט האָבען איבערצייגט אין דער צוועקמעסיגקייט פון דער דאָזיגער אַקציע און אין דער נויטווענדיגקייט מיט עקשנות און אויסדויער זי פאָרטצוזעצען, נישט געקוקט אויף די אינגעהויערע שוועריגקייטען און פאַרשידענע מניעות, וואָס זענען דערמיט פאַרבונדען. דער רעפערענט דערמאָהנט אויך די שול פאַר הויז-ווירטשאַפט און קינדער-פלעגע, וועלכע בויט זיך איצט לויט דער איניציאַטיוו און אונטער דער אָנפיהרונג פון דער פרויען-אָפּטיילונג ביים יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט. די דאָזיגע איניציאַטיווע האָט געפונען אָנערקענונג אין דער יודישער פרעסע און אין דער יודישער געזעלשאַפט און אויך אַן ערנסטע אונטערשטיצונג מצד די אַנטשפּרעכענדע קאָמונאַלע אינסטאַנצען. אין וואַרשאָ. ביי אַ געהעריגער פאַרשטענדניש פאַר דער זאַך מצד דער יודישער געזעלשאַפט קאָן די שול שפּילען אַ וויכטיגע ראָל אין'ם פּראָצעס פון דער איבערשיכטונג פון דער יודישען באַפעלקערונג און אין די באַמיהונגען צו שאַפען אַרבייט און עקזיסטענץ-מעגליכקייטען פאַר ברייטע שיכטען פון דער יודישער ווייבליכער יוגענד, וועלכע איז אין באַריכט אַרומגערעדט געוואָרען די אַקציע פון יודישען יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט אין די ווינטער חדשים אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ווינטער-הילף. דערביי איז אָנגעוויזען געוואָרען אויפ'ן פאַקט, אַז עס איז קאָאָרדינירט געוואָרען די טעטיגקייט פון אַלע וואוילטעטיגע אינסטיטוציעס אויף דעם געביט. דער יודישער ווירטשאַפטליכער קאָמיטעט האָט אין נאָמען פון די דאָזיגע אָרגאַניזאַציעס זיך באַמיהט צו פאַרזיכערען די מעגליכקייט צו געניסען פון דער ווינטער - הילפס - אַקציע נישט נאָר פאַר אַרבייטסלאָזע, וואָס באַזיצען אַרבייטסלאָז-קאַרטען פון „אַרבייטס-פאָנד", נאָר אויך פאַר פּרנסה'לאָזע און אַלע די, וואָס נויטיגען זיך אין שטיצע.

אינ'ם באַריכט איז אויך איבערגעגעבען געוואָרען וועגען דער אַרבייט אויפ'ן געביט פון אָרגאַניזירען דעם עקספּאָרט פון אויסאַרבייטונגען פון יודישער מלאכה און קליין-אינדוסטריע און וועגען די אונטערגענומענע שריט צו קאָאָרדינירען די טעטיגקייט פון די פאַרשידענע פאַראינטערעסירטע אינסטיטוציעס אויף דעם געביט. באַקדעם, ווי עס זענען אָפּגעהאַלטען געוואָרען עטליכע קאָנפערענצען מיט פאָרשטייער פון די דאָזיגע אינסטיטוציעס, איז ביים יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט געשאַפען געוואָרען אַ קאָאָרדינירן-קאָמיסיע מיט שטענדיגע פאָרטרעטער פון די פאַראינטערעסירטע אינסטיטוציעס, וועלכע איז איצט באַשעפטיגט מיט אויסאַרבייטען אַ קאָנקרעטען טעטיגקייטס-פּלאַן.

די זיצונג האָט אויך אויסגעהערט אַ באַריכט פון אינזש. ריינבערג וועגען באַזוך פון דער דעלעגאַציע פון יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט אין אַנשטאַלט פאַר גייסטיג קראַנקע אין „זאַפּיובקע" אין אָטוואָצק. די דעלעגאַציע האָט באַזוכט דעם אַנשטאַלט אויף דער בקשה פון דער אַנשטאַלטס-פאַרוואַלטונג מיט'ן צוועק פעסטצושטעלען דעם פאַקטישען צושטאַנד אין שייכות מיט די פאַרוואָרפען, וואָס זענען לעצטענס געמאַכט געוואָרען אין דער פרעסע נעגען דער דירעקציע. אינזש. ריינבערג גיט איבער, אַז די דעלעגאַציע פון יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט, וואָס איז באַשטאַנען פון דריי מיטגלידער. האָט נאָכ'ן אַלזייטיגען אויספאָרשען די לאַגע אויפ'ן אָרט, איינשטימיג פעסטגעשטעלט, אַז די דערמאָנטע פאַרוואָרפען זענען אַבסאָלוט געגנשטאַנדסלאָז און זענען ענטשטאַנען צוליב אַ מיספאַרשטענדניש. דער דאָזיגער באַריכט פון דער דעלעגאַציע ווערט אויפגענומען דורך די אַנוועזענדע מיט צופרידענהייט.

בעת דעם לעצטען באַזוך פון די דירעקטאָרן פון „דזשאָינט", ד"ר קאַהאַן און ד. שווייצער אין וואַרשאַ, האָט די פאַרוואַלטונג און ראַט פון יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט אָבגעהאַלטען אַ געמיינזאַמע בעראַטונג מיט זייער אָנטייל. אויף דער קאָנפערענץ האָט רעד. וואַלקאָוויטש אין אַן אויספיהרליכען רעפעראַט אַרומגערעדט די ווירטשאַפטליכע לאַגע פון דער יודישער באַפעלקערונג אין לאַנד. די טעטיקייט פון יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט. זיינע פּלענער און פּרובען אויפצוהויבען דעם ווירטשאַפטליכען מצב פון דער יודישער באַפעלקערונג. שפּעטער האָבען די פאָרשטעהער פון די איינצעלנע ווירטשאַפטליכע און פּראָפעסיאָנעלע אָרגאַניזאַציעס פון סוחרים-פערבאַנד, קליינהענדלער-פערבאַנד, האַנדווערקער, פּראָפעסיאָנעלע אינטעליגענץ, — ה"ה ק. רעכטהאַנד, אינזשיניער זיידענמאַן, דירעקטאָר בערלינער, אַדוואָקאַט אַלאַמוצקי, מאַגיסטער נאַדעל און אינזש. ריינבערג—ברייט אַרומגערעדט די לאַגע אויף די טעטיקייטס-אָפּשניטען פון די באַטרעפענדע אינסטיטוציעס. אין זיין ענטפער האָט ד"ר קאַהן אויסגעדריקט זיין צופרידענהייט דערמיט, וואָס דעם יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט האָט זיך איינגעגעבען צו זאַמלען צו אַ געמיינזאַמער און קאָאָרדינירטער אַרבייט די פאָרטרעטער פון אַלע שיכטען אונאָפּהענגיג פון זייערע פּאָליטישע אַנשויאונגען און ווירטשאַפטליכע איינשטעלונגען. אין נאָמען פון „דזשאָינט" האָט דער ד"ר קאַהן געבראַכט צום אויסדריק די גרייטקייט מיטצואַרבייטען מיטן יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט און העלפען לעזען די באַריהרטע פּראָבלעמען. באַזונדערס האָט ד"ר קאַהן באַגריסט די אָנגעהויבענע אַקציע אויפ'ן געביט פון אָרגאַניזירען דעם עקספּאָרט, שטיצענדיג פולשטענדיג דעם שטאַנדפּונקט פון יודישען ווירטשאַפטליכען קאָמיטעט, אַז די דאָזיגע אַקציע איז מעהר ווי אַלע אַנדערע מסוגל אויפצוהויבען דעם ווירטשאַפטליכען מצב פון דער יודישער באַפעלקערונג. אַז די אָרגאַניזירונג פון עקספּאָרט ליגט נישט נאָר אין אינטערעס פון דער יודישער באַפעלקערונג נאָר פונם גאַנצען לאַנד.

פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע

ה' יצחק גרינבוים איינגעלאַדען קיין לאָדז

נעכטען אָווענד איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון ציוניסטישען קאָמיטעט, דעם פאָרזיץ האָט געפיהרט ה' ד"ר ראָזענבלאַט.

נאָכ'ן ערלעדיגען אַ פּאָר פאָרמעלע ענינים טרעט דער קאָמיטעט צו צו דער טאָג-אָרדנונג. צוערשט רעפערירט ה' א. קאַלאַדני, דער דעלעגירטער פון קרן-היסוד דירעקטאָריום אין ירושלים, וועגען גאַנג פון דער קרן-היסוד אַקציע וואָס ווערט דורך איהם אָנגעפיהרט. די רעזולטאַטען זענען באַפרידיגענדע. עס איז צו באַמערקען אַ באַדייטענדע שטייגערונג פון די הכנסות און פון דער צאָל תורמים לגבי דעם פריהערדיגען יאָהר. דער דאָזיגער אומשטאַנד איז צו פערדאַנקען דער מיטהילף פון די ציוניסטישע עסקנים און באַזונדער דעם ה' יאָעל, וועלכע האָבען זיך באַטייליגט אין דער אַקציע.

ה' ד"ר ראָזענבלאַט גיט נאָך אויפקלערונגען וועגען דער אַרבייט און די אַנוועזענדע מיטגלידער פון ציוניסטישען קאָמיטעט דריקען אויס זייער גרייטקייט ווייטער מיטצוהעלפען אין דער פאַראַנטוואָרטליכער פאָלקס-אַרבייט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ציוניסטישער לאַנדעס-קאָנפערענץ, וואָס קומט פאָר היינט אין וואַרשאַ, ווערט באַשטעטיגט די איינהייטליכע קאַנדידאַטען ליסטע פון דעלעגאַטען וואָס איז פאָרגעשלאָגען געוואָרען דורך דער וואַהל-קאָמיסיע. פון די 25 מאַנדאַטען איז באַשטימט געוואָרען פאַר דער אָרגאַניז. „התחיה" — 3 דעלעגאַטען, פאַר „החלוץ בעל-מלאכה" — 2, פאַר „החלוץ הכלל-ציוני" — 2, און פאַר „הנוער-הציוני — 1.

דער קאָמיטעט פיהרט דאַרויף אַ דורך אַ דעבאַטע וועגען די פערשידענע פראַגען, וואָס שטעהען אויף דער טאָג-אָרדנונג פון דער קאָנפערענץ, כדי צו געבען אָנווייזונגען די דעלעגאַטען וועגען זייער שטעלונג צו די דאָזיגע פראַגען אויף דער קאָנפערענץ. אין דער דיסקוסיע נעמען אָנטייל די ה"ה: ד"ר ראָזענבלאַט, קאַראַ, רומקאָווסקי, קראָן, ראַגאָזינסקי, פרוי רעזניק, אינז. חייקין, ווידאַווסקי.

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן קומען פונ'ם מיטגליד פון דער אַגענץ עקזעקוטיווע, ה' יצחק גרינבוים קיין פוילען, כדי צו פינאַליזירען אין נאָמען פון דער יודישער אַגענץ דעם קלירינג-אָפּמאַך מיט דער פוילישער רעגירונג און כדי צו באַטייליגען זיך אין דער לאַנדעס-קאָנפערענץ, באַשליסט דער ציוניסטישער קאָמיטעט איינצולאַדען דעם ה' גרינבוים אויף אַ רעפעראַט קיין לאָדז. —

ה' ד"ר ראָזענבלאַט גיט נאָך אָפּ אַ באַריכט פון דער לעצטער זיצונג פון צ. ק. פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פוילען און דערמיט ווערט די זיצונג געשלאָסען.

„גאָט, מענש און טייוועל" לעצטע 3 מאָל

ווי עס איז געווען צו ערוואַרטען, האָט די סטיליזירטע אויפפיהרונג פון „גאָט, מענש און טייוועל" געהאַט פרייטאָג און שבת אַן אונגעהויערען ערפאָלג. די רעזשיסאָרישע קאָנצעפּציע פון מאָריס שוואַרץ און דאָס שפּילען פון גאַנצען אַנסאַמבל מוז אָנערקענט ווערען אַלס געניאַל אויפ'ן געביט פון יודישער אין אַלגעמיינער טעאַטער-קולטור.

אין דער רעזשי האָט מאָריס שוואַרץ אויף אַ געלונגענעם אופן אַרויסגעבראַכט לעבען פון די רמזים און פיינטעלעך פון גאָרדין'ס דראַמע און אין שאַרפע קאָנטראַסטען אַרויסגעבראַכט דעם קאַמף צווישען באַלעבאָס און אַרבייטער.

אין הערליכע סצענעס האָט שוואַרץ אונטערגעשטראָכען די פאַלשקייט פון פּסעוודאָ-כלי־קודש און די ברוטאַלע פּראָטעסטען פון די האָרעפאַשניקעס, וואָס האָרעווען ווי שקלאַפען צו באַשאַפען טליתים.

מאָריס שוואַרץ האָט געצייטיגט גאָרדין'ס דראַמע און האָט זי אָנגעהויבט מיט'ן קעמפערישען גייסט פון דער היינטיגער צייט.

„גאָט, מענש און טייוועל" ווערט געשפּילט היינט 12 אַ זייגער — פריהמאָרגען-פאָרשטעלונג צו פאָפּולערע פרייזען און 9 אָוונט.

געריכטליכע עקזעקוציע=פאַרשריפטען

דאָס יוסטיץ-מיניסטעריום קלערט אויף אין לעצטען צירקולאַר צו די אונטערליגענדע געריכטען, אַז רעכט אנטיילצונעהמען אין דער חלוקה פון די דעפּאָנירטע געלדער נאָך אַ ליציטאַציע האָבען נאָר די יעניגע מאָהנער, וועלכע האָבען זיך געמאַלדען אין משך פון א וואָך נאָכדעם, ווי די אויפגעמאָנטע סומע איז דעפּאָנירט געוואָרען.

קוואַליפיצירט צו אַזאַ אַנטייל זענען פאָלגענדע מאָהנער: די, וועלכע שטעלען פאָר אַזוי גערופענעם אויספיהר טיטול צוזאַמען מיט א באַוויז, אַז דער בעל-חוב איז אויפגעפאָדערט געוואָרען צו באַצאָהלען די צוגעמשפּטע סומע, די וועלכע האָבען באַקומען א געריכטס-פאַרזיכערונג אויף דער צוגעמשפּטער סומע און לסוף די יעניגע וועלכע האָבען משכנות-רעכט אויף די ליציטירטע חפצים אויפ'ן חוב פון א נאָטאַריאַלען אַקט אָדער אַ פּריוואַטען אַקט מיט א רעגענטליש - באַשטעטיגטער אונטערשריפט.

אדוו. לעווין פאַר'ן געריכט

(א) פאַרן שטאָטישען געריכט איז נעכטען געשטאַנען דער אַדוואָקאַט ד"ר בנימין לעווין (פּילסודסקיעגאָ 76), וועלכער איז באַשולדיגט געוואָרען פאַרן באַליידיגען בשעתו דעם כבוד פון געריכטס=ווערען אין זיינער אַ רעדע. אויפ'ן פאַרשלאַג פון אַדוו. לעווינס פאַרטיידיגער. אַדוו. צימערמאַן, איז דער פּראָצעס אָפּגעלייגט געוואָרען בכדי אַרויסצורופען עדות.

Dr. med.

HALTRECHT

ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט-געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

האָט זיך איבערגעצויגען פון פּעטריקאָווער 10 אויף

161 פּיעטריקאָווער 161

טעל. 245-21

עמפאַנג פון 8 ביז 2 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוו. זונטאָג און חגאות פון 9 ביז 1 בייטאָג.

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצאַ-פּרייזען

1=טע לעטשניצע

מיט שטענדיגע בעטען

פאַר כירורגיע פון ציינער, קיהן=באַקען און יאַס. עס

פון Dr. med.

Sadokierski

פּיעטריקאָווער 56, טעל. 129-77

עמפאַנגס-שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאָג

טעה

כשר לפסח

פיינשמעקער טרינקען

Amatorska z premią

אין פּאַקונג 250 גראַם

K. i C. POPOWY

מחמת עסטעטיק

ווערט באַגרעניצט די צאָהל קיאָ[סקען] פון קאַלטע משקאות

(א) די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט האָ[ט] הסכם מיט זעלבסטפאַרוואַלטונגס-מאַכט באַש[לאָסען] לטובת דעם עסטעטישען אויסזעהן פון דער [שטאָט] צו באַגרעניצען די צאָהל פון קאַלטע געטר[ענק] קיאָסקען אין דעם קומענדיגען זומער.

אין צענטר שטאָט וועט מען בכלל [די] קיאָסקען נישט דערלויבען. זיי וועלען זיך געפינען נאָר אויף אַזעלכע ערטער, וואו זיי [וועלען] נישט זיין קיין שטערונג פאַר דער באַוועג[ונג אויף] דער גאַס, מען וועט קאָנען שטעלען קיאָסק[ען אויף] די סקווערען און אַלייען, אָבער אויך ב[...] זייער אויסזעהן וועט זיין אַבסאָלוט צוגעפ[אַסט צו] די פאָרשריפטען, דאָס זעלבע—אויך א[...] פאַרשטעט.

באַשטראָפט וואַרשאַווע[ר] „גאַסטראָלאָרע" גנבים-איינברעכער

די לאָדזער פּאָליציי האָט אַרעסטיר[ט אין] „מלינע" אויף זשעראָמירסקא 7 דריי וואַ[רשאַווער] גנבים-איינברעכער. וועלכע זענען געקו[מען קיין] לאָדז אויף גאַסטראָלען, ביי די אַרעסטירטע [...] ציקערמאַן (נאַוואַליפּקי 45) יוסף סור (נ[...] 32) און פ. רויזמאַן. ווי אויך ביי זייער [...] חבר מ. בירמאַן (קרוטקא 10) האָט מען [געפונען] פאַרשידענע איינברוך-מכשירים.

דאָס סטאַראָסטע געריכט האָט [פאַרמשפּט] ציקערמאַנען אויף 2 חדשים אַרעסט, רויזמאַ[נען אויף] 3 חדשים און רייזמאַנען און סורען אויף [...] אונבעדינגטען אַרעסט.

פערשטאָפּונג און זיינע פאָל[גען]

ווי דאָס שלאָגען פון בלוט און קאָפּ אַרויין, [...] א. ז. וו. פערשווינדען שנעל נאָכ'ן בענוצ[ען] געווינקסטע

פּיגולקעס קאָווענ[א]

(CAUVIN'A)

די ראַציאָנעלע פּיגולקעס זענען דורכרײניגענדע און לייכטערען די אָרגאַן-פונקציאָנירונגען.

פּרייז פון א שאַכטעלע, וואָס ענטהאַלט 30 פּיגולקעס קאָסט 2.50 זל.

מיר בעטען צו לענקען די אויפמערקזאַמקייט אָריגינעלע פּאַקונג מיט דער אויפשריפט „CAUVIN—PARIS"

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען.

אַרעסטירט ראַטייטשיק[...] אַ מערדער

(א) פּאָליציי האָט נעכטען אַרעסטיר[ט] פון די מערדער פון סטעפאַן ראַטייטשיק[ס] סאַנדער קשעמינסקי, וועלכען מען האָט [...] זעצט אין טורמע.

דער צווייטער מערדער, בראָניסלאַ[וו] ניאַק ווערט נאָך געזוכט.

נישט פאַרפערעמדט געוואָ[רען]

(ז) אַ געוויסער חיים זשעפּניק (אָנ[...] 5) אינהאַבער פון אַ גאַרבעריי האָט גע[...] אַז פון זיין לאַגער האָט מען אַרויסגענג[בעט] אַן ערך 3000 זל. לעדער. אין רעזולטאַ[ט פון] דער אויספאָרשונג האָט מען די גנבה גע[פונען ביי] זיין שותף בערל ברייטשטיין אין דער שפּ[...] די אויספאָרשונג ווערט ווייטער געפיהרט.

פערמשפּט אַ גנב

(ז) דער פּראָפעסיאָנעלער גנב בערל [...] איז נעכטען פאַרמשפּט געוואָרען אויף [...] האַלבען יאָהר טורמע פאַרן אַרויסגנבע[נען ביי] יצחק רובינען פון געשעפט (נאָוואָמיעסק[א ...] שטיקעל סחורה.

זעלבסטמאָרדע[ן]

(אַ) מחמת מאַנגעל אין אויסקומ-מיטל[ען האָט] זיך אויף דער זגערזשער גאַס נ'ע[...] לאַזע און היימלאָזע מיכאַלינא וועוויאָרא, [...] געקומען פון טורקער קרייז קיין לאָדז [...] אין אַ שווערען צושטאַנד האָט מען זי [...] אין שפּיטאָל.

— (אַ) אויף דער קאָפּערניקא 35 האָט [...] האָנגען די נטרוויטן-קראַנקע 28-יעהריגע [...] סעק. פונם שטריק האָט מען זי אַראָפּגענ[ומען] אַ טויטע.

— (ז) מחמת שווערער נויט האָט [...] טען געסם'ט מיט יאָדינע אויף דער לאַגע[...] 27, אויף די טרעפּען, אַ געוויסער ח[...] בירענצווייג (פּאַביאַניק, לאַסקא 21). מ'האָ[ט איהם] אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

מרדכי מנחם בלומענשטיין ז"ל

אין עלטער פון 68 יאָהר, איז נעכטען געשטאָרבען מרדכי מנחם בלומענשטיין.

דער פאַרשטאָרבענער איז געווען איינער ...ן די עלטסטע יודישע בוכבינדער אין לאָדז, ...עלכער האָט דערצויגען אַ דור יודישע בעלי מלאכות. די לעצטע יאָהרען איז ער געווען עלטסטער פון בוכבינדער-צעך אין לאָדז. צוליב זיין ...ערליכקייט און פשטות, האָט מען זיך צו איהם ...געצויגען מיט דער גרעסטער סימפּאַטיע אין די ...ישע און נישט-יודישע האַנדווערקער-קרייזען. ...ר האָט פאַריתומט אַ פרוי מיט 6 קינדער.

דער טויט האָט אין די יודישע האַנדווערקער-קרייזען אַרויסגערופען אויפריכטיגען טרויער.

ת.נ.צ.ב.ה

וויכטיג פאַר הויזווירטינס

דאָס אומפאַרגלייכליכע ביכעל מיט ד"ר עסטער'ס פאַרשריפטען א.ג. „אַ גוטע בעל-הביתטע ...קט אַליין", איז צו באַקומען אין אַלע קאָלאָניאַל וועלכער, בוכהאַנדלונגען און ביי די פאַרטרעטער פון דער פירמע עסקער. דער פּרייז איז פאַר...ענערט אויף 50 גראָשען. דאָס ביכעל איז ...ט צו באַצאָהלען הויפטזעכליך צו די קומענדיגע ...דשובים, גיבענדיג אַ סך פאַרשריפטען אויף געבעקס א. אַז. וו.

...לעהרער-אויספלוג פון וואַרשא

(א) נעכטען האָט באַזוכט לאָדז א לעהרער-אויספלוג פון וואַרשא אין באַשטאַנד פון 30 פּער...ן, אונטער דער אָנפיהרונג פון ד"ר מאַריאַ ...זשעווסקאַ.

דער אויספלוג האָט באַזוכט א רייהע אינסטי...ציעס. און אין די אָוונד-שעה'ן האָט ד"ר גזשע...זשעווסקאַ געהאַלטען אין פּוילישען לעהרער-...פאַרבאַנד (זאַכאָדניאַ 72) אַ רעפעראַט א. ד. ט. ...יע שטרעמונגען אין דער דערציהונג".

...ערעסטירט א שמוגלער — א הויזירער

(יא) פונקציאָנערען פון דער גרעניץ-וואַך ...נען אַרעסטירט אַ געוויסען הערשליק אַנקלע...ש פון לוטאָמיר, וואָלינער קרייז, וועלכער האָט ...מוגעלט פון אויסלאַנד שערלעך, מעסערלעך, ...מאַשינקעס א. ד. גל. און זיי דערנאָך, אַלס ...ירער, פאַרקויפט אין דערפער. ער זיצט אין ...טס.

...אונטערגעוואָרפען א יודיש מיידעלע ביי דער טיר פון הרב ראָזענבערג

נעכטען אָוונד האָט מען ביי דער טיר פון ... לייבוש ראָזענבערג (פּאָמאָרסקאַ 4) אונטערגע...ען אַ מיידעלע פון אַ יאָהר. ביים קינד האָט געפונען אַ צעטעלע פון דער מוטער, אין ...ען זי שרייבט, אַז זי טוט דאָס צוליב נויט, ... דער מאַן איז פון איהר אַנטלאָפען. מ'האָט ...ולדען דערוועגען דער פּאָליציי, וועלכע האָט ... קינד אָפּגעפיהרט אין שטאָטישען זויג-היים.

א פאַרבלאָנדזשעט קינד

(א) אין 3-טען קאָמיסאַריאַט (זגערזשער גאַס) ...גאַט זיך אַ פאַרבלאָנדזשעט קינד — א יונגעלע ...ען ערך 2 יאָהר אַלט. דאָס יונגעלע איז ...טאָן אין אַ ווייסען וואָלענעם היטעלע מיט אַ ...ען שאַליק, אַ בלוזקע פון סאַלדין-קאָליר מיט ...אויסגעלייגטער בלוזע.

צו פאַרהיטען די שלאַנקע פיגור באַנוץ איך ... קיין שום מעדיצין, זאָגט די רייצענדע פילם...סטקע שאַרלאָטאַ. איך מאַך נישט קיין שום ...עקספּערימענטען אויפ'ן אייגענעם געזונד, ווייל כ'מוז ...שטאַרק און דויערהאַפטיג. איך הערגרייך דאָס ...יאונדערבאַרען מיטעל, וואָס מאַכט געזונד... איז זאַפט פון אויסגעקוועטשטע פּאָמאַראַנ... נישט יעדע איינציגע קוואַליטעט קען מען ...ליכען אָהן צוקער, דעריבער קלויב איך אויס ...אין וויטאַמינען די יפו'ער פּאָמעראַנצען וועל...שמעקען מיר אויסגעצייכענט און גיבען צו ...ט. איך וואָלט פאַרפיהרט מיינע געסט, ווען ...וואָלט זיי נישט מכבד געווען מיט יפו'ער פּאָ...אַנצען אָדער איך וואָלט אויסגעמישט יפו'ער ...ראַנצען ביים צוריכטען געטראַנקען.

Dr.
Wołkowysk...
...ינעל-גאַס 11, טעל. 238-02
... פאַר טריפער, סיפיליס און הויט-קראַנקה...
...בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע
...ן פון 8—11 בייטאָג און 4—9 אוונט.

„לאָדז און וואַרשא קיין זאַקאָפּאַנע"

פּאָפּולערער אויספלוג קיין זאַקאָפּאַנע

די ליבע צו פאַרשפּרייטען טוריסטיק איז מודיע, אַז אויפ'ן 6-טען מערץ וועט ווערען אָרגאַניזירט א פּאָפּולערער אויספלוג קיין זאַקאָפּאַנע, א נטער דער לאָזונג „לאָדז און וואַרשאָ קיין זאַקאָפּאַנע."

די אָנטיילנעמער פון אויספלוג וועלען איבערגעפיהרט ווערען פון דער קאַלישער סטאַציע צו דער פאַבריקס-באַהן דעם 6־טען מערץ 9,20 אָוונט און וועלען אָנקומען קיין זאַקאָפּאַנע דעם 7־טען מערץ 8 פריה. צוריק פון זאַקאָפּאַנע דעם 9־טען 5,24 אָוונט, וועלען אָנקומען קיין לאָדז 5,30 פריה דעם 10־טען מערץ.

פאַר דעם אויסצוג איז באַשטימט אַ ספּעציעלער טוריסטען־צוג, וואו יעדער וועט האָבען אַ באַשטימטען פּלאַץ צו זיצען און שלאָפען. דער פּרייז פון אַ בילעט (אין ביידע זייטען) איז 22,30 זל. גענויערע אינפאָרמאַציעס אין „אָרביס".

אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג

פון עקספּאָרט-שניידער-באַלעבאָניקעס

די טעג איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון עקספּאָרט - שניידער. די פאַרזאַמלונג עפענט ה' כמיעלניצקי, אַלס פאָרזיצער ווערט געוועהלט ה' פעלדמאַן וועלכער לאַדענט איין אין פּרעזידיום די ה"ה : קלאַפּערזאַק, שוואַלבערג, מיאַדאָווניק, קושעפּיצקי, אַלס עקזעקוטיווע - פאַרשטייער און אַלס סעקרעטאַר ה' גאָלדמאַן.

טעטיגקייטס-באַריכט גיט אָפּ ה' כמיעלניצקי, קאַסע באַריכט ה' פעלדמאַן. איבער די באַריכטען ענטוויקעלט זיך אַ דיסקוסיע, אין וועלכע עס נעהמען אַנטייל די ה"ה: קווינטע, מיאַדאָווניק, גאָלדמאַן, קלאַפּערזאַק, כמיעלניצקי, קישקע, פּלאַמענהאַלץ און סושאַפּיצקי.

צום סוף איז דער באַריכט גענומען געוואָרען צו קענטניש. און דער אָפּטרעטענדער קאָמיטעט איז אויסגעדריקט געוואָרען א דאַנק פאַר דער אַרבייט. די וואַלען וועלכע זענען פאָרגעקומען האָבען געגעבען פאָלגענדע רעזולטאַטן : פּרעזעס — כמיעלניצקי משה וויצע-פּרעזעס — שוואַלבערג בעריש, שהרען-סעקרעטאַר — שמיר מענדעל, קאַסירער — זאַמעל ישראל. עקאָנאָם — אומגליק לייב, און פערוואַלטונג : עלטסטער און קישקע. סעקרעטאַר — גאָלדמאַן. קאַנדידאַטען : פּיאָנטקאָווסקי, יאַראָכאָווסקי, און טענצער. רעוו. קאָמיסיע : מאַרקאָוויטש און מיאַדאָווניק, שידס-געריכט : רעדער, קרייזמאַן און פּלאַמענהאָלץ.

פּורים-אָוונט אין קבוץ „בילו"

אין אַ געהויבענער שטימונג איז פאָרגעקומען אין קבוץ „בילו", וואָלטשאַנסקאַ 27, דער טראַדיציאָנעלער פּורים־אָוונט מיט דער באַטייליגונג פון אונזערע חשוב'ע מיטגלידער פון פּאַטראָנאַט.

נאָך דער ערעפנונג פון חבר לוי, האָלט דער פּרעזעס פון פּאַטראָנאַט ה' יונגמייסטער א קורצע איינלייטונג. מעניני דיומא און גיט איבער דאָס וואָרט דעם רעד. אוגער, וועלכער האָט אין זיין גייסטרייכען רעפעראַט אדורכגעפיהרט אַ טיפען אַנאַליז וועגען דער באַדייטונג פון פּורים אין יודישען לעבען, פאַרגלייכענדיג צו דער יעצטיגער צייט. דעם ליטעראַריש-הומאָריסטישען טייל פיהרט אויס מיט גרויס ערפאָלג ה' זאָנענבערג. ביי געזאַנג און הורה - טענץ ווערט פאַרבראַכט ביז

טעאַטער, מוזיק און פאַרוויילונג (קאָמוניקאַטען)

סאַשאַ לעאָנטיעוו און האַלינאַ ראַדלינסקאַ אין לאָדז

דינסטאָג דעם 2-טען מערץ האַלב ניין אין אָוונד וועט אין פילהאַרמאָניע זאַל פאָרקומען א גרויסער טאַנץ-פעסטיוואַל פון וועלט-באַרימטען סאַשאַ לעאָנטיעוו און האַליאַ ראַדלינסקאַ, פּרימאַ באַלערינאַ פון „טעאַטער וויעלקי" אין וואַרשא, לאַורעאַטקע פון אינטערנאַציאָנאַלען טאַנץ-קאָנקורס אין ווין, אין פּראָגראַם: רעליגיעזע טענץ, „סאַלאָמע". קאַווקאַזישע, סלאַווישע, כאַראַקטעריסטיש'ע רוסישע טענץ און אַנדערע.

ביים פּאַרטעפּיאַן פּראָפ. טאַטאַ פּלעק, קאַפּעלמייסטער פון דער וואַרשער אָפּערע. בילעטען צו באַקומען אין פילהאַרמאָניע.

פון די פּוילישע טעאַטערס

אין שטאָטישען טעאַטער ווערט היינט 12 בייטאָג געשפּילט „גרובע ריבי", 4 נאָכמיטאָג — „בענבען". 8.30 אָוונט — „פּאַוואַודזש".

— אין טעאַטער פּאָלסקי ווערט היינט 4 נאָכמיטאָג און 8.30 אָוונט געשפּילט „פּראָפעסיאַ פּאַני וואָרען".

— אין פּאָפּולאַרני ווערט היינט 4.15 און 8.30 אָוונט געשפּילט „דאַמי אי הוזאַרי".

ראַדיאָ - פּראָגראַם

זונטאָג, דעם 28־טען פעברואַר 1937

8 צייט-סיגנאַל, 8.18 מוזיק (פּלאַטען), 8.50 ידיעות 9 גאָטעסדינסט, 10.30 (בעת דער פּויזע) אַריעס און אַלטע לידער (פּלאַטען), פאַרוויילונגס - קאָנצערט, 11.57 צייט-סיגנאַל, 12.03 מוזיק. פריהמאָרגען, 1 (בעת דער פּויזע) פעליעטאָן, 2 טראַנסמיסיע פון נאַרטיסטען-טעטש (פון ווילנא), 2.30 פראַגמענט פון 3-טען אינטערנאַציאָנאַלען שאַכין - קאָנקורס, 3.30 אוידיציע פאַר דערפער, 4 רעקלאַמע - קאָנצערט, 4.10 פעליעטאָן, 4.25 פּאָפּולערער הערשפּיל, 510 טראַנסמיסיע פון האָטעל „בריסטאָל", 7 ליטעראַרישע סקיצע, 7.25 טראַנסמיסיע פון „האָטעל פּאָלסקי", 8.20 ספּאָרט-ידיעות, 8.40 פּאָליטישער איבערזיכט, 8.50 ידיעות, 9 „אויף די לעמבערגער פרוילינגע בוואַליעס", 9.30 פאַרטעפּיאַן - קאָנצערט, 10 קאָנצערט.

Dr. Klozenberg
נעמט ווידער אַן

ווער איז ער?

דער 9-טער פון אונזער סעריע „ווער איז ער"? באַדייט

ד"ר ברוידע

געטראָפען האָבען פאָלגענדע לעזער:

רשימה פון די טרעפערס

בראַניאַ זילבערבערג, סאָלנאַ 9. יצחק וואַכטער, פּאָלודניאָוואַ 38. אברהם קאָרעק, זשידאָווסקאַ 15. אברהם ראָזענבערג, פּאָדזשעטשנאַ 19. סאַלאַ רושעצקאַ. פּאָמאָרסקאַ 4. יעקב משה בענעדיקט, זגערזשער 28, יחזקאל העלפאַנד, 11 ליסטאָפּאַדאַ 29. יצחק טערקעלטויב, בזשעזשינער 4. וואָלף שפּירוטוס, 11 ליסטאָפּאַדאַ 5, יוסף פוקס, פּילסודסקיעגאָ 25. חיים ישכר ליכטענבערג, פּילסודסקיעגאָ 22. יוסף אַלטער, צעגעלניאַנאַ 29. הערש לייב מילשטיין, קילינסקיעגאָ 104. יאַקוב טענצער, פּולנאָצנאַ 12. יחזקאל פעלצאָוויטש, פּילסודסקיעגאָ 45. מאַניאַ ווייכנבערג, מאַריגאַרסקאַ 23. בעניעק גליק. פּיעטשאָווע 15. סאַמועל גאָלדשטיין, לוטאָמירערסקאַ 17. מאַניאַ קעפּסקאַ, רובנאַ 25. יעקב יוסף פעלדמאַן, לוטאָמירערסקאַ 78. וואָלף באַשיטסאַ, קילינסקיעגאָ 104. שמחה און אידל באַראַן. זשעראָמסקיעגאָ 32. גוטשאַ און האַנושאַ איגעלניק, לעגיאָנוב 32, יאַקוב קעפּסקי, רובנאַ 25, צעשאַ ראָזענבוש, 11 ליסטאָפּאַדאַ 14. כ. געלבלום, בזשעזשינער 49. סאַלאַ גאָלדמאַן—באַט בריסעל (בעלגיען), אַניעלאַ גאָלדמאַן, מלינאַרסקאַ 8. מאַרעק זלאָמקאָווסקי זגערזשער 84, מאַניעק לענטשיצקי, וואָלבאָרסקאַ 27. דוד פּאַרזענצקי, לעגיאָנוב 23. יצחק פּרעצעל, פּעטריקאָווער 14. פּערל זעליגמאַן, פּלאַץ קאָשטשעלני 6. יעקב באַקאַליאַרסקי, פּעטריקאָווער 116. בן ציון פרידלאַנד, שאַפּנאַ 2. יאַקוב ווייסליץ, פּילסודסקיעגאָ 26. גענדיאַ צוקער, מלינאַרסקאַ 16. יחיאל שיפער, זגערזשער 9. אליעזר יוסף ווייסמאַן, פּילסודסקיעגאָ 43. בראַניאַ זאַלצשטיין, קילינסקיעגאָ 15. שלאַמעק בערליגער, קילינסקיעגאָ 64. איציק שוליץ, פּעטריקאָווער 192. הערש זעגעל, פּולנאָצנאַ 22. שמחה דזיאַלאָווסקי, זאַכאָדניאַ 62. דוד מאַקענטרעגער, פּעטריקאָווער 167. יוסף בוים, צעגעלניאַנאַ 14. לעאָן טישלער. זאַכאָדניאַ 26. יוסף וויינבערג, מאַרינאַרסקאַ 23. יעקב טס-אבן און משה אויערבאַך, פּילסודסקיעגאָ 24. אלתר ניעזנאַנאָווסקי, מאַרינאַרסקאַ 34. אברהם פּוטקעוויטש, פראַנציסקאַנער 38. שמואל ראָזענצווייג, זאַכאָדניאַ 36. יעקב בלעכדער, נאַרוטאָוויטשאַ 39. דוד שערפּינסקי, נאָוואָמיעיסקאַ 21. הערש ווייסבראָט פראַנציסקאַנער 56. וואָלף שטיינפעלד, פּעטריקאָווער 26. מאָטעק גאָלדמאַן, פּאָמאָרסקאַ 17. רחל ראָזענשטיין, פּאָמאָרסקאַ 73. ש. מאָשקאָוויטש. גלובנאַ 46. העניעק טאַטאַרקאָווסקי, פּעטריקאָווער 46. לייב שטיין, יעזשעגאָ 20. עדזשאַ צוקערט. פּאָלודניאָוואַ 13. ל. דאַראָמבוס, טאַרגאָוואַ 38, סאַלאַ אוילענבערג, זגערזשער 62. מאיר זילבערמינץ, פּעטריקאָווער 41. ישראל סטרובסקי, פּעטריקאָווער 18. יצחק נייהויז, שענקעוויטשאַ 62. אשר עפּשטיין, פּעטריקאָווער 33. לושאַ שאַלאַדראָיעווסקאַ. אַגראַדאָוואַ 3. לאַלאַ ביאַלאַריבסקאַ, זאַכאָדניאַ 49. יאַקוב ראָזענצווייג, פּולנאָצנאַ 9. גאָלדע עפּשטיין, בזשעזשינער 43. מאַניאַ דזיאַלאָשינסקאַ, זגערזשער 38. מרים ליפּעל, מלינאַרסקאַ 8. חנה טאַראַדייקאַ, זגערזשער 80. אברהם וואַרשאַווסקי נאָוואָמיעיסקאַ 28. מאָטעל קאַופמאַן. קאַמיענאַ 9. יאָסעק בירנצווייג, קילינסקיעגאָ 34. לייבוש טענענבוים, פּולנאָצנאַ 24. לובאַ דאַווידאָוויטש. זגערזשער 80. מאָטעל רובינשטיין, לאַגעווניצקאַ 4. שמחה וואַלדמאַן, פּילסודסקיעגאָ 50. לייפּיש קאַפּערבלום, טאַקאַרזשעווסקיעגאָ 46. דוד איזיק פּראָבאָוויטש. זגערזשער 5. מיטשעק גאָלדמאַן, זגערזשער 12. העניע ראָזמאַן, זשידאָווסקאַ 2. גושאַ וואָלקאָוויטש, פראַנציסקאַנער 13. משה גאָלדבערג, זגערזשער 90, יוסף רינגאַרט, זשידאָווסקאַ 18, הערשעל בוימגאַרט, זשידאָווסקאַ 34. מענדעל ווינער, בזשעזשינער 21, י. ל. הערשקאָוויטש, (אַלעקסאַנדער) וויאַטראַטשנאַ 10. חנה און דאָראַ לאַנדאַ, פּילסודסקיעגאַ 17. משה ווינבוים, פּולנאָצנאַ 13. העלאַ לעווין, פּעטריקאָווער 24, פּעלאַ לאַנדגאַרטען, אַנדזשעיאַ 33. יהודית הערשקאָוויטש, אַגראַדאָוואַ 3, סאַלאַ לאַנדאַ, פּילסודסקיעגאַ 17, מ. פרייליך, מיעלטשאַרסקיעגאָ 7. פּנחס ווייגריב אַגראַדאָוואַ 8, איזידאָר ראָזענמאַן, שרודמיעיסקאַ 52, שרה דרייגאַדעל, זאַווישאַ 17, בערעק זילבערשטיין, בזשעזשינער 42. יאַנקעלע טופּמאַן, פּעטריקאָווער 167. גוטשאַ אוילענבערג, פּאָמאָרסקאַ 25. מאַניע האַמבורגער, פּילסודסקיעגאַ 25. איזיק בערנאָווסקי, זשידאָווסקאַ 23. אברהם בראַצקי, זאַכאָדניאַ 13. לאָה האַמבורגער, (אַנדזשעיעוו). חנה וויערשבאָווסקאַ פּאָמאָרסקאַ 44. העניעק רעדליך, בערנער פּלאַץ 3. אביגדור בירנבוים, מאַטעיקאַ 7. אברהם קינרוס, שטערלינגאַ 12. פּאָלאַ קראַנץ פּולנאָצנאַ 21, יצחק דיפּשטיין, זאַכאָדניאַ 51, משה וואַרשאַווסקאַ, צעגעלניאַנאַ 37, אפרים מאַראַקאַ, זאַוואַדזקאַ 46, גאָרעל ראָטבלאַט, פּילסודסקיעגאַ 14, חיים לייב שויץ און מאיר צעדערבוים (זעלוב), הערש לייב פּאַקשיווע פּאָמאָרסקאַ 8, דוד קוטנער, פּאָלודניאָוואַ 6, שיינדעלע בלייפאַרב, זגערזשער 55, פּיניע לאַנדאַ, קאַמיענאַ 3, מ. בומס, פּעטריקאָווער 232. ר. פּלויניסקי, ליפּאָוואַ 71. לייבוש וויינטין, לעגיאָנוב 48, נפתלי בערקאָוויטש, אָנזשענדכינסקאַ 7, בריינע אייזענבערג, פּעטריקאָווער 26, אלתר ראָזדזשיאַל, נאָוואָמיעסקאַ 18, חנה מאָשקאָוויטש, זשידאָווסקאַ 24. רעגינאַ ווייסבערג סקלאַדאָוואַ 33, בלומאַ פּוליק, זאַווישאַ 7, מ. שליפער, פּילסודסקיעגאַ 34. שימעק פּיוס, בזשעזשינער 9. אלתר דאָמבראָווסקי, שרודמיעיסקאַ 24. חיים פּידראַ, צעגעלניאַנאַ 23. אוריה ראָזענצווייג. מנחם גריכבערג, וואָלבאָרסקאַ 35, פּרל. לובאַ טאַוב, בזשעזשינער 79. משה קאָזלאָווסקי, גריכער מאַרק 2. אבא עלענצווייג, פראַנציסקאַנער 17, הייניק ראָטמאַן, 11 ליסטאָפּאַדאַ 37, יחיאל און אליעזר פּאַלקאָווסקי, גלובנאַ 62, סאַלאַ באַרזשיקאָווסקאַ בזשעזשינער 17, יאַקוב שלאָספּיטער, גלובנאַ 31, פּאַלאַ האַרצאַזש, בזשעזשינער 14, יחיאל סאַכאַטשעווסקי, קילינסקיעגאַ 21, מענדעל פעלדמאַן, צעגעלניאַנאַ 9, מאַניאַ ראַטענבערג, פּולנאָצנאַ 25. משה קופּפאַס פּעטריקאָווער 25. חיים גוטמאַן, פּולנאָצנאַ 18. הילל דיכאַטע, [illegible]לאַנאַ 20. משה האַללע, פּאָמאָרסקאַ 92. פישל קלאַטה, [illegible]ליגאַרסקאַ 20. יודל וויעזשבאָווסקי, בזשעזשינער 42. מרדכי קלייגמאַן, זגערזשער 44, יאַדזשאַ לעווענבערג, פּולנאָצנאַ 18. הערש זוסיער, זאַווישאַ 26. פישל מילשטיין, זשגאָווסקאַ 6. מאַרעק הערשקאָוויטש, פּאָמאָרסקאַ 53. נתן און זלמן פּילצער, שרודמיעיסקאַ 30. פּיוועל אַפּפעל, פּילסודסקיעגאַ 49. טאַבטשע טענער, פּעטריקאָווער 18. ירחמיאל ביאַלאַריבסקאַ, נאָוואָמיעיסקאַ 21, עליאַש האַלפּערן, קאָשטשעלנאַ 4. סאַלאַ שאַטלענדער, בערעק יאַסעלעוויטשאַ 12, רעגינאַ בערשטין, פּעפּער-גאַס 7. אירל גאָלדשטיין, פּעפּער גאַס 20. מינאַ ליכטענשטיין, ראַקאָטשינער 47. סימעל און מאַניעק לעווקאָוויטש, זגערזשער 30. העניעק בורשטין, פּעפּער-גאַס 7. יעקב דוד באַל, נאָוואָמיעסקאַ 18, רוזשקאַ ראָטענבערג שוו. יאַקובאַ 8

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15 טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר מענער - שוועכע-בעהאַנדלונג און טעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע – רעדוצירטע-פּרייזען

ביי גריפּע
פּעקקיהלונג
Togal
טאַבלעטקעס

טעלעגראַמען

היינט דערעפנונג פון דער ציוג. לאַנד-קאָנפערענץ אין וואַרשא

וואַרשא, 27 (טעלעפאָניש)

מאָרגען, זונטאָג קומט פאָר אין טעאַטער „נאָוואָשטשי" די דערעפנונג פון דער ציוניסטישער לאַנד-קאָנפערענץ. מיט רעפעראַטען וועלען אַרויסטרעטען: יצחק גרינבוים, ד"ר ראָזענבלאַט, ד"ר קליינבוים און פּראָפ. ד"ר זעליג בראָדעצקי.

די פייערליכע דערעפנונגס-זיצונג וועט פאָרקומען אין טעאַטער „נאָוואָשטשי" און דער המשך פון דער קאָנפערענץ וועט פאָרקומען אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

ווענדונג פון דער פּויזנער קהלה

פּויזען (יט"א) ווי אין די פאַרגאַנגענע יאָהרען, וועט אויך היי־יאָהר די יודישע קהלה אין פּויזען איינאָרדנען אויף דער פסח-וואָך א יו"ט-קיך פאַר די יודישע זעלנער פון פּויזנער גאַרניזאָן, צוליב איהר שווערער פינאַנציעלער לאַגע איז אָבער די קהלה נישט ביכולת אַליין צו דעקען די דערמיט פאַרבונדענע הוצאה. צוליב דעם ווענדט זיך די קהלה צו אַנדערע יודישע קהלות און די עלטערן, וואָס זייערע זיהן דינען אין פּויזנער גאַרניזאָן, מיט דער הייסער בקשה בייצושטייערן צום פאָנד פאַר דער פסח קיך אין פּויזען.

די כענטשינער רבי'צין

געשטאָרבען אין עלטער פון 100 יאָהר

קעלץ, 17 (טעל.)

היינט איז דאָ געשטאָרבען אין עלטער פון 100 יאָהר די כענטשינער רביצין שרה האָראָוויץ. זי איז געווען פון רבי'שען יחוס און האָט איבערגעלאָזט הונדערטער אייניקלעך, אור אייניקלעך און אור-אור-אור אייניקלעך אַלץ רבנים און רביים. צווישען אַנדערע איז אויך דער פּיאַסעטשנער רבי איהר אייניקעל.

ביז אין די לעצטע טעג האָט די פאַרשטאָרבענע אַליין געפיהרט ראַביסטווע, עס זענען צו איהר געפאָהרען הונדערטער חסידים פון גאַנץ פּוילען.

די לוי' וועט פאָרקומען מאָרגען (היינט) זונטאג אין קעלץ. צו די לוי' קומען צו פאָהרען א סך רבנים און רביים פון גאַנץ פּוילען.

דער אורטייל אין פּראָצעס

וועגען די אַנטי-יודישע געשעהענישען אין זאַמבראָוו

לאָמזשאַ, 27 (טעלעפאָניש)

אין קרייז-געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס קעגען 7 באַשולדיגטע אין אָנטיילנעמען אין אַנטי-יודישע עקסצעסען דעם 27 אָקטאָבער אין זאַמבראָוו. בעת די דאָזיגע געשעהענישען זענען 9 יודען און 2 פּאָליציאַנטען לייכט פאַרוואונדעט געוואָרען.

די הויפּט-אָנגעקלאָגטע זענען פאַרמשפּט געוואָרען אויף 8 חדשים, 3 צו 6 חדשים, איינער אויף 6 חדשים און די שטראָף איז איהם אָפּגעלייגט געוואָרען. 2 זענען באַפרייט געוואָרען.

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעצ. פאַר הויט ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל-גאַס 7 אויף
69 פּילסודסקיעגאָ 69
(רוג נאַרוטאָוויטשאַ) טעל. 141-32
נעהמט אָן פון 8—10 פריה, 12—2 און 5—8 אָוו.
זונטאָג און חגאות פון 9—11 פריה.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער - שוועכע - בעהאַנדלונג
סעקסועלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ - אַנאַליז
נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אָוונט.

„קאנסום" בײַ דער ווידזעווער מאנופאקטור

מיר פערבעסן אלע צו דער ווײַסער וואך

קען זיך פארזאָרגן מיט לייוונט און וועש צו זעהר נידריגע פרייזן.

KONSUM WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURY S.A.

וואס איז איינגעאָרדנט לויטן מוסטער פון אויסלאַנד, בעת וועלכן יעדער איינציגער

ראקימישינער 54. צופאָהר מיט טראמוואַי

קלאַנג-קינאָ CAPITOL זאוואַדזקאַ 16

הײַנט און פאלג. טעג!

KAY FRANCIS אין פרעכטיגען פילם, וואס שילדערט די העלדישקייט פון א פרוי

„ווײַסער מלאך"

הײַנט און פאלג. ט…

רעזשי: WILIAM DIETERLE — פראָדוקציע: WARNER BROS — אויסערן פראָגראַם: קלאַנג-צוגאבע און כראָניק …T.

דער בעקאַנטער הערן-שנײַדער-אַטעליער
נאַרוטאָוויטשאַ 4
טעל. 236-04

A. LEWKOWICZ

איז געוואָרען איבערגעטראָגען פון 11 ליסטאָפּאַד 5 אויף
ס'ווערן אויסגעפיהרט בעשטעלונגען לויט די לעצטע מאָדעלן.
איך עמפּפעהל זיך וואָס דער געעהרטער קונדשאַפט.

Perfumerja ZGIERSKA 4 tel. 263-39 „MODERNE"

עמפפעהלט א גרויסן אויסוואַהל פון פּערפּומעריע-וואַרען פון אלע אינלענדישע און אויסלענדישע פירמעס צו זעהר נידריגע פרייזן. בײַ א גרעסערן אײַנקויף-ספּעציעלע ראַבאַטען.

קריינע אנאנסן

1 זלאָטי אַנאַנאַס ביז 15 וועטער 1 זלאָ…

פרייע פאסטענס

כ'וויל ברויסגעבען גאָרדינען צו נייהען ווי אויך א קוואַליפיצירטע קריטע-נייהערין ווערט געזוכט. צו ערפאהרען בײַ ראַזענקראַנץ, נאַוואָמיעסקאַ 11

עס איז נויטיג א קוואַליפיצירטער שטריקער צו רעגדער אויף א 12-ער מאַשין ציגעל גאַס 35 וו. 165.

ס'ווערט געזוכט א שטריקער-אַרבייטער מיט א 12-ער שליטען-מאַשין אפּערטען אונטער "A„ אין אדמ.

Ekspedientka do magazynu konfekcji damskiej i dziecięcej poszukiwana. Zgłosić się Główna 9 w magazynie.

ס'ווערט געזוכט א קוואַליפיצירטע פּאַרקױפערין אין שיך-געשעפט פון ל. וואָלקאָוויטש, פאַמאַרסקאַ 3.

ראַסאַלעז

א לעצט צימער פון 2 פענסטער אפּצוגעבען, פּלאַץ וואָלגאָשטשי 11, וו. 35

אפּצוגעבען א שטוב צום שלאָפן, פּאַמאַרסקאַ 25, וו. 10.

אַנ'אָרט צום שלאָפן פאַר 1 אָדער 2 פּערזאָן. צו ערפאַהרען מיצלטשאַר-סקיעגאָ 16, וו. 15.

אַן אָרט צו שלאָפן פאַר א יונגעמאַן בײַ אַן אַנשטענדיגער פאַמיליע. פּאַמאַרסקאַ 22, וו. 25.

צו פעדדינגען א זוניג ליכטיג צימער מיט אלע בעקוועמליכקייטן פאַר 2 יונגעלייט עווענטועל פאַר א יונג פּאָרפאָלק. בעזונדערער דורכגאַנג. בײַ זילבערבערג, לעגיאַנאָוו 9.

אוועקצוגעבען א שטוב מיט א קיך מיט אלע בעקוועמליכקייטן פּראַנט 1. שמאַק בושעושינער 11, פּראַגט, בײַ פּיאָטרקאָווסקי. צו טרעפן זונטאג א גאַנצן טאָג און טעגליך פון 7—11 אָוו.

א בעקוועם אָרט צו שלאָפן פאַר 2 קאַוואַלערן. א בעזונדער צימער מיט בעטגעוואַנד. צו ערפאַהרען צעגעלניאַנאַ 21, 2-טער הויף, רעכטס, פּאַרטער, וו. 28.

פערשידענע פאַבריקס-לאָקאַלן מיט צענטראַל-באַהייצונג, פערטיגע טראַנסמיסיעס מיט אלע בעקוועמליכקייטן צו פערמיטען. קלינגען טעל. 193-74.

בעקומען אויסצייכענונגען און א גאָלדענעם מעדאַל אויף די אויסשטעלונגען אין די גרעסטע שטעדט פון אייראָפּא און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

פערקויף אין אלע אַפּטייקן, אַפּטייק-סקלאַדן און פּאַרפומעריעס.

Fabr. Chem. Kosm. „Pharmachemja", Bydgoszcz.

לעטשניצע
פאַר וועבערליש-קראַנקע
מענער - שוועכע און הויט-קראַנקהייטן
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטן
פּיעטריקאָווער 45
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָווענד.
פרויען און קינדער נעמט אָן א פרוי-דאָקטאָר פון 11-1 און פון 5-7 אָווענד.
א בעראַטונג 3 זל.

Dr. med.
GUSTAW KOHN
געוועזענער אסיסטענט פון דעם גינעקאָלאָגישן קליניק אין פּאַריז.
ספּעצ. פאַר פרויען - קראַנקהייטן און שוואַנגערשאַפט.
ספּעצ. פון היילען אונפרוכטבאַרקייט
פּילסודסקיעגאָ 51, טעל. 170-03
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 4—8 אָווענד

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט - קראַנקהייטן. בעהאַנדלונג פון מענער - שוועכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פּראָנט, 1טער שטאָק
נעהמט אָן פון 8-11 און פון 5-9 אָווענט
זונטאַג און יום טוב פון 9-1 נאָכמיטאָג.
ספּעציעלער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען
נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 אָווענד.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטן און מענער - שוועכע
טראַאוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָווענט
זונטאַג פון 10—2 מיטאַג.
פאַר פרויען — א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

Lekarz-Dentysta
צאָהן-אַרצט
טאַנדאַוואָסקאַ
האָט זיך איבערגעצויגן פון גלובנאַ 51
אויף פּיעטריקאָווער 152
טעל. 174-93.
נעהמט אָן פון 9 2 נ"מ און 3-8 אָוו.
זונטאַג און יום-טוב פון 10—1 מיטאַג.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową około 800 litrów mleka dziennie pełnowartościowego, zawierającego co najmniej 3% tłuszczu do instytucji miejskich w okresie czasu od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października 1937 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój Nr. 59, gdzie można zasięgnąć bliższych informacji oraz otrzymać wzór oferty.

Oferty składać mogą tylko producenci i Spółdzielnie Mleczarskie tamże do godziny 12,30, dnia 15 marca 1937 roku, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów. —

Łódź, dnia 27.II. 1937 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową mięsa, szmalcu i wyrobów masarskich do instytucji miejskich w okresie czesu od dnia 1 kwietnia do dnia 1 lipca 1937 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój Nr. 59, gdzie można zasięgnąć bliższych informacji oraz otrzymać wzór oferty.

Oferty składać należy w Wydziale Gospodarczym do godz. 11.30 dnia 15 marca 1937 roku, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów. —

Łódź, dnia 27.II. 1937 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową pieczywa żytniego i pszennego do instytucji miejskich w okresie czasu od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października 1937 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój 59, gdzie można zasięgnąć bliższych informacji oraz otrzymać wzór oferty.

Oferty składać należy tamże do godz. 11, dnia 16 marca 1937 r., w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 27 lutego 1937 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na wywózkę nieczystości z dołów kloacznych i biologicznych na posesjach miejskich i całkowicie przez Miasto dzierżawionych w okresie czasu od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października 1937 r.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój 59, gdzie można zasięgnąć bliższych informacji i otrzymać wzór oferty.

Oferty składać należy we wspomnianym wyżej Wydziale do godziny 13.30, dnia 15 marca 1937 r., w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 27.II. 1937 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

אַכטונג. לאָדז און פּראָווינץ
די לאַנג-עקזיסטירענדע פירמע פון
יודישע לאַנגע מלבושים
מ. לאַבערשטיין מאַכט בעקאַנט די געעהרטע קונדשאַפט, דאָס מײַן געשעפט איז פערזעהן מיט'ן גרעסטן אויסוואַהל פון לאַנגע מלבושים ווי אויך א ספּעציעלע אַפּטיילונג פון די בעסטע קוואַליטעטן סחורות אויף בעשטעלונגען, וואָס ווערט אויסגעפערטיגט אין דער קורצסטער צייט לויט'ן פאַרלאַנג. געדענקט דעם אדרעס!
משה לאַבערשטיין
אַנגראַנאָוואַ 1, אין הויף, 1. שט. לינקס

אַכטונג
ווילע-בעזיצער פון פּאָדעמביע, טושין-לאַס, סבאַדאָווע-גורא.
הײַנט, זונטאג, ד. 28 לוטי, פּונקט 6 אָוו.
קומט פאַר א פערזאַמלונג
וועגען וויכטיגע אַנגעלעגענהייטן אין לאָקאַל פון פאַראיין, גדאַנסקאַ 40.
קומט פּינקטלין! ס'ווערן אויך אויסגעפילט די וויקאַזן (Wykazy lokali)
די פערוואַלטונג

…KOWSKA 82 I wejście lewe … Zakład naprawy wiecznych … ówków automat. „OMEGA", …

…tawiciele i Pośrednicy …jący wszelkiego rodza… mogą doskonale zaro… nowym, pożytecznym … pokupnym artykule. … na raty i za gotówkę. …trkowska 200 w godz. 10-ej.

…owany nauczyciel …gią 3-ch miesięcy specjal… metodę mówić i pisać …dorosłych. M. BRZEZIŃSKI, …a 77, front, II piętro.

…a wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21
Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman